Utgiftsområde 23

Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Utgiftsområde 23 – Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut ... 3

2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel ... 5
- 2.1 Principer för utformning av denna proposition ... 5
- 2.2 Utgiftsområdets omfattning ... 6
- 2.3 Utgiftsutveckling ... 6
- 2.4 Skatteutgifter ... 8
- 2.5 Mål för utgiftsområdet ... 8
- 2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder ... 9
- 2.7 Resultatredovisning ... 10
  - 2.7.1 En sammanhållen landsbygdspolitik ... 10
  - 2.7.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja ... 16
  - 2.7.3 Skog ... 45
  - 2.7.4 De samiska näringarna ... 53
  - 2.7.5 Civilt försvar och krisberedskap – livsmedelsförsörjning och dricksvatten ... 54
- 2.8 Den årliga revisionens iakttagelser ... 55
- 2.9 Budgetförslag ... 56
  - 2.9.1 1:1 Skogsstyrelsen ... 56
  - 2.9.2 1:2 Insatser för skogsbruket ... 57
  - 2.9.3 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt ... 59
  - 2.9.4 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet ... 60
  - 2.9.5 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder ... 61
  - 2.9.6 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar ... 62
  - 2.9.7 1:7 Ersättningar för viltskador m.m. ... 63
  - 2.9.8 1:8 Statens jordbruksverk ... 64
  - 2.9.9 1:9 Bekämpning av växtskadegörare ... 65
  - 2.9.10 1:10 Gårdsstöd m.m. ... 66
  - 2.9.11 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m. ... 67
  - 2.9.12 1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 ... 68
  - 2.9.13 1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027 ... 70
  - 2.9.14 1:14 Livsmedelsverket ... 72
  - 2.9.15 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor ... 74
  - 2.9.16 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m. ... 75
  - 2.9.17 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur ... 76
  - 2.9.18 1:18 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket ... 77
  - 2.9.19 1:19 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m. ... 78
  - 2.9.20 1:20 Åtgärder på fjällägenheter ... 78
  - 2.9.21 1:21 Främjande av rennäringen m.m. ... 79
  - 2.9.22 1:22 Sveriges lantbruksuniversitet ... 80
  - 2.9.23 1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning ... 81
  - 2.9.24 1:24 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien ... 83
  - 2.9.25 1:25 Slakterikontroll ... 84
  - 2.9.26 1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet ... 85
  - 2.9.27 1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027 ... 87
  - 2.9.28 1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027 ... 88

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2027 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2027 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Skogsstyrelsen	641 897
1:2 Insatser för skogsbruket	574 373
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	248 602
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	161 697
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933
1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	133 349
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	57 778
1:8 Statens jordbruksverk	1 009 633
1:9 Bekämpning av växtskadegörare	18 000
1:10 Gårdsstöd m.m.	7 596 048
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	202 196
1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	2 254 111
1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027	2 514 238
1:14 Livsmedelsverket	701 878
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	131 160
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	57 413
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	531 000
1:18 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	19 830
1:19 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	24 116
1:20 Åtgärder på fjällägenheter	1 529
1:21 Främjande av rennäringen m.m.	131 915
1:22 Sveriges lantbruksuniversitet	2 454 274
1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	848 164
1:24 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177
1:25 Slakterikontroll	170 739
1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	1 445 000
1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	71 631
1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	163 326
Summa anslag inom utgiftsområdet	**22 175 007**

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:2 Insatser för skogsbruket	90 000	2028–2030
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	208 340	2028–2029
1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	3 479 576	2028–2030
1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027	2 341 933	2028–2030
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	9 000	2028
1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 800 000	2028–2032
1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	2 180 000	2028–2035
1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	220 000	2028–2029
1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	428 000	2028–2029
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	**10 756 849**	

2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

2.1 Principer för utformning av denna proposition

Vid utformningen av denna proposition har särskilda principer tillämpats med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Bakgrunden till principerna redovisas närmare i finansplanen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1).

Förslagen i denna proposition utgår från den budget som riksdagen har beslutat för 2026 efter förslag i budgetpropositionen för 2026. Beslutade ändringar i statens budget för 2026 har inte beaktats. Följande generella justeringar har gjorts för utgiftsområdena.

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- Uppenbart tillfälliga satsningar från tidigare budgetår som upphör vid utgången av 2026 har inte förlängts.
- Lagförslag som är politiskt okontroversiella och som inte kan genomföras under pågående budgetår, har inkluderats i de fall det råder politisk samsyn om förslagen.

De sedvanliga finansieringsprinciper som används vid beredningen av regeringens budgetförslag har tillämpats i enlighet med det finanspolitiska ramverket när denna proposition har tagits fram (skr. 2025/26:76, bet. 2025/26:FiU14, rskr. 2025/26:156).

Utöver förslag om anslag lämnar regeringen även förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

För att det ska vara möjligt att härleda de föreslagna preliminära utgiftsramarna för 2028 och 2029 till anslagen redovisar regeringen på sedvanligt sätt beräkningar även för det andra och tredje tillkommande året efter budgetåret. Även dessa beräkningar baseras på de ovan angivna principerna. Regeringen har dock inte tillämpat principen om förlängning av 2026 års anslagsnivå för åren efter budgetåret för åtgärder som upphör vid utgången av 2026. För åtgärder som upphör från utgången av 2027 eller senare gäller 2026 års nivå för åtgärden fram till slutåret. För permanenta åtgärder gäller 2026 års nivå tills vidare. Med hänsyn till att propositionen utformats enligt

principer för att lämnas av en övergångsregering är dessa beräkningar mycket osäkra som underlag för bedömning av framtida anslagsnivåer.

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i denna proposition en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de ovan angivna principerna har dock regeringen avstått från att redovisa en bedömning av måluppfyllelsen och den framtida politiska inriktningen. Hur anslagen är tänkta att användas under 2027 framgår i stället enbart av förslagen om anslag och övriga finansiella befogenheter samt av de ändamål som är kopplade till dessa under rubriken Budgetförslag.

De konsekvenser för anslagsnivån som tillämpningen av principerna har fått redovisas under rubriken Skälen för regeringens förslag för respektive anslag. Tyngdpunkten i redovisningen är konsekvenserna för anslagsnivån 2027. För åren därefter är beräkningarna mycket osäkra varför konsekvenserna inte redovisas närmare för dessa år. I tabellerna för förändringar av anslagsnivån har det inte varit praktiskt möjligt att specificera beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder på motsvarande sätt som gjordes i budgetpropositionen för 2026.

2.2 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel omfattar verksamhet inom områdena landsbygd, livsmedel, jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, djur, skog och jakt samt rennäring och andra samiska näringar. Utgiftsområdet omfattar även verksamhet inom utbildning och forskning.

Myndigheter som verkar inom utgiftsområdet är Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, Centrala djurförsöksetiska nämnden, Livsmedelsverket, Skogsstyrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och vissa verksamheter vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

2.3 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	Utfall 2025	Budget 2026[1]	Prognos 2026	**Förslag 2027**	Beräknat 2028	Beräknat 2029
1:1 Skogsstyrelsen	585	662	672	**642**	609	603
1:2 Insatser för skogsbruket	570	574	569	**574**	142	142
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	226	244	242	**249**	241	245
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	156	159	157	**162**	133	134
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	10	10	10	**10**	10	10
1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	256	437	437	**133**	133	133
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	65	58	57	**58**	43	43
1:8 Statens jordbruksverk	838	938	941	**1 010**	893	907
1:9 Bekämpning av växtskadegörare	25	18	18	**18**	15	15
1:10 Gårdsstöd m.m.	7 649	7 682	7 785	**7 596**	7 541	7 267
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	160	194	188	**202**	217	225
1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	2 225	3 257	2 529	**2 254**	2 190	1 284

	Utfall 2025	Budget 2026[1]	Prognos 2026	**Förslag 2027**	Beräknat 2028	Beräknat 2029
1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027	1 755	2 204	2 185	**2 514**	1 511	820
1:14 Livsmedelsverket	506	731	715	**702**	731	743
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	209	131	126	**131**	131	131
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	55	57	57	**57**	57	57
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 167	2 175	2 211	**531**	531	421
1:18 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	34	35	35	**20**	20	20
1:19 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	24	24	24	**24**	24	24
1:20 Åtgärder på fjällägenheter	2	2	2	**2**	2	2
1:21 Främjande av rennäringen m.m.	132	132	131	**132**	132	132
1:22 Sveriges lantbruksuniversitet	2 350	2 421	2 421	**2 454**	2 481	2 517
1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	821	848	834	**848**	848	848
1:24 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1	1	1	**1**	1	1
1:25 Slakterikontroll	172	168	167	**171**	173	175
1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	220	1 171	963	**1 445**	1 933	1 945
1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	37	104	79	**72**	136	88
1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	132	200	208	**163**	240	188
Äldreanslag						
2025 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	799					
Totalt för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	**21 181**	**24 638**	**23 764**	**22 175**	**21 118**	**19 121**

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2027–2029 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**22 567**	**22 567**	**22 567**
Pris- och löneomräkning[2]	74	135	215
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-284	-1 466	-3 278
Makroekonomisk utveckling	-12	-257	-315
Volymer	-169	66	-142
Överföring till/från andra utgiftsområden		1	2
Övrigt	-1	73	73
Ny utgiftsram	**22 175**	**21 118**	**19 121**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2027 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2027
Transfereringar[1]	14 921
Verksamhetsutgifter[2]	7 215
Investeringar[3]	39
Summa utgiftsram	**22 175**

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2025 samt kända förändringar av anslagens användning.

[1] Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

[2] Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

[3] Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.4 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av skatteutgifter beskrivs närmare i Förslag till statens budget, finansplan m.m., avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter (skr. 2025/26:98). Nedan redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 23.

Tabell 2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2026[1]	2027
Uttag av bränsle från lantbruksenhet (B1)	170	180
Avverkningsrätt till skog (B2)	-	-
Anläggning av ny skog m.m. (B10)	330	330
Nedsatt energiskatt på diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna (F9)	490	u
Nedsatt energiskatt på el inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna (F14)	390	390
Nedsatt koldioxidskatt på diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna (F16)	1 090	820

Anm.: Inom parentes anges den beteckning för respektive skatteutgift som används i regeringens skrivelse. Skatteutgifter som inte har beräknats anges med "-". Skatteutgifter som upphör eller har upphört anges med "u".

[1]De tillfälliga sänkningarna av skatt på drivmedel 2026 enligt Extra ändringsbudget för 2026 – Sänkt skatt på drivmedel samt el- och gasprisstöd (prop. 2025/26:236) och Extra ändringsbudget för 2026 – Stöd till Ukraina samt stöd till hushåll och andra åtgärder med anledning av kriget i Mellanöstern (prop. 2025/26:275) är inte beaktade i redovisningen för 2026. De tillfälliga skattesänkningarna på drivmedel har påverkan på skatteutgift F9 och F16.

Källa: Regeringens skrivelse 2025/26:98.

2.5 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel är följande:

– Insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart (prop. 2014/15:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.4, bet. 2014/15:MJU2, rskr. 2014/15:88).

I tabellen nedan redovisas andra mål inom utgiftsområdet vars uppfyllelse bidrar till att det övergripandet målet uppnås. Utöver dessa mål finns det andra mål som berör utgiftsområdet som redovisas nedan.

Tabell 2.5 Mål för resultatområdena

En sammanhållen landsbygdspolitik	**Mål**
Övergripande mål för den sammanhållna landsbygdspolitiken (prop. 2017/18:179, bet. 2017/18:NU19, rskr. 2017/18:360)	– En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet
Delmålen för den sammanhållna landsbygdspolitiken	– Hållbar tillväxt – Cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi samt hållbart nyttjande av naturresurser – Attraktiva livsmiljöer i Sveriges landsbygder
En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	**Mål**
Övergripande mål för en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja (prop. 2016/17:104, bet. 2016/17:MJU23, rskr. 2016/17:338)	– En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska
Målet för livsmedelsstrategins strategiska område Regler och villkor	– Utformningen av regler och villkor ska stödja målet om en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där produktionen ökar. Detta genom ändamålsenliga skatter och avgifter, regelförenklingar, administrativa lättnader och andra åtgärder för att stärka konkurrenskraften och lönsamheten
Målet för livsmedelsstrategins strategiska område Konsument och marknad	– Att konsumenterna ska ha ett högt förtroende för livsmedel och kunna göra medvetna val, exempelvis av närproducerat och ekologiskt. Marknaden för livsmedel ska kännetecknas av en väl fungerande konkurrens. Den svenska livsmedelsexporten ska ges förutsättningar att öka för att möta efterfrågan på relevanta marknader
Målet för livsmedelsstrategins strategiska området Kunskap och innovation	– Att stödja kunskaps- och innovationssystemet för att bidra till ökad produktivitet och innovation i livsmedelskedjan samt hållbar produktion och konsumtion av livsmedel
Skog	**Mål**
De jämställda målen för skogspolitiken (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252 och prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244)	– Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning ska ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar – Miljömålet innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska säkras. Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper ska skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden ska värnas
De samiska näringarna	**Mål**
Övergripande mål för samepolitiken (prop. 2000/01:1 utg.omr. 23 avsnitt 7.3, bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86)	– Att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar
Civilt försvar och krisberedskap - livsmedelsförsörjning och dricksvatten	**Mål**
Övergripande mål för totalförsvaret inklusive civilt försvar (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:114)	– Livsmedels- och dricksvattenförsörjningen berörs av målet för det civila försvaret. Se utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, avsnitt 5.1

Övriga mål som berör utgiftsområdet är generationsmålet och de 16 miljökvalitetsmålen (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10:MJU25, rskr. 2009/10:377), regeringens mål för forskningspolitiken (prop. 2024/25:60, bet. 2024/25:UbU15, rskr. 2024/25:219) samt målet om Agenda 2030 för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom en samstämmig politik nationellt och internationellt centralt (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154).

2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att följa upp resultatet av insatserna och statliga myndigheters verksamhet inom resultatområdena och hur de bidrar till att målen för utgiftsområdet uppnås, används centrala indikatorer, kompletterande indikatorer samt andra bedömningsgrunder där det är relevant. Indikatorerna och bedömningsgrunderna redovisas per kön när det

finns data tillgänglig. Redovisningen av de relevanta indikatorerna och bedömningsgrunderna för varje resultatområde sker under respektive avsnitt. Indikatorer för området Civilt försvar och krisberedskap – livsmedelsförsörjning och dricksvatten har ännu inte tagits fram.

Tabell 2.6 Centrala indikatorer inom utgiftsområdet

Resultatområde	Centrala indikatorer
En sammanhållen landsbygdspolitik	– Inrikes flyttnetto och befolkning – Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten – Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola
En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	– Nettomarginal i livsmedelssektorn – Förädlingsvärde i livsmedelssektorn – Antal sysselsatta i livsmedelssektorn
Skog	– Tillväxt, avverkning och skogsbruks-åtgärder – Skog och vilt i balans – Skydd mot skadeinsekter m.m. – Miljöhänsyn i skogsbruket – Skydd och bevarande av skogsmark – Skogsbrukets klimatnytta
De samiska näringarna	– Renbruksplanernas användning

2.7 Resultatredovisning

2.7.1 En sammanhållen landsbygdspolitik

Den sammanhållna landsbygdspolitiken är till sin karaktär sektorsövergripande och berör därmed många olika utgiftsområden. Insatser och statliga myndigheters verksamheter av betydelse för den sammanhållna landsbygdspolitikens mål finansieras dels av anslagen inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, dels genom andra utgiftsområden, se tabell 2.7. Dessutom finansieras insatserna av andra aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. En resultatredovisning av insatser inom andra utgiftsområden av betydelse för att uppnå målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken görs inom respektive utgiftsområde.

Tabell 2.7 Andra utgiftsområden och områden med mål som har beslutats av riksdagen som är av särskild betydelse för delmålen för den sammanhållna landsbygdspolitiken

Delmål	Utgiftsområden och områden med mål
Hållbar tillväxt	UO14: arbetsmarknadspolitik, UO16: utbildningspolitik, UO19: regional utvecklingspolitik, UO21: energipolitik, UO22: transportpolitik, politik för informationssamhället, UO24: näringspolitik, utrikeshandel, export och investeringsfrämjande
Cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi samt hållbart nyttjande av naturresurser	UO6: totalförsvar, UO18: samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet UO19: regional utvecklingspolitik, UO20: miljöpolitik, UO23: areella näringar, landsbygd och livsmedel, en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, skogspolitik, UO24: näringspolitik, utrikeshandel, export och investeringsfrämjande
Attraktiva livsmiljöer i Sveriges landsbygder	UO1: demokratipolitik, UO1 och UO23: samepolitik UO4: kriminalpolitik, UO6: totalförsvar, UO9: hälso- och sjukvårdspolitik, folkhälsopolitik, UO13: integrationspolitik, jämställdhetspolitik, UO16: utbildningspolitik, forskningspolitik, UO17: kulturpolitik, statliga kulturmiljöarbetet, ungdomspolitik, politik för det civila samhället, idrottspolitik, friluftspolitik, folkbildningspolitik, UO18: samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet, UO19: regional utvecklingspolitik, UO22: transportpolitik, politik för informationssamhället, UO25: allmänna bidrag till kommuner

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av den sammanhållna landsbygdspolitiken bidrar till målet för utgiftsområdet och för det övergripande målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken bedöms följande indikatorer centrala:

– inrikes flyttnetto och befolkning

– tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten
– tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola.

Utöver de tre centrala indikatorerna utgår redovisningen vart annat år från den centrala bedömningsgrunden vissa statliga myndigheters bidrag till den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken. Bedömningsgrunden redovisades i budgetpropositionen för 2026 och avses därmed redovisas i budgetpropositionen för 2028. Vidare görs årligen en fördjupning kring insatser av stor betydelse för utvecklingen i Sveriges landsbygder. Den årliga fördjupningen i denna budgetproposition avser utvecklingskapacitet hos det civila samhällets organisationer. Resultatredovisningen av den sammanhållna landsbygdspolitiken bygger främst på Tillväxtverkets underlag för uppföljning av den sammanhållna landsbygdspolitiken 2025 (LI2026/00943).

Redovisningen görs huvudsakligen uppdelat på de sex kommuntyperna storstadskommuner, täta blandade kommuner, glesa blandade kommuner, tätortsnära landsbygdskommuner, glesa landsbygdskommuner och mycket glesa landsbygdskommuner. När det är relevant görs redovisningen även på kommunnivå för att visa på skillnader inom kommuntyperna. I redovisningen nämns kommuner enligt ordningen på utfallet.

I miljö- och jordbruksutskottets betänkande Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (bet. 2025/26:MJU2) framhåller utskottet att det vore önskvärt om regeringen preciserade, eller åtminstone exemplifierade, insatser inom andra utgiftsområden som har bidragit till måluppfyllelsen. Regeringen gör inom resultatområdet dels en fördjupning av insatser, inklusive insatser inom andra utgiftsområden, dels, i det fall det är relevant, hänvisningar till berörda avsnitt för insatser inom olika utgiftsområden som har haft betydelse för måluppfyllelsen. Regeringen avser att fortsätta utveckla resultatredovisningen i dialog med miljö- och jordbruksutskottet.

Utöver resultatredovisningen i denna budgetproposition redovisade regeringen i propositionen Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder (prop. 2025/26:158), som lämnades till riksdagen i mars 2026, en bredare bild av läget i Sveriges landsbygder.

Tätortsnära landsbygdskommuner hade återigen positivt inrikes flyttnetto

Den centrala indikatorn inrikes flyttnetto och befolkning följer upp utvecklingen av boendeval och lokal attraktivitet. I uppföljningen av befolkning avses total befolkning, dvs. inrikes flyttnetto, utrikes flyttnetto och födelsenetto.

Under perioden 2016–2025 var det endast täta blandade kommuner och tätortsnära landsbygdskommuner som hade positiva inrikes flyttnetton medan inrikes flyttnetton var negativa för övriga kommuntyper, se tabell 2.8. Täta blandade kommuner var dock den enda kommuntypen som hade positivt inrikes flyttnetto varje år under perioden 2016–2025.

Storstadskommuner, täta blandade kommuner och tätortsnära landsbygdskommuner hade positiva inrikes flyttnetton 2025. Storstadskommuner som uppvisade positivt inrikes flyttnetto även 2023 och 2024 hade dock sedan 2016 negativt inrikes flyttnetto, en trend som förstärktes under covid 19-pandemin 2020–2022. Det positiva inrikes flyttnettot var dock lägre 2025 jämfört med 2024. Inom storstadskommuner fanns dock skillnader mellan kommuner, där 10 av 26 storstadskommuner hade negativa inrikes flyttnetton 2025. Detta gällde även täta blandade kommuner där 36 av 87 hade negativa inrikes flyttnetton 2025. Under 2025 hade tätortsnära landsbygdskommuner positivt inrikes flyttnetto vilket är en förändring jämfört med 2024 då det var negativt.

Spridningen inom kommuntypen var dock stor, och 44 av 80 tätortsnära landsbygdskommuner hade positivt inrikes flyttnetto 2025.

Tätortsnära landsbygdskommuner hade även positivt inrikes flyttnetto innan covid-19-pandemin 2020–2022, en trend som förstärktes under pandemin. Under perioden 2016–2025 hade bl.a. Norrtälje, Varberg, Kungsbacka och Höganäs positiva inrikes flyttnetton medan bl.a. Flen, Lindesberg, Uppvidinge och Hylte hade negativa inrikes flyttnetton under perioden.

Kommuntyperna glesa blandade kommuner, glesa landsbygdskommuner och mycket glesa landsbygdskommuner hade negativa inrikes flyttnetton såväl under hela perioden 2016–2025 som 2024 och 2025. Några glesa blandade kommuner som hade positivt inrikes flyttnetto under perioden 2016–2025 var bl.a. Lidköping, Skövde och Kristianstad. De flesta glesa blandade kommunerna hade negativa inrikes flyttnetton 2016–2025, bl.a. Kiruna, Skellefteå, Karlskrona och Gällivare. Endast 7 av 29 glesa blandade kommuner hade positiva inrikes flyttnetton 2025. En gles blandad kommun som hade ett stort negativt inrikes flyttnetto 2025 var Skellefteå vilket utraderade hela ökningen sedan 2020.

Några glesa landsbygdskommuner som hade negativa inrikes flyttnetton under perioden 2016–2025 var Gislaved, Hultsfred, Östra Göinge, Söderhamn och Sollefteå, medan några som hade en positiv utveckling under perioden var Sotenäs, Gotland, Åre, Tanum och Orust. Endast 11 av 53 glesa landsbygdskommuner hade positiva inrikes flyttnetton under 2025, bl.a. Orust, Karlsborg, Töreboda, Orsa och Sölvesborg.

Under perioden 2016–2025 hade alla mycket glesa landsbygdskommuner negativa inrikes flyttnetton, bl.a. Jokkmokk, Vilhelmina, Pajala och Norsjö. Av de 15 mycket glesa landsbygdskommunerna hade endast Sorsele positivt inrikes flyttnetto 2025.

Balansen mellan kvinnors och mäns inrikes flyttningar 2016–2025 utifrån kommuntyper var jämn men samtidigt komplex. Detta avser speciellt de tre kommuntyperna av landsbygdskommuner eftersom utvecklingen i dessa påverkades av stora flyktingmottaganden under 2015–2016 med tydlig uppgång av andelen män. (LI2026/00943). Under perioden 2016–2025 var det fler kvinnor än män som flyttade från täta blandade kommuner, glesa blandade kommuner och mycket glesa landsbygdskommuner. För tätortsnära landsbygdskommuner och glesa landsbygdskommuner var det fler män än kvinnor som flyttade från denna kommuntyp. För storstadskommuner var flyttmönstret för kvinnor och män lika.

Under 2025 flyttade fler kvinnor än män från glesa landsbygdskommuner och mycket glesa landsbygdskommuner samtidigt som fler män än kvinnor flyttade från glesa blandade kommuner. Under 2025 flyttade fler kvinnor än män till storstadskommuner och täta blandade kommuner samtidigt som fler män än kvinnor flyttade till tätortsnära landsbygdskommuner.

Sett till den totala befolkningsutvecklingen 2024–2025, dvs. inrikes flyttnetto, utrikes flyttnetto och födelsenetto inräknat, minskade de tre kommuntyperna av landsbygdskommuner och glesa blandade kommuner i befolkning. Tätortsnära landsbygdskommuner minskade dock endast marginellt. Storstadskommuner och täta blandade kommuner växte 2024–2025. Fler kvinnor än män bodde i storstadskommuner medan fler män än kvinnor bodde i de övriga kommuntyperna.

Tabell 2.8 Inrikes flyttnetto 2016–2025, befolkning 2025 och befolkningsutveckling 2024–2025

Kommuntyp	Utveckling, inrikes flyttnetto 2016–2025, kvinnor (2024/2025)	Utveckling, inrikes flyttnetto 2016–2025, män (2024/2025)	Utveckling, inrikes flyttnetto 2016–2025 (2024/2025)	Befolkning totalt 2025, kvinnor (utv. 2024–2025)	Befolkning totalt 2025, män (utv. 2024–2025)	Befolkning totalt 2025 (utv. 2024–2025)
Storstadskommuner	-19 603 (1 436/524)	-19 002 (582/188)	-38 600 (2 018/717)	1 753 756 (12 997)	1 749 501 (8 977)	3 503 257 (21 974)
Täta blandade kommuner	41 411 (1 656/2 234)	49 196 (1 129/1 656)	80 528 (2 785/3 811)	2 105 673 (5 676)	2 116 415 (2 982)	4 222 088 (8 658)
Glesa blandade kommuner	-8 875 (-689/-1 409)	-8 174 (-302/-1 708)	-17 056 (-991/-3 124)	374 779 (-2 292)	385 786 (-3 394)	760 563 (-5 686)
Tätortsnära landsbygds-kommuner	7 823 (-455/495)	9 336 (-155/1 085)	17 180 (-610/1 601)	619 177 (-101)	639 752 (-574)	1 258 929 (-675)
Glesa landsbygds-kommuner	-17 578 (-1 787/-1 471)	-18 776 (-1 238/-988)	-36 310 (-3 025/-2 415)	385 435 (-2 517)	399 438 (-2 617)	784 873 (-5 134)
Mycket glesa landsbygdskommuner	**-3 161 (-161/-356)**	**-2 554 (-16/-207)**	**-5 702 (-177/-550)**	**36 131 (-427)**	**39 714 (-293)**	**75 845 (-720)**

Anm.:

– Storstadskommuner definieras som kommuner där mindre än 20 procent av befolkningen bor i rurala områden och som tillsammans med angränsande kommuner har en samlad folkmängd på minst 500 000 invånare. I kommuntypen ingår 26 kommuner.

– Täta blandade kommuner definieras som kommuner där mindre än 50 procent av befolkningen bor i rurala områden och där minst hälften av befolkningen har mindre än 45 minuters resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare. I kommuntypen ingår 87 kommuner.

– Glesa blandade kommuner definieras som kommuner där mindre än 50 procent av befolkningen bor i rurala områden och där mindre än hälften av befolkningen har mindre än 45 minuters resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare. I kommuntypen ingår 29 kommuner.

– Tätortsnära landsbygdskommuner definieras som kommuner med minst 50 procent av befolkningen i rurala områden och minst hälften av befolkningen har mindre än 45 minuters resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare. I kommuntypen ingår 80 kommuner.

– Glesa landsbygdskommuner definieras som kommuner där mer än 50 procent av befolkningen bor i rurala områden och där mindre än hälften av befolkningen har mindre än 45 minuters resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare. I kommuntypen ingår 53 kommuner.

– Mycket glesa landsbygdskommuner definieras som kommuner där hela befolkningen bor i rurala områden och har minst 90 minuters genomsnittlig resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare. I kommuntypen ingår 15 kommuner.

Källa: Statistiska centralbyrån och Tillväxtverket.

Utbyggnaden av snabbt bredband ökade mest i landsbygdskommuner

Den centrala indikatorn tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten, följer upp utvecklingen av möjligheterna att leva, bo och verka samt lokal attraktivitet. Den centrala indikatorn visar att utbyggnaden 2017–2025 av snabbt bredband skedde över hela landet, men att tillgången 2025 fortsatt var ojämn mellan kommuntyper. Tillgången till snabbt bredband 2025 skiljde sig också mellan inom tätort och utanför tätort.

Nästan alla hushåll, över 99 procent, i storstadskommuner hade tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten 2025, medan motsvarande nivå i mycket glesa landsbygdskommuner var 89 procent. Utvecklingen var dock positiv för samtliga kommuntyper mellan 2017 och 2025 med störst ökning för de tre kommuntyperna av landsbygdskommuner där tillgången var över 96 procent för hushållen i tätortsnära landsbygdskommuner och över 95 procent för hushåll i glesa landsbygdskommuner 2025, se tabell 2.9.

Av företagen i storstadskommuner hade nästan 99 procent tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten 2025. Motsvarande nivå i mycket glesa landsbygdskommuner var 85 procent. Utvecklingen var dock positiv för företagen i samtliga kommuntyper mellan 2017 och 2025.

Det finns fortfarande skillnader inom kommuntyperna. För 17 landsbygdskommuner var andelen hushåll som hade tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten fortfarande under 90 procent 2025 och för tre av dem, Arjeplog, Pajala och Strömsund under 80 procent. För 24 landsbygdskommuner var företagens tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten mellan

67 och 85 procent. För tre av dessa, Arjeplog, Pajala och Ljusnarsberg var andelen under 70 procent.

För mer information, se utgiftsområde 22 Kommunikationer, avsnitt 4.3.1.

Tabell 2.9 Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten

Andelar i procent

Kommuntyp	Andelar (medel) 2017 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2018 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2019 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2020 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2021 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2022 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2023 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2024 hushåll/ företag	Andelar (medel) 2025 hushåll/ företag
Storstads-kommuner	94,5/90,2	96,6/93,4	97,3/94,7	98,0/96,0	98,5/96,5	99,1/97,7	99,4/98,7	99,6/99,0	99,5/98,9
Täta blandade kommuner	82,4/70,7	86,8/77,1	89,8/81,9	93,0/86,7	94,7/89,4	96,5/92,7	97,7/95,3	98,4/96,6	98,1/95,8
Glesa blandade kommuner	78,3/68,6	85,0/77,1	89,7/82,8	93,1/87,0	93,9/88,6	95,6/91,1	97,3/95,0	98,2/96,5	98,0/95,8
Tätortsnära landsbygds-kommuner	70,0/59,4	77,0/68,0	82,3/75,1	87,1/80,4	91,0/86,4	93,6/89,3	95,6/92,9	96,8/94,9	96,4/93,9
Glesa landsbygds-kommuner	70,1/61,6	76,6/69,3	81,7/76,2	86,8/81,6	89,9/85,7	92,0/87,8	94,3/91,3	96,2/94,2	95,2/92,3
Mycket glesa landsbygds-kommuner	69,8/63,2	75,1/69,3	78,6/73,4	82,6/76,7	83,5/79,1	85,4/80,8	87,3/83,1	89,0/85,2	89,0/85,1

Källa: Post- och telestyrelsen och Tillväxtverket.

Tillgänglighet till service stabiliserades något i landsbygdskommuner

Den centrala indikatorn tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola följer upp utvecklingen av möjligheterna att leva, bo och verka samt lokal attraktivitet. Den centrala indikatorn är mätt som avstånd i restid (minuter med bil), då det ger en bredare bild än enbart geografiskt avstånd. Tillväxtverket gör löpande förbättringar i beräkningsmodellen i Pipos, en plattform för geografiska analyser. Det gör att värdena kan skilja sig något åt mot tidigare redovisningar. Nya beräkningar har dock gjorts för både 2016 och 2025, och resultatet har kontrollerats avseende förändring över tid och inbördes relationer mellan kommuner och kommuntyper. För grundskola har dock beräkningar gjorts 2015 i stället för 2016 för att säkerställa data av hög kvalitet.

Från 2016 till 2025 fortsatte tillgängligheten till dagligvarubutik att stabiliseras efter att ha minskat under perioden innan, dvs. 2010–2015 (LI2026/00943). Detta gällde tätortsnära landsbygdskommuner, glesa landsbygdskommuner och mycket glesa landsbygdskommuner. Den stabila situationen berodde enligt Tillväxtverket bl.a. på en viss ökning i antalet butiker och att färre butiker hade stängt jämfört med perioden innan 2016 (LI2026/00943).

Från 2016 till 2025 hade alla kommuntyper en nästintill oförändrad utveckling vad gäller tillgänglighet till drivmedelsstation. I mycket glesa landsbygdskommuner minskade avstånden i restid till drivmedelsstation något, medan det i glesa landsbygdskommuner ökade något. I vissa glesa landsbygdskommuner bl.a. i Bräcke, Lysekil och Högsby blev restiden till närmaste drivmedelsstation dubbelt så lång. Tätortsnära landsbygdskommuner hade i princip oförändrade avstånd. Se vidare utgiftsområde 19 Regional utveckling, avsnitt 1.6.4.

I tabell 2.10 framgår att tillgängligheten till grundskola minskade något från 2015 till 2025 i samtliga kommuntyper utom storstadskommuner och tätortsnära landsbygdskommuner. Mest ökade avstånden i restid i mycket glesa landsbygdskommuner, om än måttligt. Variationerna är dock stora inom kommunerna, t.ex. mellan inom och utanför tätorter, beträffande såväl tillgänglighet till grundskola som till dagligvarubutik och drivmedelsstation.

Tabell 2.10 Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola

Kommuntyp	Restid till dagligvarubutik 2016 och 2025 (medelrestid i minuter)	Restid till drivmedelsstation 2016 och 2025 (medelrestid i minuter)	Restid till grundskola 2015 och 2025 (medelrestid i minuter)
Storstadskommuner	1,7/1,7	2,3/2,4	1,5/1,5
Täta blandade kommuner	2,5/2,6	3,0/2,9	2,2/2,3
Glesa blandade kommuner	2,9/2,9	2,9/3,1	2,3/2,4
Tätortsnära landsbygdskommuner	3,4/3,4	3,5/3,5	3,1/3,1
Glesa landsbygdskommuner	3,5/3,6	3,5/3,7	3,6/3,7
Mycket glesa landsbygdskommuner	**5,0/4,9**	**4,9/4,8**	**6,0/6,5**

Källa: Tillväxtverket.

Det civila samhällets organisationer bidrog till landsbygdernas utveckling

Den årliga fördjupningen avser utvecklingskapacitet hos det civila samhällets organisationer vilka är av stor betydelse för utvecklingen av Sveriges landsbygder. Det civila samhällets organisationer har en viktig roll för att uppnå målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken (prop. 2025/26:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.8). Tillväxtverket hade under perioden 2022–2024 i uppdrag att betala ut verksamhetsbidrag till två av det civila samhällets organisationer, Skärgårdarnas Riksförbund och Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (N2021/02904, N2021/02579). Tillväxtverket redovisade i juni 2025 slutrapporter från Skärgårdarnas Riksförbund och Hela Sverige ska leva (LI2025/01285, LI2025/01284).

Verksamhetsbidragen bidrog, enligt Tillväxverkets bedömning, till att stärka det civila samhällets möjlighet att bidra till regional utveckling och landsbygdsutveckling (LI2026/00943). Verksamhetsbidragen bidrog även till att upprätthålla kontinuitet i organisationernas arbete samt till ökade möjligheter att t.ex. testa nya metoder i samverkan med andra aktörer. Bland annat utvecklade Skärgårdarnas Riksförbund ett samarbete inom ö- och skärgårdsforskning tillsammans med Södertörns högskola, Göteborgs universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Ett annat exempel var att Hela Sverige ska leva delfinansierade ett doktorandprojekt, Platsens betydelse för unga vuxnas engagemang i landsbygd, vid Umeå universitet under perioden 2020–2024. Två landsbygdsriksdagar, som hålls vartannat år, arrangerades av Hela Sverige ska leva 2022 och 2024 tillsammans med sina länsavdelningar för att samla aktörer på lokal, regional och nationell nivå för dialog samt sprida kunskap och goda exempel om landsbygders utveckling.

Tillväxtverket redovisade i februari 2026 en kartläggning av det civila samhällets värde i landsbygdsutveckling (LI2026/00943). Kartläggningen visade att det civila samhället bidrog framför allt inom områdena platsbundet socialt kapital, förbättrad offentlig och privat kommersiell service, stärkt motståndskraft vid kriser och stärkt platsattraktion. Vidare visade kartläggningen behov av fördjupad kunskap, bl.a. metoder för att synliggöra det civila samhällets insatser och enhetlig metodik för att mäta samhällsekonomiska värdet av dessa insatser.

Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden genomfördes under 2025 inom Sveriges strategiska plan 2023–2027 (den strategiska planen). Leadermetoden bygger på

trepartnerskapsprincipen där civilsamhällets organisationer samarbetar med den offentliga sektorn och näringslivet. Fyrtio leaderområden bedriver verksamhet under perioden 2023–2027 och Jordbruksverket ansvarar för samordningen. Lokala styrgrupper får stöd för att ta fram strategier, engagera lokala aktörer och genomföra projekt. Totalt omfattas 71 procent av Sveriges landsbygdsbefolkning av leaderstrategier.

Budgeten i den strategiska planen för lokalt ledd utveckling genom Leader är drygt 1,7 miljarder kronor för hela programperioden, varav hälften kommer från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och hälften är nationell finansiering. Sedan den strategiska planen godkändes 2023 har bland annat drygt 426 000 personer fått tillgång till förbättrad service genom leaderprojekt och 157 projekt har fått stöd som bidrar till miljö- och klimatmålen

2.7.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

Resultatredovisningen för resultatområde En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja utgår från livsmedelsstrategins tre strategiska områden, Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och innovation. För dessa områden finns strategiska mål som bedöms som särskilt viktiga för att nå livsmedelsstrategins övergripande mål om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås.

Avsnittet inleds med redovisning kopplat till det övergripande målet, därefter följer avsnitt för de tre strategiska områdena.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av livsmedelssektorn bidrar till målet för utgiftsområdet och för det övergripande målet för livsmedelsstrategin har följande indikatorer för livsmedelskedjan bedömts som centrala:

– nettomarginal i livsmedelssektorn
– förädlingsvärde i livsmedelssektorn
– antal sysselsatta i livsmedelssektorn.

Fortsatt sjunkande nettomarginal i livsmedelssektorn

Åtgärderna inom livsmedelsstrategin är av långsiktig karaktär och följs upp fortlöpande av Jordbruksverket, se Uppföljning av livsmedelskedjans utveckling utifrån livsmedelsstrategins mål (Jordbruksverkets årsrapport för 2026, RA26:7), samt genom senast tillgänglig officiella statistik. Detta innebär en viss eftersläpning i redovisningen.

Utvecklingen av indikatorn nettomarginal i livsmedelssektorn visar fortsatt nedåtgående trend under perioden 2016–2024 och 2024 visade på en ny lägstanivå för dessa år. Nettomarginalen för hela livsmedelssektorn var 9,68 procent 2024. För livsmedelskedjan totalt liksom för sektorn restaurang är den minskande trenden statistiskt signifikanta. För primärproduktionen är inte utvecklingen signifikant men en viss ökning kan noteras för 2024. En möjlig delförklaring till detta kan vara minskade räntekostnader under året. Trenden för livsmedelsindustrins och livsmedelshandelns nettomarginal är inte heller signifikanta. Råvaruprishöjningar och en sänkt köpkraft hos konsumenterna har satt press på företagens marginaler. Senare års höga inflation stabiliserades under 2024 och priser på insatsvaror minskade något jämfört med 2023.

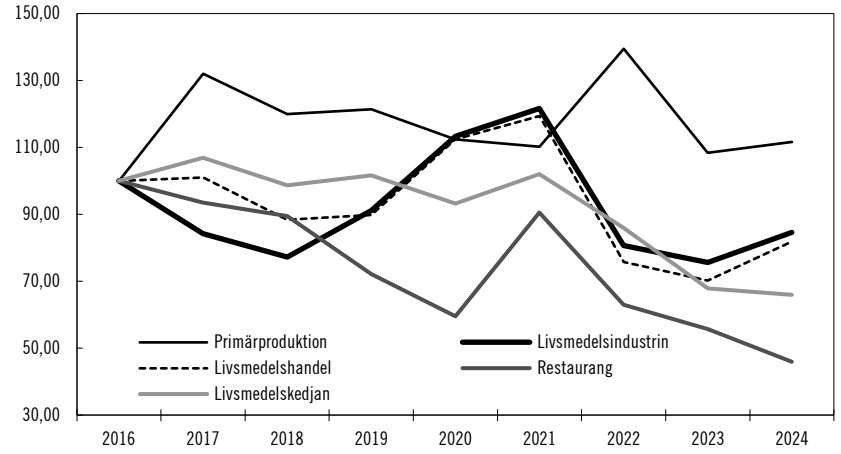
Restaurangledet är den del av livsmedelskedjan som drabbades hårdast av restriktionerna under covid-19-pandemin i vilket i kombination med senare års högre priser på bland annat råvaror och energi har pressat även denna del av livsmedelsbranschen. Med en lägre köpkraft i konsumentled har inte prisökningarna kunnat

föras vidare i kedjan fullt ut. Efter en tillfällig förbättring under 2021 sjönk nettomarginalen igen under 2022 och har fortsatt sjunka under 2023 och 2024.

För livsmedelskedjan som helhet har även rörelsemarginalen en nedåtgående trend under perioden 2016–2024 medan det senaste året visar en marginell ökning jämfört med året före. Även för avkastningen på eget kapital visar 2024 en viss ökning jämfört med 2023 (och även en av de högsta noteringarna under perioden).

Diagram 2.1 Nettomarginalen i livsmedelskedjan

Index 2016=100

Källa: Jordbruksverket RA26:7.

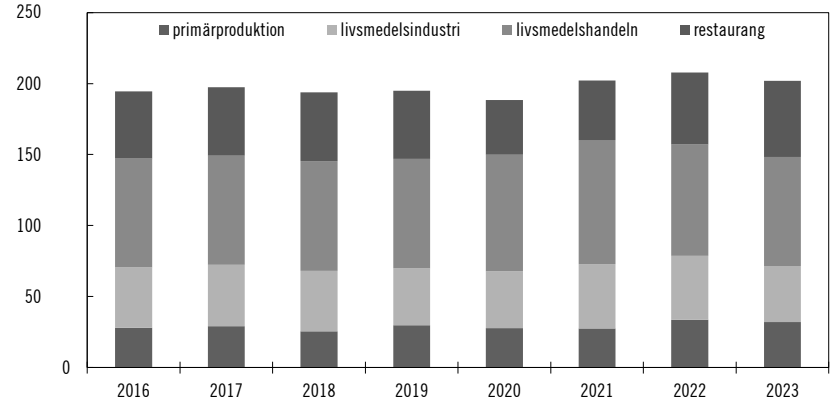
Otydlig trend för utvecklingen av förädlingsvärdet i livsmedelssektorn

Indikatorn förädlingsvärde i livsmedelssektorn visar sektorns bidrag till Sveriges BNP och förändringen speglar utvecklingen av omsättningen i de olika delarna av livsmedelskedjan. Det totala förädlingsvärdet i livsmedelssektorn som helhet minskade något (-3%) 2023 jämfört med året innan. Endast restaurangbranschen visar på en ökning av förädlingsvärdet mellan 2022 och 2023 (+6%).

Det totala förädlingsvärdet uppgick till drygt 200 miljarder kronor och var det näst högsta under perioden 2016–2023. Utvecklingen under perioden visar inte någon statistiskt signifikant trend vare sig för livsmedelssektorn som helhet eller för någon av de olika delbranscherna.

Diagram 2.2 Förädlingsvärde i livsmedelskedjans sektorer

Miljarder kronor

Anm.: Fasta priser, basår 2016. Data för 2023 utgör senast tillgängliga data.

Källa: Jordbruksverket RA26:7.

Fortsatt ökning av antalet årsarbetskrafter i livsmedelssektorn

Antalet årsarbetskrafter har fortsatt öka i livsmedelssektorn som helhet. Under 2023 var det 301 000 årsarbetskrafter vilket är 2 800 fler än året före och den högsta noteringen under perioden 2016–2023. Det är andra året i rad som en ökning noteras efter att indikatorn tidigare visat på sjunkande nivåer mätt sedan 2016. Trenden under perioden 2016–2023 är dock inte statistiskt signifikant.

Störst ökning av antal årsarbetskrafter återfinns i restaurangbranschen där antalet ökade med 4 procent mellan 2022 och 2023. Även antalet företag i restaurangbranschen visar en signifikant ökning mellan dessa år. Dessa ökningar kan läsas som tecken på en fortsatt återhämtning i branschen efter den kris som covid-19-pandemin innebar.

För en mer uppdaterat bild används statistik om antalet sysselsatta från Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) som beskriver utbudet av arbetskraft i Sverige. Antalet sysselsatta följer samma positiva uppgång som antalet årsarbetskrafter. För 2024 kan också ses en uppgång av antalet sysselsatta. Antalet kvinnor inom primärproduktionen ökar medan antalet män minskar något inom restaurang under 2023–2024. Fördelningen mellan kvinnor och män under samma period visar en marginell ökning av andelen kvinnor inom livsmedelskedjan. Den fortsatta majoriteten sysselsatta inom livsmedelskedjan är män.

Tabell 2.11 Sysselsatta i livsmedelskedjans sektorer

Antal förvärvsarbetande

	2015[1]	2020[2]	2021[2]	2022[2]	2023[2]	2024[2]	2023 – 2024
Primärproduktion	**57 100**	**55 824**	**55 139**	**54 446**	**53 138**	**54 048**	**1,70%**
varav kvinnor	13 839	15 063	15 192	15 262	15 131	15 736	4,00%
varav män	43 261	40 761	39 947	39 184	38 007	38 312	0,80%
Livsmedels- och dryckestillverkning	**53 068**	**53 950**	**54 574**	**54 803**	**54 298**	**55 224**	**1,70%**
varav kvinnor	19 919	20 350	20 899	21 116	20 727	20 966	1,20%
varav män	33 149	33 600	33 675	33 687	33 571	34 258	2,0%
Handel med livsmedel	**124 274**	**139 185**	**141 772**	**143 894**	**144 666**	**145 704**	**0,7%**
varav kvinnor	69 631	77 766	78 812	79 159	79 159	79 616	0,6%
varav män	54 643	61 419	62 960	64 735	65 507	66 088	0,9%
Restauranger	**121 977**	**125 587**	**137 433**	**147 043**	**147 792**	**148 640**	**0,6%**
varav kvinnor	58 366	57 640	64 309	69 627	70 034	71 462	2,0%
varav män	63 611	67 947	73 124	77 416	77 758	77 178	-0,7%
Totalsumma	**356 419**	**374 546**	**388 918**	**400 186**	**399 894**	**403 616**	**0,9%**

Anm.: Primärproduktionen omfattar jordbruk och fiske. Statistik för 2025 redovisas i slutet av 2026. Från och med 2020 baseras siffrorna på en ny statistikkälla, jämförelser med tidigare år måste göras med försiktighet.

Källa: Statistiska centralbyrån (RAMS)1, (BAS)2.

Regler och villkor

För att följa upp utvecklingen inom livsmedelskedjan mot målen för livsmedelsstrategins strategiska område Regler och villkor, används kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder enligt tabellen nedan.

Miljö- och jordbruksutskottet framhåller i sitt betänkande om budgetpropositionen för 2026, Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (2025/26:MJU2) att resultatindikatorerna redovisar så mycket detaljerad information att det blir svårt att skapa sig en helhetsbild av resultatredovisningen och att antalet indikatorer därför bör minska inom det strategiska området Regler och villkor.

Regeringen har därför sett över och minskat antalet indikatorer i det strategiska området vilket framkommer under berört avsnitt nedan.

Tabell 2.12 Kompletterande resultatindikatorer och bedömningsgrunder inom det strategiska området Regler och villkor

Område	Indikatorer	Bedömningsgrunder
Konkurrenskraft i livsmedelskedjan	– Andel företag i livsmedelskedjan som upplever att lagar och myndighetsregler utgör ett tillväxthinder för sitt företag – Produktion av vissa jordbruksprodukter – Svensk försörjningsgrad	
Den gemensamma jordbrukspolitiken	– Andel djurenheter som berörs av djurvälfärdsersättningar – Andel av jordbruksmark som omfattas av stöd för biologisk mångfald – Andel av jordbruksmark som omfattas av stöd för kolinlagring eller minskade utsläpp av koldioxid – Antal deltagare i åtgärder för kunskap och innovation – Andel av jordbruksföretag som fått investeringsstöd för modernisering – Antal jordbruksföretag som fått startstöd och stöd till unga	
Djurhälsoläge i djurhållning	– Försäljning av antibiotika till djur – Antibiotikaresistens i djurhållningen – Antalet utbrott av smittsamma djursjukdomar	
Djurskyddskontrollverksamhet	– Andelen kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som länsstyrelserna har kontrollerat i den planerade kontrollen	
Kontroll av livsmedelsanläggningar	– Andelen utförda kontrolltillfällen av fastställda kontroller enligt riskklassning, för en rullande femårsperiod, för högriskverksamheter	
Ökad likvärdighet i livsmedelskontrollen	– Andelen kontrollmyndigheter som bedömer hygien- och temperaturavvikelser likvärdigt	
Jägares försäljning av vildsvinskött		Andelen subventionerade trikinanalyser
Miljömässig hållbarhet i jordbruket	– Förändring i kväve- och fosforutnyttjande i den svenska jordbrukssektorn – Utsläpp av ammoniak från jordbrukssektorn – Förändringar i hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel – Utsläpp av växthusgaser från jordbruket	
Fiske och vattenbruk	– Svenska yrkesfiskets förädlingsvärde – Svenska vattenbrukets produktion	
Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027	– Innovationer som möjliggjorts – Företag med högre omsättning – Ny produktionskapacitet inom vattenbruk	
Utvecklad jakt och viltförvaltning	– Omfattning av viltskador	

Konkurrenskraft i livsmedelskedjan

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av konkurrenskraften i livsmedelskedjan och utvecklingen av jordbruket bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

– andel företag i livsmedelskedjan som upplever att lagar och myndighetsregler utgör ett tillväxthinder för sitt företag
– produktion av vissa jordbruksprodukter
– svensk försörjningsgrad.

Lagar och myndighetsregler fortsatt tillväxthinder

Den 15 juni 2026 publicerade Tillväxtverket sin rapport Företagens villkor och verklighet, som redovisas vart tredje år. Rapporten sammanfattar svar på en enkät som verket skickar ut till små och medelstora företag. Tillväxtverket har därefter brutit ner statistiken på SNI-koder och tagit fram statistik för livsmedelssektorn. Statistiken visar att 47 procent av de företag inom livsmedelssektorn som svarat på enkäten anger att lagar och myndighetsregler är ett stort tillväxthinder. Enkätsvaren visar vidare att 54 respektive 40 procent av företagen inom primärproduktionen och restaurangledet anger lagar och myndighetsregler som ett stort tillväxthinder. Efter lagar och myndighetsregler är det tillgång till lämplig arbetskraft eller kompetens som flest företag inom livsmedelssektor uppger som ett stort tillväxthinder. Livsmedelsverket och Jordbruksverket har inom sina uppdrag för att stärka och påskynda arbetet med regelförenkling i syfte att nå målen i livsmedelsstrategin genomfört flera åtgärder. De uppdrag som regeringen gav i regleringsbreven för budgetåret 2024 till Livsmedelsverket (LI2023/03870) och Jordbruksverket (LI2023/03897) har slutrapporterats under 2026. Inom uppdragen har myndigheterna bland annat genomfört flera förenklingar av föreskrifter och moment kopplade till regelverken. Till exempel har Livsmedelsverket tagit bort anmälningskravet för livsmedel som är fri från vissa allergener och märks med så kallad ”fri-från”-märkning. Livsmedelsverket har också möjliggjort för företag att använda egna ägg i egen verksamhet. Jordbruksverket har bl.a. tagit bort dubbelregleringen för salmonellakontroll av fjäderfän och ökat flexibiliteten för stödmottagare för att uppfylla grundvillkor om växtföljd.

Tillväxtverket har inom sitt regeringsuppdrag att genomföra åtgärder under 2020–2025 inom ramen för livsmedelsstrategin (N2019/03240) utvecklat en tjänst, som heter Hitta tillstånd, på verksamt.se. Tjänsten guidar företag att se vilka tillstånd, anmälningar som behövs för att starta verksamhet. En första version lanserades i januari 2025 med fokus på cirka 50 branscher inom primärproduktionen. Tillväxtverkets uppdrag har förlängts och myndigheten ska under perioden 2025–2030 bl.a. verka för förenkling av livsmedelskedjan genom utveckling av verksamt.se (LI2025/00650). I början av 2026 lanserade verket en uppdaterad version av tjänsten Hitta tillstånd där hela livsmedelssektorn ingår.

Tillväxtverket, Jordbruksverket och Livsmedelsverket har samarbetat och tagit fram en prototyp av en AI-chatt som kan ge efterfrågad information om vilka regler och krav som gäller för företag. Syftet är att underlätta för företag genom anpassad och lättillgänglig information.

En fortsatt positiv utveckling för den totala produktionen av jordbruksprodukter

Den svenska produktionsvolymen har ökat för spannmål, oljeväxter, potatis, invägd mjölk, griskött, matfågel och ägg jämfört med föregående år. Spannmål har en fortsatt hög produktion och produktionen av oljeväxter har ökat jämfört med det tidigare toppåret 2022. Även produktionen av potatis fortsätter öka sedan 2023.

Produktionsvolymerna för sockerbetor och särskilt nötkött är lägre än föregående år. Minskningen av produktionen av nötkött är ett avsteg från den trend som tidigare kunnat konstateras.

Tabell 2.13 Produktion av vissa jordbruksprodukter

Kvantitet i 1000 ton

	2012	2021	2022	2023	2024	2025[1]
Spannmål	5 070	4 965	5 823	4 328	5 150	6 438
Oljeväxter	334	344	427	316	288	405
Potatis	805	826	852	810	881	1001
Sockerbetor	2 314	2 046	1 892	1 743	2 119	2 037
Invägd mjölk	2 861	2 782	2 765	2 819	2 800	2 899
Griskött	233	253	254	243	246	250
Matfågel	118	183	176	176	182	185
Nötkött	122	136	135	138	140	128
Ägg	122	128	155	133	134	158

[1] Uppgifter för 2025 är hämtade från den officiella statistiken. Tidigare år hämtas från Jordbruksverkets årliga uppföljning av arbetet med livsmedelsstrategin.

Källa: Jordbruksverket RA26:7 och SCB.

En variation i svensk försörjningsgrad i vissa sektorer

Indikatorn hette tidigare svenska marknadsandelar men har i årets budgetproposition bytt namn till svensk försörjningsgrad i vissa sektorer. Namnändringen påverkar inte underlaget eller analysen, utan har gjorts för att anpassa redovisningen efter Jordbruksverkets redovisning av statistiken. Försörjningsgraden är ett relativt mått som påverkas av både efterfrågan och utbud, vilket till exempel innebär att den minskar om konsumtionen ökar snabbare än produktionen. Svensk försörjningsgrad visar hur stor del av den totala konsumtionen i Sverige som hade kunnat tillgodoses av svenskproducerade livsmedel.

Det finns förändringar i svensk försörjningsgrad för vissa produktgrupper som även speglas i produktionsvolymen, specifikt gällande produktionen av nötkött där den minskade produktionen även syns i minskningen av försörjningsgraden. För ägg var försörjningsgraden ovanligt låg 2024 på grund av ett större utbrott av salmonella, men 2025 ökar den svenska försörjningsgraden för ägg igen.

Tabell 2.14 Svensk försörjningsgrad i vissa sektorer

Andel svensk produktion, värde över 1 betyder att produktionen överstiger konsumtionen

	2012	2021	2022	2023	2024	2025[1]
Morötter	0,91	0,97	0,94	0,97	0,94	0,99
Äpplen	0,20	0,28	0,28	0,29	0,30	0,31
Nötkött	0,51	0,58	0,56	0,58	0,57	0,37
Griskött	0,68	0,83	0,82	0,82	0,81	0,81
Matfågel	0,65	0,76	0,73	0,71	0,72	0,75
Ägg	0,91	0,89	1,01	0,95	0,87	0,97
Mjölkekvivalenter	0,78	0,73	0,72	0,75	0,70	0,73
Ost	0,56	0,42	0,39	0,39	0,37	0,37
Matpotatis	0,79	0,92	0,91	0,97	0,92	0,90
Spannmål	1,24	1,18	1,36	1,04	1,20	1,50

[1]Preliminära uppgifter för 2025 hämtas från Jordbruksverkets återkommande redovisning av marknadsbalanserna.

Källa: Jordbruksverket RA26:7.

Jordbruksverket har i sin redovisning av regeringsuppdraget om att lämna förslag för mätning och uppföljning av livsmedelskedjans utveckling samt att beskriva möjliga målformuleringar (LI2025/00784) lämnat förslag på hur utvecklingen av produktionsökningen kan följas över tid. Myndigheten föreslår i redovisningen att detta görs genom att följa marknadsbalanser i form av försörjningsgrad (Jordbruksverkets

rapport Förslag på mål och uppföljningsmetoder för svensk livsmedelsproduktion, RA25:10). Av redovisningen framgår att försörjningsgraden påverkas både av produktionsvolymer och av marknadens efterfrågan. Jordbruksverket föreslår i rapporten målnivåer för ökningar av försörjningsgraden för ett antal olika produktslag. För till exempel spannmål föreslår Jordbruksverket att målet för försörjningsgraden ska vara 140 procent till 2035. För mjölkekvivalenterna föreslås en försörjningsgrad om 85 procent och för kött totalt föreslås en försörjningsgrad om 80 procent 2035. För fiske och vattenbruksprodukter föreslår Jordbruksverket att utvecklingen ska följas med produktionsstatistik och att målet ska vara att öka med 60 procent i vikt till 2035.

Jordbruksmarkens utveckling

Jordbruksmarkens utveckling har inte förändrats i någon större grad de senaste åren. Utifrån detta och ovan nämnda dialog med miljö- och jordbruksutskottet gällande det stora antalet indikatorer är det inte motiverat att fortsätta följa indikatorn i förhållande till uppföljande av måluppfyllelsen. För fortsatt intresse av jordbruksmarkens utveckling finns Jordbruksverkets uppföljning av jordbruksmarken i Sverige i den officiella statistiken.

Den gemensamma jordbrukspolitiken

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Den övergripande målsättningen med EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) är enligt art 39 i EUF-fördraget att höja produktiviteten inom jordbruket, tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, stabilisera marknaderna, trygga livsmedelsförsörjningen och tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser. Åtgärderna inom GJP bidrar bl.a. till stärkta inkomster men bidrar även till miljön och till utvecklingen på landsbygderna. Sveriges strategiska plan för GJP 2023–2027 (den strategiska planen) omfattar åtgärder för totalt 60,6 miljarder kronor under planperioden. Under 2025 har Jordbruksverket betalat ut ca 11,7 miljarder kronor. Myndigheten har under samma period också betalat ut ca 1,4 miljarder kronor från landsbygdsprogrammet 2014–2022, som avslutats under året.

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av den strategiska planen bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används de kompletterande indikatorer som redovisas nedan i tabellerna 2.15 och 2.16. Samtliga resultatindikatorer i GJP följs upp av Jordbruksverket. För fördjupad redovisning och analys av hur programmen fortskrider hänvisas till programmens respektive årsrapport och till Jordbruksverkets årsredovisning. Av myndighetens årsredovisning framgår även resultatet av genomförandet av landsbygdsprogrammet 2014–2022.

Areal- och djurbaserade ersättningar söks enligt förväntan

De areal- och djurbaserade ersättningarna dominerar den strategiska planens budget och dessa söks genom en samlad ansökan under en begränsad period varje vår. Ansökningstrycket för de flesta av dessa ersättningar har varit enligt förväntan. Utfallet för de kompletterande indikatorerna för kolinlagring med mera respektive för biologisk mångfald har påverkats negativt av att den ekologiskt odlade arealen har sjunkit de senaste åren, i huvudsak av marknadsskäl, den förra även av att förhållandena för etablering av fång- och mellangröda under 2025 varit sämre än förväntat. Arealen mellangröda har dock ökat med 28 procent jämfört med ett medelvärde för 2023 och 2024.

Tabell 2.15 Kompletterande indikatorer för areal- och djurbaserade ersättningar i Sveriges strategiska plan för GJP 2023–2027

Indikatorn	Mål 2025	Utfall 2025	Utfall i procent
Andel djurenheter som berörs av djurvälfärdsersättningar	17,35	17,51	101
Andel av jordbruksmark som omfattas av stöd för biologisk mångfald	28,09	24,22	86
Andel av jordbruksmark som omfattas av stöd för kolinlagring eller minskade utsläpp av koldioxid	19,05	14,33	75

Samtliga siffror avser räkenskapsår 2025, dvs 16 okt 2024–15 okt 2025.

Källa: Prestationsrapport för den strategiska planen 2025, Jordbruksverket.

Långa handläggningstider för projekt- och företagsstöd

Projekt- och företagsstöden i den strategiska planen söks under året löpande, efter särskilda utlysningar eller vid särskilda beslutsomgångar. För många åtgärder, till exempel investeringsstöd för konkurrenskraft och startstöd, är söktrycket högt i förhållande till kvarvarande medel, men för vissa investeringsstöd inom miljöområdet är söktrycket lägre än planerat. Långa handläggningstider medför, liksom tidigare år, avvikelser mot den planerade utbetalningsnivån och låg måluppfyllelse, vilket illustreras bland annat av den kompletterande indikatorn för modernisering av jordbruksföretag. Jordbruksverket arbetar med åtgärder för att korta handläggningstiderna. Utfallet av indikatorn för unga företagare sammanhänger i första hand med stort intresse för stödet till unga.

Tabell 2.16 Kompletterande indikatorer för areal- och djurbaserade ersättningar i Sveriges strategiska plan för GJP 2023–2027

	Kumulativt mål 2025	Kumulativt utfall 2025	Utfall i %
Antal deltagare i åtgärder för kunskap och innovation	12 670	12 858	101
Andel av jordbruksföretag som fått investeringsstöd för modernisering	3,26	1,08	33
Antal jordbruksföretag som fått startstöd och stöd till unga	1 730	3 946	228
varav kvinnor		1 333	

Anm.: Samtliga siffror avser kumulativt till och med räkenskapsår 2025, dvs den 16 oktober 2024–15 oktober 2025.

Källa: Prestationsrapport för den strategiska planen 2025, Jordbruksverket.

Förenkling och förbättringar efter planändringar

En femte ändring av den strategiska planen genomfördes under hösten 2025 och den innebar höjd stödnivå beträffande investeringsstöd för konkurrenskraft i norra Sverige samt villkorsändringar i ersättningen för blommande åker och fältkant. En sjätte ändring genomfördes under vintern 2025/2026 med ett budgettillskott om 282 miljoner kronor årligen under 2026 och 2027. Ändringen innefattade en förstärkt djurvälfärdsersättning för mjölkkor med nytt villkor om att uppfylla den nationella lagstiftningen om betesgång. Ändringen föranleddes av möjligheter som skapats av EU-kommissionens förenklingspaket (Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2025/2649 av den 19 december 2025 om ändring av förordning (EU) 2021/2115 vad gäller systemet med grundvillkor, interventionstyper i form av direktstöd, interventionstyper i vissa sektorer och för landsbygdsutveckling och årliga prestationsrapporter samt av förordning (EU) 2021/2116 vad gäller innehållande av utbetalningar, årligt prestationsavslut och kontroller och sanktioner). Den ändrade EU-förordningen innebar också vissa ändringar som gäller grundvillkoren, bland annat för gårdar som är helt ekologiskt certifierade enligt Europaparlamentets och

rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007. Därtill höjdes stödnivån inom delar av investeringsstödet för konkurrenskraft för unga företagare, främst i norra Sverige, i denna planändring.

Förändringarna av Sveriges strategiska plan syftar till att förstärka den strategiska planen och förbättra genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige, och därigenom bidra till att livsmedelsstrategins mål nås.

Djurhälsoläge i animalieproduktionen

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av djurhälsoläget i animalieproduktionen bidrar till målen för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

– försäljning av antibiotika till djur
– antibiotikaresistens i djurhållningen
– antalet utbrott av smittsamma djursjukdomar.

Fortsatt gott djurhälsoläge

Försäljningen av antibiotika för djur har minskat med över två tredjedelar sedan 1980-talet och har gått från att årligen minska till att vara stabilt låg sedan 2015. Denna trend är oförändrad även 2025. Försäljningen av antibiotika för behandling av djurgrupper via vatten eller foder har minskat över tid och under den senaste 10-årsperioden har antibiotikaförsäljningen för sådan behandling legat kring 10 procent, vilket är positivt för att motverka resistensutveckling. Det är också positivt att mer än hälften av försäljningen av antibiotika liksom föregående år bestod av penicillin, som är ett antibiotikum med smalt spektrum och därmed inte driver utveckling av resistens. Swedres-Svarm-rapporten som publiceras av Folkhälsomyndigheten och SVA, visar att den totala försäljningen av antibiotika till djur 2025 uppgick till 9 ton, jämfört med strax över 60 ton till människor.

Tabell 2.17 Försäljning av antibiotika till djur respektive människor samt andel av antibiotika till djur som utgjordes av penicillin med smalt spektrum

Ton

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antibiotika till djur	10,4	10,2	10,0	9,5	9,1	9,0	8,8	8,9	9,0	9,0
Andel smalspektrum-penicillin av antibiotika till djur	57	57	58	58	53	57	60	55	58	57
Antibiotika till människor	62,1	60,8	59,5	61,0	54,0	53,3	59,3	64,4	63,5	61,7

Källa: Folkhälsomyndigheten och SVA.

Den europeiska läkemedelsmyndigheten sammanställer och rapporterar statistik över försäljning av antibiotika för djur i olika europeiska länder. Skillnaderna mellan länderna är stora och Sverige, Finland, Island och Norge har de lägsta siffrorna. Sverige och övriga nordiska länder utmärker sig bland annat genom att antibiotikum med smalt spektrum fortfarande dominerar i försäljningen till djur. I flera andra länder är tetracykliner, som har ett brett spektrum, i stället vanligare behandlingsval enligt SVA. Gruppbehandling av djur i foder eller vatten är också vanligare i många andra länder.

Övervakning av resistens i livsmedelskedjan sker i enlighet med kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/1729 av den 17 november 2020 om övervakning och rapportering av antimikrobiell resistens hos zoonotiska och kommensala bakterier och om upphävande av genomförandebeslut 2013/652/EU. I ett internationellt perspektiv har Sverige fortsatt en låg förekomst av resistens i djurhållningen. Även om situationen i ett internationellt perspektiv över lag är god upptäcker SVA varje år meticillinresistenta Staphylococcus aureus-bakterier (MRSA) vid ett antal tillfällen från prov från djur i Sverige, främst från hästar, hundar och katter. Resultaten från en EU-gemensam baslinjestudie om MRSA hos gris, som genomfördes på slakterier under 2025, visar att 29 procent av slaktgrupperna av svenska grisar var positiva för MRSA. En annan studie på svenska gårdar med smågrisar som utfördes under året visar däremot att endast 3 procent av de provtagna gårdarna var MRSA-positiva. Förekomst av MRSA inom grisnäringen ökar risken för spridning till människor vilket kan få svåra samhälleliga konsekvenser. Därför behöver SVA och grisnäringens organisationer tillsammans arbeta vidare för att förhindra spridningen.

Den 18 november 2025 presenterade regeringen en ny tioårig nationell strategi mot antimikrobiell resistens, Sveriges strategi mot antimikrobiell resistens 2026–2035 (AMR-strategin). Den har ett eget målområde för friska djur och säkra livsmedel genom förebyggande åtgärder. Mål och delmål för djurhållare och djurhälsopersonal kring utbildning, förebyggande kontroll- och djurhälsoprogram med åtgärder för biosäkerhet och hygien ska leda till bibehållet smittskydd, god djurhälsa och säkra livsmedel. Jordbruksverket och Folkhälsomyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att bl.a. ta fram en handlingsplan med indikatorer för uppföljning av AMR-strategin (S2025/01938).

Andelen tarmprover från svenska slaktkycklingar med E. coli som producerar ESBL (ett enzym som bryter ned de flesta antibiotika ur penicillingruppen) har minskat över tid och sedan 2019 kan en stabilt låg nivå noteras, se tabell 2.18.

Tabell 2.18 Andel (procent) av slumpmässigt utvalda friska slaktkycklingar provtagna vid slakt som bär på ESBL-bildande E. coli

Procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Odling efter anrikning	43	34	13	3	3	1	2	1	3	0
Direktodling	23	36								

Källa: SVA.

Andelen E. coli från friska slaktkycklingar respektive slaktgrisar (provtagna vid slakt) som är känsliga för alla testade substanser, redovisas i tabell 2.19. Provtagningen är utformad så att grisar respektive kycklingar provtas vartannat år och under 2025 provtogs slaktgrisar och resultatet visar på en stabil nivå de senaste åren. Andelen E. coli-bakterier som är känsliga för antibiotika är fortsatt hög vilket är positivt. Cirka 70 procent av indikatorbakterierna från friska djur är känsliga för alla testade substanser, och dessa indikatorbakterier är generellt fortfarande mottagliga för smalspektrumantibiotika som bör användas till djur. Det tyder på ett relativt gott läge, även om SVA noterar att resistens mot förstahandsvalet penicillin på senare tid har börjat förekomma hos bakterier som normalt behandlas med det.

Tabell 2.19 Andel (procent) E. coli från friska slaktgrisar respektive slaktkycklingar som är känsliga för alla testade substanser (antibiotika)

Procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Slaktgris		71		71		64		73		68
Slaktkyckling	71		69		72		69		79	

Källa: SVA.

Förebyggande insatser för god djurhälsa och ett gott smittskydd syftar till att ge en minskad förekomst av de djursjukdomar som kan innebära stora konsekvenser för både djurvälfärden och ekonomin. Dessutom blir effekten ett minskat behov av användning av antibiotika och därmed minskad risk för uppkomst och spridning av resistens.

Även om det varje år förekommer vissa geografiskt avgränsade utbrott av smittsamma djursjukdomar har Sverige ett gott djurhälsoläge hos både vilda och tama djur. Det goda hälsoläget är till stor del ett resultat av ett långvarigt och systematiskt nationellt arbete som har lett till att flera allvarliga infektionssjukdomar har utrotats. Många av de smittämnen som är vanliga i andra länder förekommer inte alls eller i mycket begränsad omfattning hos djur i Sverige.

Under 2025 har 198 utredningar av allvarliga och smittsamma djursjukdomar (epizootier) i Sverige lett till provtagning (se tabell 2.20), varav epizootisk sjukdom har konstaterats i tolv fall.

Tabell 2.20 Antalet utredningar av epizootisjukdomar som lett till provtagning samt antalet fall/besättningar där epizootisjukdom konstaterats

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Utredningar av epizootisjukdomar som lett till provtagning	185	256	138	141	145	205	178	210	319	198
Fall/besättningar med konstaterad epizootisjukdom	22	9	5	3	5	29	6	7	77	12

Källa: SVA, årsredovisningar 2016–2025 samt egna beräkningar.

Efter några lugnare år försämrades smittläget för fågelinfluensa under 2025 i Sverige. Mellan oktober 2025 och mars 2026 konstaterades utbrott på nio anläggningar med tamfåglar vilket är en ökning jämfört med 2022–2024 men inte en lika stor ökning som säsongen 2021 under vilken det konstaterades ca 20 fall.

Flera av de drabbade anläggningarna var avelsanläggningar vilket ledde till brist på svenska kläckägg för slaktkycklingproduktion. För att stödja svensk kycklingproduktion och göra det möjligt att ersätta de svenska kläckäggen med ägg från andra länder beslutade regeringen i mars 2026 om en ändring i zoonosförordningen (1999:660) som temporärt gör det möjligt för slaktkycklingproducenter att erhålla statlig ersättning vid utbrott av salmonella till och med den 31 mars 2027.

Under hösten 2024 introducerades blåtungevirus serotyp 3 (BTV3) till Sverige. Under våren och fram till juni 2025 rapporterades flera fall av svagfödda, dödfödda och missbildade kalvar som antogs vara smittade av BVT3 i fosterstadiet under smittspridningssäsongen 2024. Under 2025 sågs ingen smittspridning i Sverige men under vintern 2025–2026 har BTV3 konstaterats hos flera kalvar som förmodas ha smittats i fosterstadiet under sommaren och hösten 2025 trots att inga sjukdomstecken setts hos djuren. Då det inte längre ansågs möjligt eller kostnadseffektivt att utrota blåtunga i

Sverige beslutade Jordbruksverket att i september 2024 avlista sjukdomen som en epizootisjukdom. Därefter är konstaterade fall inte med i statistiken.

Promemorian Åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur (Ds 2026:10) presenterades den 31 mars 2026 som redovisning av en bokstavsutredning om att utreda åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur (LI2025/01206). I promemorian förslår bokstavsutredaren att införselregler samlas i en lag samt att kontrollorganisationen delas upp för tydligare ansvar och minskad risk att ärenden faller mellan stolarna.

Den 31 september 2025 redovisades bokstavsutredningen om en tillgänglig, hållbar och effektiv veterinär beredskap (LI2024/01428). I promemorian Åtgärder för att säkerställa veterinär beredskap under jourtid (Ds 2025:27) föreslår bokstavsutredaren bland annat prioritering av lantbrukets djur, beredskapsersättning till privata veterinärer samt en konkurrensneutral nationell beredskapstjänst vid Jordbruksverket, skild från Distriktsveterinärerna.

I mars 2025 fick Konkurrensverket i uppdrag att kartlägga pristransparensen inom djurens hälso- och sjukvård och dess påverkan på kostnadsutvecklingen. I rapporten Åtgärder för att förbättra pristransparensen inom djursjukvården (2026:1), som redovisades den 27 februari 2026, konstaterar Konkurrensverket att priserna på veterinärvård ökade snabbare än det allmänna kostnadsläget 2020–2025. Konkurrensverket föreslår fyra åtgärder för ökad pristransparens och en bättre fungerande marknad. Vissa åtgärder genomfördes våren 2026, då regeringen bland annat i april 2026 gav Konsumentverket i uppdrag att utreda en bransch-överenskommelse samt förbättra prisinformationen.

Djurskyddskontrollverksamhet

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av länsstyrelsernas djurskyddskontroll bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

– andelen kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som länsstyrelserna har kontrollerat i den planerade kontrollen.

Indikatorn är ny men utvecklingen har följts av Jordbruksverket sedan 2016. Indikatorn nämns även i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP) och syftar till att säkerställa att en tillräcklig andel av kontrollobjekten omfattas av planerad, riskbaserad kontroll och att kontrollen genomförs likvärdigt i hela landet.

Tidigare indikatorer som avsåg antalet kontroller som länsstyrelserna har genomfört samt hur många rutinkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) som har genomförts i förhållande till antalet klagomålskontroller har utgått. Indikatorerna gav lite information om kontrollernas innehåll och kvalitet vilket gjorde det svårt att dra några meningsfulla slutsatser. Vidare har indikatorn om förhållandet mellan rutin- och klagomålskontroller tagits bort ur den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan för målperioden 2026–2029.

Högre andel kontroll av livsmedelsproducerande djur men fortsatt ansträngd djurskyddsverksamhet

Tabell 2.21 Andel kontrollerade objekt i hela landet

Procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kontrollerade objekt	6,9	7,9	7,2	7,9	6,2	4,7	6,0	6,3	5,4	6,8

Källa: Jordbruksverket.

Under 2025 utfördes en högre andel kontroller av kontrollobjekten med livsmedelsproducerande djur än vad som har gjorts sedan 2019. Sex länsstyrelser nådde målet om att kontrollera minst tio procent av kontrollobjekten, vilket också är en förbättring från föregående år då enbart två länsstyrelser nådde upp till målet. Som mest har tolv länsstyrelser nått målet och detta skedde 2019.

Flera länsstyrelser konstaterar att målet om att kontrollera minst tio procent av de ovan nämnda kontrollobjekten är svårt att nå, främst på grund av otillräckliga resurser, hög arbetsbelastning och en omfattande mängd händelsestyrda ärenden. Trots detta har några länsstyrelser förbättrat sin måluppfyllelse genom effektivare planering, omfördelning av resurser och registervård. Länsstyrelserna har även prioriterat uppföljande kontroller under 2025 för att säkerställa att djurskyddskontrollen är effektfull.

Hot och otillåten påverkan som länsstyrelsernas personal utsätts för utgör fortfarande ett växande och allvarligt problem som påverkar arbetsmiljö, effektivitet och rättssäkerhet i djurskyddsarbetet.

Ett flertal länsstyrelser beskriver att verksamheten enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter är resurskrävande, där ärendemängden ligger kvar på en hög nivå och flera län ser en ökning av allvarlighetsgraden i inkomna anmälningar.

Kontroll av livsmedelsanläggningar

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av myndigheternas livsmedels-kontroll bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

– andelen utförda kontrolltillfällen av fastställda kontroller enligt riskklassning, för en rullande femårsperiod, för högriskverksamheter.

Indikatorn används för kontroll utförd 2024 och 2025. Inför 2024 omklassades samtliga livsmedelsverksamheter och en ny uppföljningsmodell för kontrollen gör att kontrollresultaten från 2024 och framåt måste följas upp med en ny indikator som inte använts tidigare.

Andel kontrollerade högriskverksamheter

Andelen utförda kontrolltillfällen av fastställda kontroller enligt riskklassning, för en rullande femårsperiod, för högriskverksamheter, var 87,7 procent under 2025. Resultaten för 2025 är bättre än för 2024.

Tabell 2.22 Andelen utförda kontrolltillfällen av fastställda kontroller enligt riskklassning, för en rullande femårsperiod, för högriskverksamheter

	2024	2025
Antal verksamheter	5 488	5 325
Antal kontroller enligt beslutad frekvens	13 010	12 356
Antal utförda kontroller	10 343	21 163
Andel utförda kontroller av antal kontroller enligt beslutad frekvens (%)	79,5	87,7

Anm.: Det är viktigt att notera att inte alla kontrollmyndigheter har kontrollobjekt i högsta riskklassen och att alla inte rapporterar in verksamheter i denna klass. År 2025 hade 234 kontrollmyndigheter rapporterat in högriskverksamheter.
Källa: Livsmedelsverket.

Förstärkt kontroll av foder och livsmedel i primärproduktionen

Med anledning av att miljö- och jordbruksutskottet i sitt betänkande (2025/26:MJU2) har framfört önskemål om att antalet indikatorer inom det strategiska området bör ses över och begränsas, har indikatorn Förstärkt kontroll av foder och livsmedel i primärproduktionen tagits bort. Indikatorn avsåg att följa upp en tidsbegränsad resursförstärkning vid länsstyrelserna under perioden 2020–2025. Eftersom satsningen nu har avslutats och bedöms ha lett till varaktiga resultat finns det inte längre behov av att följa utvecklingen genom denna indikator.

Ökad likvärdighet i livsmedelskontrollen

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av likvärdigheten i livsmedelskontrollen bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

– andel kontrollmyndigheter som bedömer hygien- och temperaturavvikelser likvärdigt.

Indikatorn mäter likvärdigheten i kontrollen genom att jämföra kontrollmyndigheternas benägenhet att bedöma att en avvikelse föreligger vad avser kontrollpunkterna hygien- och temperaturkontroll. Dessa kontrollpunkter används eftersom de kontrolleras i stor omfattning av alla myndigheter och därför ger ett jämförbart underlag för hur ofta avvikelser bedöms. Det kan antas att företagens regelefterlevnad är ungefär densamma i olika kommuner och skillnader i resultaten kan i stället spegla hur likvärdigt myndigheterna bedömer och tillämpar reglerna. I den uppföljningsmodell som Livsmedelsverket använder för att följa upp kontrollresultat i livsmedelskontrollen motsvaras denna indikator av indikatorn Andel myndigheter som finns inom plus minus 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andelen av kontrollresultat för rapporteringspunkterna J03 och J08 som angetts som ”Med avvikelse”.

Tabell 2.23 Andel kontrollmyndighet som bedömer hygien- och temperaturavvikelser likvärdigt

	2024	2025
Antal kontrollmyndigheter totalt	248	250
Antal kontrollmyndigheter som bedömer hygien- och temperaturavvikelser likvärdigt	122	132
Andel kontrollmyndigheter som bedömer hygien och temperaturavvikelser likvärdigt (%)	49,2	52,8

Källa: Livsmedelsverket.

Jägares försäljning av vildsvinskött

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av tillgången på svenskt vildsvinskött på marknaden bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används bedömningsgrunden:

– andelen subventionerade trikinanalyser.

Andelen subventionerade trikinanalyser på vildsvin ökar stadigt

Inom ramen för Livsmedelsstrategin och det så kallade vildsvinspaketet har flera åtgärder vidtagits under 2020–2025 för att stärka vildsvinskedjan genom att underlätta köttets väg till konsument och skapa incitament för jägare att skjuta fler vildsvin. Jägare får från november 2024 sälja vildsvin direkt till lokala butiker och restauranger samt sälja vildsvin och vildsvinskött direkt till privatpersoner. Subventioner av kostnader för analyser av trikiner och cesium-137 i vildsvinskött infördes 2021. Subventionerna riktas till jägare och syftet är att med bibehållen livsmedelssäkerhet öka mängden vildsvinskött som konsumeras. Sedan subventionerna infördes har andelen subventionerade trikinanalyser på vildsvin ökat stadigt.

Tabell 2.24 Andel subventionerade analyser jämfört med totala antalet trikinprover på vildsvin

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal trikinprov på vildsvin	130 826	113 803	98 365	125 022	158 861
Subventionerade trikinprov	41 227[1]	85 270	86 173	116 956	149 513
Andel subventionerade trikinprover (%)	31,5	74,9	87,6	93,5	94,1

[1] Från den 1 juli 2021.

Källa: SVA och Livsmedelsverket.

Även antalet cesiumanalyser som omfattas av subventionerna ökade, från 1 009 prover 2024 till 1 546 prover 2025. Kostnaderna för subventionerade trikin- och cesiumanalyser uppgick till drygt 19 miljoner kronor 2025 vilket är ca 35 procent högre än föregående år, då kostnaderna uppgick till 13,8 miljoner kronor.

Miljömässig hållbarhet i jordbruket

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av miljömässig hållbarhet i jordbruket bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

– förändring i kväve- och fosforutnyttjande i den svenska jordbrukssektorn
– utsläpp av ammoniak från jordbrukssektorn
– förändringar i hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel
– utsläpp av växthusgaser från jordbruket.

Miljömässig hållbarhet i jordbruket

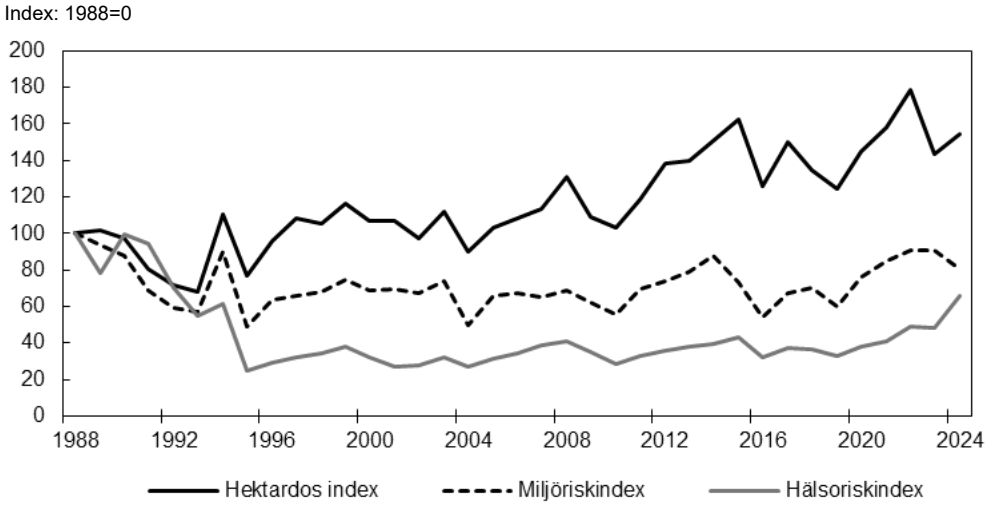
Ett arbete med att utveckla indikatorerna pågår. För utsläppen av växthusgaser är redovisningen kompletterad med ett diagram över utvecklingen av utsläppsintensitet för växthusgaser inom jordbrukssektorn.

Växtnäringsbalansberäkningar för jordbruksmark (åker och betesmark) samt effektiviteten i näringsutnyttjandet följs upp vart tredje år genom statistik från Statistiska centralbyrån. Inga nya statistiksiffror för denna indikator finns tillgängliga förrän i slutet av 2027. Siffror för denna indikator redovisas därför inte i årets budgetproposition.

Enligt statistik från Naturvårdsverket uppgick jordbrukets utsläpp av ammoniak till 50 700 ton 2024, vilket är en svag minskning jämfört med 2023 då utsläppen uppgick till 51 300 ton. Sverige har ett pågående överträdelseärende om överskridande av utsläppsåtagandet för ammoniak enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG, det så kallade takdirektivet. Se vidare om takdirektivet och Kväveklivet i utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur.

I Diagram 2.3 nedan illustreras trender för hektardoser samt hälso- och miljörisker vid användningen av växtskyddsmedel inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsodling bidragit till.

Diagram 2.3 Riskindex för växtskyddsmedel i Sverige åren 1988–2024 uppdelat i hälso- och miljöriskindex respektive hektardoser

Anm.: Statistik finns endast tillgänglig fram till 2024.
Källa: Kemikalieinspektionen.

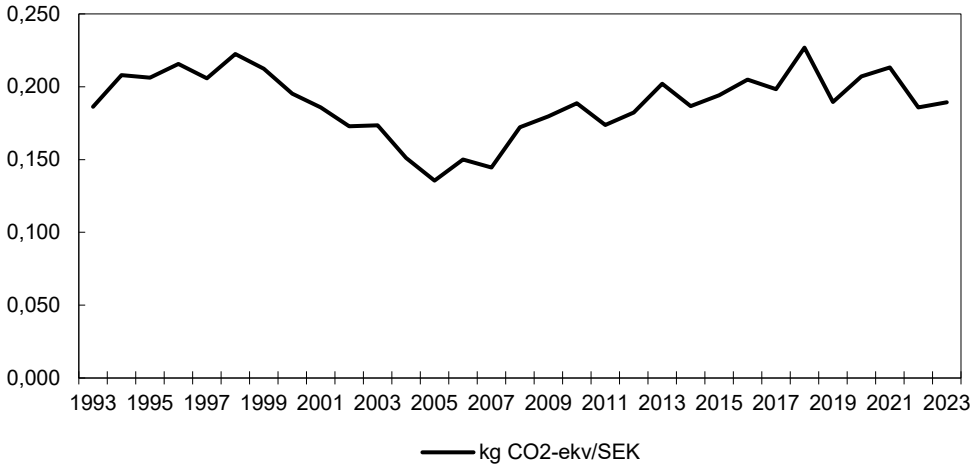
Diagrammet visar att samtidigt som hektardoser av växtskyddsmedel ökat sedan 1988 har miljö- respektive hälsorisker förblivit relativt konstant. De försålda mängderna av växtskyddsmedel ligger relativt konstant i Sverige, kring 2 000 ton per år (Kemikalieinspektionen, årlig statistik). Dock har många av de mest toxiska ämnena förbjudits och fasats ut. Jordbruksverket samordnar en rad myndigheter i arbetet med att genomföra den nationella handlingsplanen för hållbar användning av växtskyddsmedel 2023–2027. Arbetet främjar ett fortsatt skydd av människors hälsa, för miljön, minskade risker för pollinerare och andra nyttoinsekter i syfte att utveckla hållbara odlingssystem. Förebyggande åtgärder har bidragit till att Sverige har en betydligt lägre användning av växtskyddsmedel per hektar jämfört med de flesta länderna i Europa och resthalterna från växtskyddsmedel i inhemskt producerade vegetabilier är mycket låga.

Jordbrukssektorns utsläpp av växthusgaser uttryckt i koldioxidekvivalenter i Sverige var 6,3 miljoner ton 2024. Det innebär att utsläppen låg kvar på samma nivå jämfört med 2023 och att de i princip har varit oförändrade under de senaste tio åren. Utsläppen motsvarade ca 13 procent av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser.

Jordbrukets utsläpp från arbetsmaskiner samt utsläpp och upptag från åkermark och betesmark redovisas i andra sektorer.

I Diagram 2.4 nedan illustreras jordbrukets klimateffektivitet genom trenden för utsläppsintensitet för växthusgaser för jordbrukssektorn, i koldioxidekvivalenter per förädlingsvärde. Utsläppsintensiteten varierar mellan enskilda år, framför allt beroende av skördens storlek och marknadssituationen olika år varför utvecklingen av trender över några års sikt kan ge en bättre bild av utvecklingen. Efter att utsläppsintensiteten sedan 2005 ökat har trenden under den senaste tioårsperioden fram till 2022 planat ut.

Diagram 2.4 Utsläppsintensitet växthusgaser i jordbrukssektorn

Anm.: Kg koldioxidekvivalenter (CO2-ekv) per förädlingsvärde i kronor. Fasta priser, basår 2020.

Källa: Egen bearbetning utifrån SCB Utsläpp av växthusgaser från jordbruk efter växthusgas och delsektor. År 1990–2023, samt SCB BNP från produktionssidan (ENS2010) efter näringsgren SNI 2007. År 1980–2023.

Fiske och vattenbruk

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av fiskeriförvaltningen och av fiskerinäringen, inklusive vattenbruket, bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

– svenska yrkesfiskets förädlingsvärde
– svenska vattenbrukets produktion.

Svenskt yrkesfiske är beroende av flera omvärldsfaktorer

Utifrån ovan nämnd dialog med miljö- och jordbruksutskottet om antalet indikatorer har regeringen valt att utesluta indikatorn biologisk status för fiskebestånd. Biologisk status för fiskebestånd har inte redovisats som en indikator eftersom det skulle omfatta utvecklingen för ett stort antal bestånd. Redovisningen fokuserar istället på en övergripande bild av hållbart nyttjande i enlighet med den gemensamma fiskeripolitikens principer.

Den svenska fiskerinäringens ekonomiska utveckling och möjligheter att bidra till livsmedelsstrategin är beroende av livskraftiga fiskbestånd, välmående hav och vatten. Utöver regleringar av fisket har övergödning, miljögifter, klimatförändringar och ett ökat predationstryck från sälar och skarvar en påverkan. Se vidare avsnitt 2 i utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur.

Liksom för livsmedelssektorn som helhet används förädlingsvärdet som kompletterande indikator. Förädlingsvärdet har historiskt huvudsakligen följt utvecklingen av det infiskade värdet, vilket i sig direkt påverkas av tillgängliga

fiskekvoter, dvs infiskad volym. Då yrkesfiskets driftskostnader till stor del består av bränslekostnader har värdets utveckling dock tydligt påverkats av fluktuationer i bränslepriserna. Utifrån den senaste data sker det en ökning av förädlingsvärdet under 2024. Detta kan förklaras främst på grund av just minskande driftskostnader. Det motsatta skedde under 2021 och 2022 då bränslepriserna ökade.

Infiskad volym minskade mellan 2023 och 2024 med 9 procent som en konsekvens av sammantaget lägre kvoter. Den största volymminskning har skett inom fartygssegmentet med aktiva redskap som stod för i stort sett hela minskningen. Mellan dessa år följer flottan den generella trenden där den infiskade volymen minskat under senaste tioårsårsperioden medan det infiskade värdet har en mer stabil utveckling över tid på grund av prisjusteringar som minskar effekten av förändringar i landad volym.

Den största delen av förädlingsvärdet härrör fortsatt från det segment i yrkesfisket som främst använder aktiva redskap, dvs. huvudsakligen trål, och är fartyg över 24 meter. Dessa fartyg står för ca 54 procent av förädlingsvärdet och fiskar huvudsakligen pelagiska arter så som sill och skarpsill. Andelen av det totala förädlingsvärdet är en minskning jämfört med 2023 då de stod för ca 60 procent, vilket förklaras av bl.a. minskade kvoter. Skillnaderna i förädlingsvärdets utveckling är stora mellan olika fartygssegment och antal aktiva fiskefartyg fortsätter att minska inom det havsbaserade yrkesfisket som 2024 minskade med ca 2 procent jämfört med föregående år. De segment som fortsätter att minska mest är generellt sett de som fiskar med passiva redskap.

Utvecklingen inom insjöfisket är mer stabil med en viss minskning av antal licenser under hela perioden. Infiskad volym har legat mer konstant under tidsperioden och detsamma gäller för infiskat värde som dock uppvisar något mer årsvariation.

De kommersiella fiskbestånd som svenskt, havsbaserat yrkesfiske huvudsakligen nyttjar regleras inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP). I enlighet med GFP ska nyttjandet ske utifrån att fiskbestånd återställs till och bevaras över nivåer som säkerställer en maximal hållbar avkastning (MSY, maximum sustainable yield). MSY-nivån är den största mängd fisk som kan tas ur ett bestånd varje år utan att beståndet minskar och möjliggöra att fiskepopulationen kan fortsätta att föröka sig och återhämta sig. Dessa nivåer fastställs genom rådsbeslut om årliga totalt tillåtna fångstmängder (Total Allowable Catch, TAC) och kvoter och därtill knutna regleringar.

I kommissionens årliga meddelande till Europaparlamentet och rådet, Hållbart fiske i EU: lägesrapport och riktlinjer för 2026, ges en lägesrapport om utmaningar som finns och framsteg som har gjorts på väg mot ett mer hållbart fiske. Rapporten presenterades den 5 juni 2026 (COM(2026) 271). Kommissionen konstaterar i meddelandet att fiskeridödligheten fortsätter att minska och att fiskbiomassan i haven ökar. Trots att en majoritet av bestånden i Nordsjön och Östersjön fiskas i enlighet med målet om maximal hållbar avkastning konstaterar kommissionen att det finns ett behov av att fortsätta ansträngningar för att återuppbygga svaga bestånd och av stabila kvoter för att främja fiskenäringens livsmedelsproduktion och socioekonomiska situation.

Kommissionen påpekar i sitt meddelande att flera nyckelarter som torsk fortfarande är under press från bland annat klimatförändringar, vilket påverkar fiskesektorn negativt. Höga bränslepriser fortsätter också att vara en utmaning för sektorns lönsamhet.

Kommissionen konstaterar vidare i meddelandet, liksom förra året, att miljösituationen i Östersjön fortsätter att påverka vissa av bestånden negativt och att det är en kombination av påverkansfaktorer som klimatförändringar, föroreningar,

övergödning och höga nivåer av miljögifter som leder till försämrad biologisk mångfald.

En rad bevarandeåtgärder har, enligt kommissionen i meddelandet, beslutats i linje med den fleråriga planen för Östersjön som till exempel förbud mot riktat fiske, begränsningar av fritidsfisket, fastställande av kvoter under nivåerna för maximal hållbar avkastning samt införande av lekstängningar. Kommissionen konstaterar i rapporten dock att åtgärder som enbart är begränsade till fiskets påverkan inte kommer att vara tillräckliga för att alla bestånden i Östersjön ska kunna återhämtas.

Avseende utvecklingen av EU:s TAC-beslut för svensk fiskerinärings ekonomiskt betydelsefulla fisken varierar det. I Östersjön är det riktade yrkesfisket fortsatt helt eller delvis stängt för fyra av tio kvoter, avser tre fiskarter, torsk, sill och lax (samma art kan ha flera kvoter baserat på olika geografiska områden). De resterande kvoterna för sill, skarpsill, lax och rödspätta har TAC fastställts i enlighet med EU:s fleråriga förvaltningsplan för Östersjön och grundat på ICES vetenskapliga MSY-rådgivning och försiktighetsansatsen, t.o.m. vissa under och således mer försiktigt än det MSY-intervall ICES tillhandahållit. Även kompletterande åtgärder har införts för att skydda lek för både sill, skarpsill och torsk. Även fritidsfiske har reglerats för att bidra till återhämtning av torsk och lax. Beslutet innebär vissa minskade och några ökade kvoter. Av de 250 kvoter som EU fiskar i Nordostatlanten har Sverige andel av 50 kvoter i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt. Under 2026 fastställdes kvoter för EU:s interna bestånd i enlighet med MSY samt i enlighet med EU:s fleråriga planer med undantag för de bestånd för vilka den vetenskapliga rådgivningen innebär att inget uttag bör ske. För dessa arter innebär beslutet förbud mot riktat fiske, införande av ytterligare tekniska bevarandeåtgärder och fastställande av begränsade kvoter som ska täcka oundvikliga bifångster. För ett antal arter, såsom havskräfta och rödspätta, fastställdes kvoterna under MSY-intervallet för att undvika bifångster av andra bestånd som torsk trots att målarterna har god beståndsstatus och fortsatt goda fiskemöjligheter. För flera bestånd som delas med tredje länder har länderna inte enats om hållbara nivåer alternativt om en fördelning som ryms inom ramen för vetenskaplig rådgivning. Detta gäller bland annat för torsk i Nordsjön och för makrill och sill vilket innebär minskade kvoter givet beståndsstatusen för dessa bestånd. För sillbeståndet har EU, UK och Norge dock enats om en ny förvaltningsmodell i syfte att återhämta beståndet.

Regeringen har medverkat till att berörda EU-medlemsländer i östersjöregionen har skickat två gemensamma rekommendationer till EU-kommissionen avseende regleringar om bevarandeåtgärder för tumlarpopulationen i Egentliga Östersjön samt undantag från landningsskyldigheten grundat på hög överlevnadsgrad för lax fångad i vissa fiskeredskap.

EU:s regelverk kompletteras av nationella fiskeregleringar. Under 2025 har Havs- och vattenmyndigheten exempelvis beslutat en övre gräns för det maximala upptaget av siklöja i Bottenviken under en säsong, ett förbud mot riktat fiske efter arten sjurygg i samtliga svenska havsområden, och en totalfredning för harr i Vättern.

I samband med att de nationella regleringarna av ett förbudsområde för trålfiske efter pelagiska arter längs stora delar av kusten i centrala Östersjön infördes den 1 februari 2025 beaktades särskilt det småskaliga trålfisket. De fartyg som tillfälligt slutade fiska erbjöds ersättning via EU-stöd. Dessutom beviljades dispens för upp till sex småskaliga fartyg att delta i ett vetenskapligt provtrålfiske organiserat av SLU Aqua.

Fiskerikontrollen utvecklas kontinuerligt för att säkerställa en hög regelefterlevnad av såväl EU:s som nationella fiskeregleringar. Det successiva genomförandet av EU:s reviderade regelverk för fiskerikontroll har inneburit fortsatta EU-förhandlingar där Sverige har medverkat till mer ändamålsenliga regler utifrån effektivitet och hur fiskets

aktörer påverkas. Från januari 2026 tillämpas bl.a. nya regler om ett digitaliserat loggboksystem för allt yrkesfiske, tydligare och mer flexibla krav på märkning av trålar och andra redskap, samt att mindre fartyg som använder mobila positionssändande enheter inte begränsas av mobilnätets täckningsområde. Havs- och vattenmyndigheten har under 2025 genomfört åtgärder för att stärka sin förmåga att hantera import och export av fiskeriprodukter. Under 2025 har Havs- och vattenmyndigheten även fokuserat på uppföljning av regelefterlevnaden i marina skyddade områden. Tydligt är att notifieringar om överträdelser minskar över tid. Arbetet med övervakning i realtid, information och åtalsanmälningar har resulterat i en ökad regelefterlevnad.

Tabell 2.25 Utvecklingen för svenskt yrkesfiske i havet respektive sötvatten – antal fartyg eller licenser, infiskad volym, infiskat värde och förädlingsvärde 2016–2025[2]

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025[3]
Totalt antal fartyg (havet)	1 047	975	954	915	866	864	833	810	793	780
Totalt infiskad volym (havet) (ton)	195 201	220 231	212 730	177 384	170 862	153 311	138 874	142 408	129 183	141 585
Totalt infiskat värde (havet) (mnkr)	1 226	1 184	1 224	1 230	1 195	1 182	1 152	1 359	1 360	1 405
Totalt förädlingsvärde (havet) (mnkr)	620	590	566	570	613	591	507	584	646	
Totalt antal licenser (sötvatten)	175	169	171 (274, fartyg)[1]	168	156	153	156	157	157	157
Totalt infiskad volym (sötvatten) (ton)	1 666	1 552	1 564	1 682	1 671	1 710	1 659	1 737	1 574	
Totalt infiskat värde (sötvatten) (mnkr)	104	102	115	109	108	137	143	111	113	

Anm.: Förädlingsvärde är infiskat värde minus insatsförbrukning, såsom fasta kostnader, rörliga kostnader, bränslekostnader och kostnader för reparation och underhåll.

[1] M.a.a. extra insamlade data för insjöfisket 2018 anges även antal fartyg.

[2] Uppdateringar av några statistiska metoder har medfört justeringar i tidsserierna.

[3] Preliminär statistik.

Källa: Statistiska centralbyrån och Havs- och vattenmyndigheten.

Fortsatt negativ trend för produktion inom svenskt vattenbruk

Den totala produktionen inom svenskt vattenbruk minskade påtagligt mellan 2023 och 2024. Produktionen av matfisk har minskat med cirka 6 procent. Produktionen av sättfisk har minskat ännu mer – med hela 44 procent. Regnbåge är fortsatt den vanligaste arten för både matfisk och sättfisk, men även den har minskat i omfattning. Det totala saluvärdet av produktionen för konsumtion minskade något 2024 jämfört med året innan och uppgick till knappt 550 miljoner kronor. Värdet av produktionen för utsättning var drygt 60 miljoner kronor 2024, även det en minskning jämfört med 2023. Vattenbrukets driftskostnader uppgår till totalt 425 miljoner kronor 2024, vilket är på ungefär samma nivå som föregående år. Den största enskilda kostnaden är foder, som uppgår till 245 miljoner kronor, eller 55 procent av de totala driftskostnaderna.

Under 2024 var knappt 500 personer sysselsatta inom vattenbruket, vilket innebär en minskning med 5 procent sedan 2023. Av det totala antalet sysselsatta är ungefär en femtedel kvinnor. De tio senaste årens utveckling för det svenska vattenbrukets produktion, produktionsvärde och sysselsättning redovisas i tabell 2.26.

Utvecklingen inom vattenbruket har begränsats av tillståndsprocessen. Som redovisats i bl.a. budgetpropositionen för 2026 har regeringen föreslagit regelförenklingar för vattenbruket i propositionen Förbättrade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk (prop. 2024/25:136). Ändringarna i fiskelagen och miljöbalken trädde i kraft den 1 juli 2026 (bet. 2024/25:MJU23, rskr. 2024/25:272).

Tabell 2.26 Produktion, försäljningsvärde och antal sysselsatta i vattenbruk 2015–2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Produktion (ton)										
Matfisk	10 752	13 451	12 834	11 108	9 602	9 865	11 884	9 541	9 735	9 120
Sättfisk	1 073	861	924	731	918	828	866	856	1 189	663
Musslor	1 525	2 317	2 014	1 986	1 977	2 297	3 457	2 346	1 684	852
Försäljningsvärde (mnkr löp. priser)										
Matfisk, matkräftor och blötdjur	344,6	487,0	521,0	520,6	395,6	404,3	541,9	634,8	565,5	548,1
Sättfisk och sättkräftor	78,9	67,5	83,9	62,7	79,3	74,5	72,4	72,1	72,5	62,7
Antal sysselsatta										
Kvinnor	75	85	63	95	99	138	126	77	109	105
Män	336	384	301	311	337	405	405	339	414	393
Total	411	469	364	406	436	543	531	416	523	498

Källa: Jordbruksverket.

Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

I syfte att redovisa resultat samt hur havs-, fiskeri- och vattenbruks-programmet 2021–2027 bidrar till målet för utgiftsområdet används följande indikatorer för resultatredovisning i budgetpropositionen:

- innovationer som möjliggjorts
- företag med högre omsättning
- ny produktionskapacitet inom vattenbruk.

Resultatredovisning för Havs-, fiskeri och vattenbruksprogrammet 2021–2027

Utifrån ovan nämnd dialog med miljö- och jordbruksutskottet och antalet indikatorer har regeringen valt att utesluta indikatorerna åtgärder som bidrar till god miljöstatus, inbegripet återställande av naturen, bevarande, skydd av ekosystem, biologisk mångfald, djurs hälsa och välbefinnande, införda eller förbättrade kontrollmetoder, oönskad fångst inom fiske samt akvatiskt skräp som samlats in. Dessa indikatorer saknar direkt relevans för det strategiska områdets mål om ökad livsmedelsproduktion. Indikatorerna är dock fortsatt relevanta för uppföljningen av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Per den 4 maj 2026 hade 468 ansökningar beviljats stöd, vilket uppgår till ca 1 234 miljoner kronor. Med stöd av uppgifter i ansökningarna av icke slutförda åtgärder redovisas en prognos om förväntade resultat i tabellen nedan. Ett flertal siffror i tabellen är lägre än vad som redovisats i föregående budgetproposition. Det beror på att en förändring har skett i hur indikatorn rapporteras till EU-kommissionen.

Med anledning av minskningen av programmets budget för 2026 har medel omfördelats och en justering av programmets målsättningar genomförts.

Finansierade projekt och investeringar bidrar till ett mer effektivt och hållbart fiske och vattenbruk

Inom Havs-, fiskeri och vattenbruksprogrammet 2021–2027 beviljas stöd till innovationer, såsom nya produkter, processer eller affärsmodeller, i syfte att uppnå ökad hållbarhet inom fiske- eller vattenbruksnäringen. Programmet finansierar också investeringar för ökad produktionskapacitet i vattenbruket samt investeringar inom fiskberedningsindustrin som bl. a. syftar till resurseffektiviseringar och ökat mervärde av produkter samt investeringar som kan öka omsättningen inom dessa företag.

Med stöd av medel från programmet pågår bland annat innovationsprojekt för hållbar ostronodling som syftar till att möjliggöra att ostron kan odlas mer storskaligt. Även innovationer inom selektiva redskap är exempel på projekt som finansieras av programmet och som kan möjliggöra ett mer riktat och kostnadseffektivt fiske i och med att oönskad bifångst undviks.

Tabell 2.27 Indikatorer för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammets genomförande 2021–2027

Indikatorer	Förväntade resultat utifrån beviljade ansökningar	Resultat från slutförda projekt	Mål
Innovationer som möjliggjorts (antal nya produkter, tjänster, processer, affärsmodeller eller metoder)	133	16	95
Företag med högre omsättning (antal företag)	71	31	83
Ny produktionskapacitet inom vattenbruk (ton/år)	17 305	471	5 000

Indikatorn innefattar innovationer inom fiske, vattenbruk och beredning. I Budgetpropositionen 2025 redovisades uppgifter om innovationer inom fiske och beredning.

Källa: Jordbruksverket.

Utvecklad jakt och viltförvaltning

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av jakten och viltförvaltningen bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

– omfattning av viltskador.

Behoven av åtgärder och ersättning pga. viltskador ökar

Utifrån ovan nämnd dialog med miljö- och jordbruksutskottet och antalet indikatorer har regeringen valt att utesluta indikatorerna viltstammarnas utveckling samt antal viltolyckor i trafiken. Viltstammarnas utveckling har inte redovisats som en indikator eftersom det skulle omfatta utvecklingen för ett stort antal viltstammar. Redovisningen fokuserar i stället på en övergripande bild av en sammanvägd bedömning av viltstammarna. När det gäller indikatorn viltolyckor i trafiken är inte den ensidigt och direkt korrelerad med de olika viltstammarnas utveckling utan beror på att flera faktorer samverkar. Dessa indikatorer saknar dessutom direkt relevans för det strategiska områdets mål om ökad livsmedelsproduktion.

Medel från anslag 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.* fördelas till förebyggande åtgärder och till ersättning för skada av vilt. De skador som avses är främst skada av vilt på fisk och fiskeredskap, samt på grödor och tamdjur. För viltskador på ren se avsnitt 2.6.4.

För jaktbart vilt så som klövvilt gäller att viltskador regleras genom jakt och skyddsjakt i enlighet med jaktförordningen (1987:905). För skador orsakade av fredat vilt såsom sälar, stora rovdjur eller stora betande fåglar, gäller att dessa som huvudregel ska

förebyggas genom andra åtgärder än jakt, exempelvis utveckling av sälsäkra fiskeredskap.

Årligen fördelas mellan 12 och 17 miljoner kronor från anslaget till skadeersättning avseende fisk och fiskeredskap. Under 2025 har ca. 13,6 miljoner kronor betalats ut till ersättning för skador orsakade av säl och skarv och ca. 5,6 miljoner kronor till bidrag för att förebygga sådan skada.

Under 2025 har nyttjande av medel för att ersätta skador orsakade av stora rovdjur och stora betande fåglar uppgått till ca. 3,9 miljoner kronor respektive 11 miljoner kronor. När det gäller förebyggande åtgärder för att förhindra skador från stora rovdjur och stora betande fåglar uppgår finansieringen via anslaget till ca. 15 miljoner kronor respektive 6,8 miljoner kronor. Med medel från anslaget finansieras även Viltskadecenters och länsstyrelsernas arbete med besiktning av skador, samt utbildning och information till brukare.

För omfattande viltskador hämmar möjligheten att nå målsättningen om en robust livsmedelsförsörjning och kan påverka förtroendet för svensk viltförvaltning negativt.

När det gäller vissa arter av klövvilt är den sammanvägda bilden att stammarna för älg, kronhjort, dovhjort och rådjur har en relativ stabil utveckling med viss ökning de senaste åren avseende älg och dovhjort.

Den svenska vildsvinsstammen har under en trettioårsperiod vuxit från några hundra individer under 1980-talet till mellan ca 300 000 och 400 000 individer i slutet av 2019. Vildsvinsstammen minskade mellan åren 2020 och 2023 med ca. 20–30 procent men under 2024 indikerade statistiken hög tillväxt och vidsvinsstammarna fortsätter att öka.

Mot bakgrund av ökande stammar av havslevande predatorer så som säl och skarv har regeringen arbetat med bl.a. hur förvaltning av arterna ska kunna integreras starkare i havsmiljöarbetet. Regeringen lämnade under 2025 uppdrag till flera myndigheter i syfte att bättre integrera förvaltning av säl och skarv i havsmiljöarbetet. Regeringen har fortsatt sitt arbete inom EU för att förbudet mot handel med sälprodukter ska upphävas i syfte att ett nyttjande av produkter från säl ska kunna ske på samma sätt som för övrigt vilt.

När det gäller rovdjur visar inventeringar och populationsanalyser att rovdjursstammarna under 2025 har bibehållit gynnsam bevarandestatus. Som ett resultat av regeringsuppdrag om utvecklad vargförvaltning, och i enlighet med den rapportering som medlemsstaterna ska göra enligt artikel 17 i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet), har Naturvårdsverket rapporterat 170 vargar som referensvärde för gynnsam bevarandestatus. Vargstammens numerär vintern 2025/26 ligger enligt den senaste inventeringen i paritet med föregående års nivå, det vill säga ca 350 individer i Sverige.

Regeringen har omfördelat medel till Naturvårdsverket och länsstyrelserna i syfte att stärka förvaltningen med målsättning att möjliggöra en minskad vargpopulation och upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

Konsument och marknad

För att följa upp utvecklingen inom livsmedelskedjan mot målen för livsmedelsstrategins strategiska område Konsument och marknad, används kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder enligt tabellerna nedan.

Tabell 2.28 Kompletterande resultatindikatorer och bedömningsgrunder inom det strategiska området Konsument och marknad

Område	Indikator	Bedömningsgrunder
Säkra svenska livsmedel	– Antalet utbrott av vissa zoonoser hos livsmedelsproducerande djur – Antalet fall av vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor	
Produktionen av ekologiska livsmedel		– Försäljningen av ekologiska livsmedel
Livsmedelsexport	– Exportandel i svensk livsmedelsindustri	
Matsvinn		– Mängden livsmedelsavfall

Säkra livsmedel

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av livsmedelssäkerhet bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området konsument och marknad används följande kompletterande indikatorer:

– antalet utbrott av vissa zoonoser hos livsmedelsproducerande djur
– antalet fall av vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor.

Indikatorerna används för att uppskatta hur vanligt det är att människor blir sjuka av livsmedel och relaterar till målet om att konsumenter ska ha ett högt förtroende för livsmedel.

Andelen kycklingflockar positiva för campylobacter

I Sverige, liksom i EU, är infektion med campylobacter den mest rapporterade livsmedelsburna zoonosen hos människa. Hantering av rå kyckling och konsumtion av kyckling som inte har upphettats tillräckligt anses vara den viktigaste smittkällan. Förekomsten av campylobacter i slaktkyckling och hos människa är säsongsberoende och normalt högre under sommarhalvåret. Ökningen av inhemskt smittade humanfall föregås ofta av en ökning av andelen positiva fynd i kycklingflockar. Ett officiellt kontrollprogram för campylobacter drivs av Svensk fågel som huvudman och finansieras till största delen av Jordbruksverket. Förekomsten av campylobacter i kycklingflockar är fortfarande relativt låg i ett internationellt perspektiv. Under 2025 minskade prevalensen av campylobacter i slaktgrupper av slaktkyckling från 7 procent 2024 till 4,1 procent, vilket är i linje med resultaten sedan 2019.

Tabell 2.29 Andelen kycklingflockar positiva för campylobacter

Procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Andel (procent)	15,4	10,7	8,7	5,3	5,1	5,7	5,1	5,2	7,0	4,1

Källa: SVA.

Antalet fall av vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor

Under 2025 låg det rapporterade antalet fall av campylobacterinfektion på ungefär samma nivå som 2024. Campylobacter är fortsatt den vanligaste anmälningspliktiga livsmedelsburna zoonosen i Sverige. Incidensen var högre bland män än kvinnor i alla åldersgrupper förutom i gruppen 20–24 år där incidensen var högre bland kvinnor.

Under 2025 rapporterades något fler fall av enterohemorragisk E. coli (ehec) jämfört med förra året. Incidensen för fall av ehec-smittade i Sverige visar en ökande trend sedan 2006. En orsak till denna trend är en successiv utveckling av diagnostiken som har gjort både att fler prover analyseras och att ehec lättare kan identifieras.

Incidensen för fall av ehec var högst bland barn i åldersgruppen 1–4 år smittade i Sverige, följt av barn under ett år smittade utomlands.

Antalet fall av listeriainfektion visar en ökning jämfört med 2024. Incidensen för fall av listeriainfektion var, i likhet med tidigare år, högst i åldersgruppen över 80 år. Sex gravida kvinnor och fem spädbarn med listeriainfektion rapporterades under 2025, vilket var ovanligt många jämfört med tidigare år. Under hösten 2025 ingick 16 sjukdomsfall i ett listeriautbrott som kunde kopplas till en restaurang. Dessutom misstänktes ett större antal personer ha smittats i samband med besök på restaurangen. Inget enskilt livsmedel kunde med säkerhet pekas ut som smittkälla i utbrottet. Utbrottet var ovanligt eftersom de personer som insjuknade var relativt unga och inte tillhörde någon riskgrupp.

Antalet rapporterade fall av salmonellainfektion minskade under 2025 jämfört med 2024. Incidensen för personer smittade i Sverige var lägre än förra året och marginellt högre än för personer smittade utanför Sverige. Trots den övergripande minskningen utreddes flera utbrott under 2025, däribland ingick 118 fall i ett större utbrott kopplat till inhemsk äggproduktion. Bland annat drabbades ett äldreboende där ett stort antal personer insjuknade. Ett större antal personer insjuknade även med liknande salmonellavarianter som under 2024 orsakades av ett utbrott kopplat till alfalfagroddar groddade på förorenade frön producerade i Italien.

Tabell 2.30 Antalet fall av vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor

Antal fall per 100 000 invånare (incidens) och andelen fall per kön (%), oavsett smittland

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Campylobacter	110,3	104,8	79,5	64,8	33,0	38,8	49,1	53,5	51,4	51,5
andelen kvinnor	46,7	46,8	44,6	44,8	43,1	44,3	45,9	44,8	44,7	43,4
andelen män	53,2	53,1	55,3	55,1	56,8	55,3	54,0	55,2	55,2	56,5
Ehec	6,4	5,0	8,7	7,3	4,7	6,2	8,2	8,9	8,0	8,6
andelen kvinnor	54,7	53,3	54,9	53,6	53,9	51,8	54,2	56,0	55,1	54,7
andelen män	45,2	46,6	45,0	46,3	46,0	48,0	45,1	44,0	44,8	45,1
Listeria	0,7	0,8	0,9	1,1	0,9	1,0	1,2	1,2	1,1	1,5
andelen kvinnor	48,4	48,8	47,1	50,7	48,5	52,4	50,8	49,9	50,3	58,2
andelen män	47,0	44,4	48,3	43,3	54,5	54,2	45,6	57,2	39,4	41,7
Salmonella	22,5	22,5	19,9	19,3	8,0	9,0	10,8	12,5	15,2	13,5
andelen kvinnor	48,4	48,8	47,1	50,7	48,5	52,4	50,8	49,9	50,3	49,9
andelen män	51,5	51,0	52,8	49,2	51,4	47,0	48,4	50,1	49,6	50,0

Källa: Folkhälsomyndigheten.

Produktionen av ekologiska livsmedel

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av produktionen av ekologiska livsmedel bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Konsument och marknad används bedömningsgrunden:

– försäljningen av ekologiska livsmedel.

Produktionen av ekologiska livsmedel fortsätter att minska men minskningen är mindre än föregående år

Även under 2025 fortsatte trenden nedåt för ekologisk odling men nedgången är lägre än föregående år. Under 2025 minskade den ekologiskt brukade jordbruksarealen med 21 400 hektar, vilket är en nedgång med drygt 4 procent. Andelen ekologiskt odlad areal var knappt 16 procent 2025. Enligt svensk dagligvaruhandeln har försäljningen av ekologiska livsmedel minskat sedan 2020. Andelen ekologiska livsmedel i Sverige utgjorde 3,7 procent av den totala försäljningen. Under 2025 minskade andelen ekologiska livsmedel med 0,2 procentenheter jämfört med 2024. Av den ekologiska försäljningen 2025 bestod hälften av KRAV-märkt ekologisk försäljning.

Livsmedelsexport

Under 2025 har den svenska livsmedelssektorn stärkt sin position på den globala marknaden. Enligt statistik från SCB och Jordbruksverket ökade exporten av jordbruksvaror och livsmedel (exklusive fisk, som huvudsakligen utgörs av vidareexport av norsk lax där Sverige fungerar som transitland) med 9,7 miljarder kronor under 2025, vilket motsvarar en tillväxt på 11,7 procent och ett totalt exportvärde på 92,5 miljarder kronor. Även importen (exklusive fisk) ökade med 6 miljarder kronor eller 7,5 procent jämfört med 2024 vilket gav ett totalt handelsunderskott på 85,9 miljarder kronor under 2025.

Sverige har även tecknat nya exportprotokoll med Kina för havre och malt, vilket öppnar upp viktiga affärsmöjligheter för svenska livsmedelsproducenter på en av Asiens största och snabbast växande marknader. Vidare har Sverige genomfört en framgångsrik medverkan i världsutställningen Expo 2025 i Osaka, och i anslutning haft en handelsdelegation med svenska livsmedelsföretag som besökte både Japan och Sydkorea för att främja svensk livsmedelsexport och etablera nya affärsrelationer. Ett annat resultat inom exportområdet är att Sverige har byggt upp en struktur med lantbruksråd vid svenska ambassader som har i uppgift att aktivt främja svensk livsmedelsexport. Rekryteringar av lantbruksråd till Sydkorea och USA har genomförts.

Matsvinn

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen av mängden livsmedelsavfall bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Konsument och marknad används bedömningsgrunden:

– mängden livsmedelsavfall.

Indikatorn har tidigare redogjorts för under det strategiska området Regler och villkor men har flyttats till det strategiska området Konsument och marknad med anledning av ett önskemål i betänkandet (2025/26:MJU2) från miljö- och jordbruksutskottet. Indikatorn speglar på ett bättre sätt detta strategiska område avseende konsumtionsmönster och marknadsbeteenden.

Mängden livsmedelsavfall på oförändrad nivå inför nya EU-mål

Naturvårdsverkets redovisning 2026 av utvecklingen av livsmedelsavfall i Sverige visar att det totala livsmedelsavfallet per person minskade något mellan 2020–2023, motsvarande cirka 1 procent, men att utvecklingen skiljer sig åt i olika led i kedjan. För referensåret 2024 finns än så länge endast uppgifter för butiker och hushåll. För dessa led har livsmedelsavfallet ökat med cirka 2 procent mellan 2020 och 2024.

Under 2025 beslutade EU om bindande mål genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/1892 av den 10 september 2025 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall, som innebär en revidering av avfallsdirektivet. Enligt direktivet ska livsmedelsavfallet minska med 10 procent i vikt inom livsmedelsindustrin samt med 30 procent i kilo per capita samlat för livsmedelsbutiker, grossist- och e-handel, restauranger, offentlig måltidsverksamhet och hushåll senast 2030. Mot denna bakgrund fick Naturvårdsverket, Livsmedelsverket och Jordbruksverket 2025 i uppdrag av regeringen att föreslå hur direktivet ska genomföras i svensk rätt avseende minskat matsvinn. Uppdraget omfattar att uppdatera handlingsplanen Fler gör mer – Handlingsplan för minskat matsvinn 2030, föreslå nödvändiga författningsändringar samt ta fram en konsekvensanalys inklusive en uppskattning av kostnader för berörda myndigheter. Myndigheterna ska även föreslå basår som målen om minskat livsmedelsavfall ska jämföras mot. Uppdraget ska redovisas senast den 13 november 2026.

Utvärdering av arbetet med förbud mot otillbörliga handelsmetoder

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska utvärdera lagens konsekvenser och villkoren för köpare, leverantörer och primärproducenter i jordbruks- och livsmedelskedjan (bet. 2020/21:MJU21 punkt 3, rskr. 2020/21:364).

Av tillkännagivandet följer att utvärderingsarbetet ska bestå dels av en återrapportering två år efter ikraftträdandet av lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter, dvs. den 1 november 2023, dels en slutrapportering fyra år efter lagens ikraftträdande, dvs. den 1 november 2025 (bet. 2020/21:MJU21 s.22). Regeringen gav den 22 juni 2023 Konkurrensverket i uppdrag att utvärdera lagens konsekvenser och villkor. Konkurrensverket skulle delredovisa uppdraget två år efter lagens ikraftträdande, dvs. den 1 november 2023, och slutrapportera uppdraget fyra år efter lagens ikraftträdande, dvs. den 1 november 2025.

Konkurrensverket slutredovisade uppdraget den 31 oktober 2025. Konkurrensverket bedömer i slutredovisningen att regler om, och tillsyn över, otillbörliga handelsmetoder är viktiga verktyg för att stärka livsmedelskedjans funktionssätt och förbättra villkoren för mindre leverantörer. Konkurrensverket anför i slutredovisningen vidare att lagen är relativt ny och att det i dagsläget är svårt att dra långtgående slutsatser om dess effekt. I EU-kommissionens utvärdering den 1 december 2025 gällande Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan, som har införlivats genom lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter, dras liknande slutsatser. Konkurrensverkets slutrapport kan ge vägledning i EU-kommissionens kommande översyn av direktivet som är planerad till det tredje kvartalet av 2026.

Regeringen anser mot bakgrund av de redovisade åtgärderna att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

Kunskap och innovation

För att följa upp utvecklingen inom livsmedelskedjan mot målet för livsmedelsstrategins strategiska område Kunskap och innovation, används kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder enligt tabellen nedan.

Tabell 2.31 Kompletterande resultatindikatorer och bedömningsgrunder inom det strategiska området Kunskap och innovation

Område	Indikatorer	Bedömningsgrunder
Areella näringars forskning och utveckling	–Livsmedelssektorns forsknings- och utvecklingskostnader i procent av livsmedelssektorns omsättning	
Kvaliteten vid Sveriges lantbruksuniversitet	–Antal helårsstudenter –Antal sökande och registrerade –Prestationsgrad och examinationsfrekvens (antal examinerade individer) –Andel disputerade lärare –Vetenskaplig publicering –Externa medel	

Areella näringars forskning och utveckling

Tabell 2.32 Livsmedelssektorns forsknings- och utvecklingskostnader i procent av livsmedelssektorns omfattning

Miljoner kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
FoU-utgifter	1090	827	710	987	969
FoU-utgifter som procent av omsättningen	0,10	0.07	0,06	0,10	-

Anm.: Siffran gäller för företag med fler än tio anställda och exkluderar primärproduktionen.

Källa: Uppföljning av livsmedelskedjans utveckling utifrån livsmedelsstrategins mål, Jordbruksverkets årsrapport för 2026, RA26:7.

Forskning och innovation är centralt för att skapa en långsiktig produktivitetstillväxt och ökande förädlingsgrad i livsmedelskedjan. Utvecklingen för indikatorn utgifter för egen forskning och utveckling följer ingen tydlig trend mellan 2019 och 2024.

Kraftigt ökade produktionskostnader under tidsperioden har gjort att många livsmedelsföretag har behövt prioritera andra områden än forskning. (Jordbruksverkets årsrapport för 2026, RA26:7).

Under 2025 betalade Formas ut totalt 803 miljoner kronor i forskningsstöd till forskning inom de areella näringarna. Budgeten för det nationella forskningsprogrammet för livsmedel förstärktes med 25 miljoner kronor för 2025 (L12025/00550), för insatser för företagsnära forskning och innovation. Under 2025 har Formas tillfört ytterligare medel och betalat ut 184 miljoner kronor till forsknings- och innovationsprojekt i programmet. Anslagsökningen för företagsnära forskning och innovation har 2025 använts för att finansiera projekt inom utlysningen Effekt – från forskning till nytta.

Formas fick 2025 i uppdrag att stödja forskning och innovation inom områdena bioekonomi, livsmedel samt landsbygder och regional utveckling (LI2025/00550). Som en del av detta uppdrag har Formas skapat ett nytt forsknings- och innovationsprogram med fokus på cirkulär bioekonomi. Programmet har fått namnet Biosociety och Formas har förberett etablering och finansiering av ett programkontor med fem branschorganisationer som ska medfinansiera programmet. Under 2025 genomfördes programmets första öppna utlysning, Biobaserade produktionsprocesser för en hållbar och konkurrenskraftig bioekonomi. Totalt beviljades finansiering för 15 projekt. Dessa genomförs i samverkan med minst två parter från näringslivet.

Formas har under 2025 bedrivit ett planeringsarbete för inrättandet av en tioårig nationell forskarskola inom bioekonomi, och en utlysning för att finansiera den första etappen öppnar 2026.

Skogsträdsförädling för ökad motståndskraft

Formas har, utifrån ett regeringsuppdrag att stödja förädling av skogsträd inklusive alm och ask för ökad motståndskraft (LI2025/00588) förhandlat och utarbetat avtal med Skogforsk om finansiering och genomförande av uppdragets åtgärder inrättande av screeningcenter för testning, forskning och förädling av resistens mot skogsskadegörare och stöd till långsiktiga program för resistensförädling för bevarande av alm och ask. En första utlysning av medel till forskning för stöd till resistensförädling och bevarande av alm och ask öppnades i början av 2026.

Resultatredovisning för Formas verksamhet lämnas även i utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur, avsnitt 4.

Kvaliteten vid Sveriges lantbruksuniversitet

Antalet helårsstudenter uppgick under 2025 till 4 251 (omkring 70 procent kvinnor och 30 procent män) vilket innebär en ökning med 174 helårsstudenter jämfört med 2024. Av de 32 programmen på grundnivå och avancerad nivå hade åtta program en könsfördelning inom intervallet 40 till 60 procent. Inom forskarutbildningen är könsfördelningen jämnare, andelen män är 39 procent. SLU arbetar för förbättrad jämställdhet.

SLU:s utbildningar har hög samhällsrelevans och leder i hög grad till jobb i hela landet med bra löneutsikter. Söktrycket till SLU:s utbildningar är ojämnt fördelat. Flera av universitetets program kräver särskild behörighet från gymnasieskolan inom det naturvetenskapliga området. I vissa fall var söktrycket lågt vilket kan bero på att konkurrensen om behöriga studenter är hög. SLU har under 2025 fattat beslut om flera åtgärder för att öka attraktionen för utbildningarna och därmed bättre möta den gröna sektorns behov av kompetensförsörjning.

SLU fattade beslut om att starta civilingenjörsprogram i bioresurssystem till hösten 2026 efter ett regeringsbeslut om examenstillstånd i november 2024. SLU ingår också i regeringens satsning på korta kurser för yrkesverksamma med inriktning mot grön omställning, omställning, batterier och teknik. SLU har tagit fram åtta kurser genom intern utlysning som startade under 2026.

Tabell 2.33 Sökande och registrerade till högskoleutbildning vid SLU

	2021	2022	2023	2024	2025
Sökande grundnivå	9 482	8 101	6 871	6 437	6 297
Registrerade grundnivå	1126	987	947	977	961
Andel kvinnor/män	71/29	68/32	71/29	70/30	66/34
Sökande avancerad nivå	6995	6936	7760	6788	7547
Registrerade avancerad nivå	451	408	337	473	462
Andel kvinnor/män	62/38	68/32	67/33	70/30	67/33

Källa: SLU, årsredovisning för 2025.

Prestationsgraden, det vill säga avklarade högskolepoäng (helårsprestation) per helårsstudent, är högre än den genomsnittliga prestationsgraden för samtliga studenter nationellt.

Tabell 2.34 Prestationsgrad läsåren 2021–2025 vid SLU

Procent

	2021	2022	2023	2024	2025
Kvinnor	87	88	90	91	89
Män	84	84	87	89	84
Totalt	**86**	**87**	**89**	**90**	**87**

Källa: SLU, årsredovisning för 2025.

Andel disputerade lärare var 82 procent 2025 (47 procent kvinnor och 53 procent män), vilket är samma nivå som 2020. Den vetenskapliga publiceringen ökade med cirka 4 procent mellan 2024 och 2025. Ett mått på hög kvalitet är att 14 procent av alla artiklar från SLU som publiceras internationellt tillhör de 10 procent mest citerade i världen inom sina respektive ämnesområden.

Den externa finansieringen utgjorde 58 procent av SLU:s omsättning på 3,3 miljarder kronor för 2025. Detta är en liten minskning med 2 procent jämfört med 2024 men är betydligt högre än 2021. SLU är aktivt inom olika EU-program och under 2025 var 105 olika projekt inom EU:s ramprogram aktiva på SLU, vilket är samma antal som 2024.

2.7.3 Skog

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen i skogen bidrar till målet för utgiftsområdet och skogspolitikens två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet, används följande centrala indikatorer:

– tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder
– skog och vilt i balans
– skydd mot skadeinsekter m.m.
– miljöhänsyn i skogsbruket
– skydd och bevarande av skogsmark
– skogsbrukets klimatnytta.

Redovisning för Levande skogar finns i utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur, avsnitt 1.16.

Ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk för jobb och hållbar tillväxt i hela landet

Det nationella skogsprogrammet, med visionen ”Skogen det gröna guldet ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi”, är en byggsten i genomförandet av den nationella skogspolitiken. Det nationella skogsprogrammet möjliggör dialog och samverkan mellan skogens aktörer på olika nivåer, som använts för att sprida kunskap och kompetenshöjande aktiviteter.

Skogsstyrelsen har genom sin verksamhet och en rad insatser bidragit till genomförandet av det nationella skogsprogrammet. Under 2025 har Skogsstyrelsen bland annat gett stöd till och samverkat med länsstyrelser och regioner i arbetet med regionala skogsprogram samt arrangerat det nationella skogsprogrammets årskonferens där pågående utredningsarbete och årets omvärldsanalys redovisades.

Utredningen 2024 års skogspolitiska utredning (dir 2024:16) redovisade den 31 augusti 2025 sitt slutbetänkande En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk (SOU 2025:93). I propositionen Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (Prop. 2025/26:242) gjordes bl.a. bedömningen att kopplingen i förordningen (1998:904) om anmälan för samråd

mellan en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen och en anmälan för samråd enligt miljöbalken bör tas bort och i stället föreslogs att samrådsskyldigheten enligt miljöbalken ska gälla för skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen endast i de fall regeringen bestämmer det i föreskrifter. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2025/26:MJU29, rskr. 2025/26:404).

Genom insatser, där Skogsstyrelsen och andra myndigheter biträder Regeringskansliet, har arbetet med EU- och internationella skogsfrågor intensifierats och inflytande över policyutvecklingen utövats, inte minst genom utarbetandet och antagandet av Forest Europes ministerdeklaration vid den ministerkonferens som arrangerades inom ramen för den svenska ordförandeskapsperioden 2025–2026. Sveriges röst inom EU i skogliga frågor har stärkts genom ordförandeskap i gruppen för likasinnade For Forest+ och genom arrangerandet av skogsakademin för EU-beslutsfattare den 17–19 september 2025 i Sverige.

Tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder Diagram 2.5 visar att den totala tillväxten av skogsbiomassa, inklusive tillväxt på mark undantagen från virkesproduktion, samt tillväxt tillgänglig för avverkning har ökat under flera decennier. Under perioden 2016–2024 uppgick den totala tillväxten till i genomsnitt 123 miljoner skogskubikmeter (m^3sk) per år (SLU Skogsdata 2026).

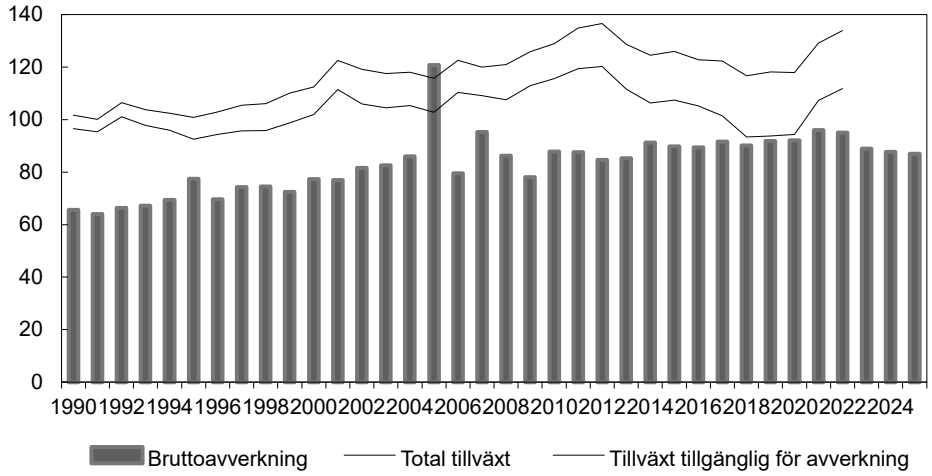
Från ca 2015 fram till 2018 sjönk tillväxten markant. Orsaken till den minskade tillväxten 2015–2018 bedöms främst vara torra somrar. Dessutom ökade den naturliga avgången under samma period, bl.a. beroende på ökade insektsangrepp. Efter 2020 har en återhämtning skett. Tillväxten under den senaste inventerade femårsperioden (2020–2024) var i nivå med den rekordhöga tillväxtnivå som rådde under åren runt 2010.

Diagram 2.5 visar även att gapet mellan total tillväxt och tillväxt tillgänglig för avverkning har ökat sedan 1990. Tillväxt tillgänglig för avverkning beräknas som årlig tillväxt på virkesproduktionsmark med avdrag för naturlig avgång som inte tillvaratagits, samt tillägg för tillväxt på andra ägoslag än skogsmark. Beräkningarna baseras på den faktiska arealen virkesproduktionsmark vid varje givet år. Det växande gapet beror främst på en succesivt ökande areal skogsmark som avsatts för naturvårdsändamål vilket är en följd av den skogspolitik som infördes fr.o.m. 1994. Efter 2015 ökade dessutom volymen naturlig avgång som inte tillvaratagits. Under de senaste åren har dock den naturliga avgången fallit tillbaka något.

Diagram 2.5 visar också att avverkningsnivån i Sverige steg trendmässigt från 2012 fram till 2022, för att därefter minska igen åren 2023, 2024 och 2025. Bruttoavverkningen uppgick 2025 enligt Skogsstyrelsens preliminära beräkning till ca 87,0 miljoner m^3sk vilket var något lägre än nivån 2024. I Gävleborgs och Dalarnas län orsakade stormen Johannes i december 2025 omfattande skador som påverkade avverkningsnivån på regional nivå. Avverkningsnivån de senaste två åren är cirka 9 procent lägre än 2021 då avverkningen var som högst. Skogsstyrelsens prognos för 2026 visar på en fortsatt sjunkande bruttoavverkning. Skogsstyrelsen bedömde 2022 att den högsta hållbara avverkningsvolymen uppgår till 95–100 miljoner m^3sk per år fram till 2035 (Skogsstyrelsen-SKA22).

Diagram 2.5 Bruttoavverkning jämfört med total tillväxt och tillväxt tillgänglig för avverkning

Miljoner m³sk

Anm.: Bruttoavverkning inkluderar hela lämnade träd. Total tillväxt och tillväxt tillgänglig för avverkning redovisas i löpande femårsmedelvärden. Tillväxt i alla åldersklasser ingår. Tillväxt och avverkning på andra ägoslag än skogsmark ingår. Total tillväxt: Alla ägoslag förutom bebyggd mark. Inklusive fjäll fr.o.m. 2017.

Källa: Skogsstyrelsen, Riksskogstaxeringen samt SLU, Skogsdata 2025.

Sågtimmer står i genomsnitt för ca 59 procent av skogsbrukets avverkningsintäkter (48 procent av stamvedsvolymen). Försäljning av sågtimmer till sågverken är därmed den främsta drivkraften för avverkning och investeringar i skogsbruk. Massaved står för ca 32 procent av intäkterna (44 procent av stamvedsvolymen) medan energived och avverkningsrester (grot) står för ungefär 9 procent av intäkterna. Restströmmar från skogsbruket och längs förädlingskedjan motsvarar ungefär halva avverkningsvolymen och tillvaratas till största delen som bioenergi, framför allt i massa- och pappersindustrin samt i kraftvärmeverk.

De sanktioner som införts sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina 2022 har stor påverkan på såväl råvarusituationen i närområdet som regionala och globala marknader för skogsprodukter. Vad gäller råvarusituationen har konkurrensen i Östersjöområdet ökat kraftigt de senaste åren, främst driven av hög finsk efterfrågan för att ersätta tidigare råvaruförsörjning från Ryssland. Detta gäller inte minst marknaden för massaved. På trävarumarknaden har stora exportvolymer från Ryssland och Belarus ersatts av sågade trävaror från västeuropeiska producenter, samtidigt som den tyska sågverksindustrin lider av råvarubrist efter tidigare omfattande angrepp av granbarkborre. Under 2025 påverkades svensk produktion negativt av en stärkt valuta och en vikande konjunktur. Produktionen av pappersmassa och papper har under de senaste åren i allt högre grad påverkats negativt av ökad konkurrens från Asien och Sydamerika i kombination med en stark valuta.

Under de fem senaste avverkningssäsongerna fram till våren 2025 föryngringsavverkades i genomsnitt ca 210 000 hektar årligen. Plantering är den vanligaste föryngringsformen med 88 procent, därefter följer naturlig föryngring med 7 procent, sådd 3 procent samt ingen åtgärd 2 procent. Andelen plantering har ökat stabilt sedan början av 00-talet medan andelen naturlig föryngring har minskat kraftigt, vilket medfört att genomsnittlig volym frö- och skärmträd har minskat i motsvarande grad. Av de föryngringar som inventerades under perioden 2023 till 2025 uppfyllde 94 procent krav enligt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (SKSFS 2011:7). Detta är betydligt högre än tidigare år vilket till del beror på förändringar av föreskrifterna. Tall är det vanligaste trädslaget vid föryngring och stod 2025 för 53 procent av de levererade plantorna. Skogsgödsling som tillväxthöjande

åtgärd utfördes under 2025 på totalt 36 600 hektar. Det är något lägre än 2024. Under 2025 genomfördes mer än hälften av den totala skogsgödslingen i Södra Norrland. Resterande skogsgödsling, genomfördes i Norra Norrland och Svealand. Gödslad areal varierar mellan enstaka år och styrs i hög grad av kostnaden för gödselmedel. Skogsgödsling sker idag framför allt inom storskogsbruket. Arealen där återföring av aska genomförs har ökat under den senaste 10-årsperioden. 2025 utfördes askåterföring på sammanlagt 12 800 hektar vilket är en ökning med 22 procent jämfört med 2024.

Under 2025 inkom 291 ansökningar om tillstånd till avverkning i fjällnära skog till Skogsstyrelsen, vilka omfattade totalt drygt 5 000 hektar. Antalet ansökningar och den areal som ansökningarna omfattar är på en fortsatt hög nivå men arealen har minskat väsentligt jämfört med 2023 och 2024. Under 2024 fattades beslut i 249 ärenden avseende drygt 8 500 hektar. För knappt 700 hektar beslutades om tillstånd för avverkning och för knappt 8 500 hektar beslutades om avslag för avverkning. Då avslagen på tillståndsansökningarna också är på en historiskt hög nivå avverkas det inte mer fjällnära skog nu än tidigare. Tillstånd behövs inte för röjning eller gallring. Se vidare om ersättning för nekat avverkningstillstånd i avsnitt Skydd och bevarande av skogsmark nedan.

Skog och vilt i balans

Resultaten från älgbetesinventeringen (Skogsstyrelsens älgbetesinventering, Äbin) visar fortsatt stora viltskador på skog, även om skadorna minskat i vissa regioner. I Götaland har andelen årsskadad tall minskat från 13 till 10 procent under 2025 och i landet som helhet har skadenivån minskat från 11 till 9 procent. Trots vissa positiva trender är skadenivåerna fortfarande betydligt över det av myndigheterna gemensamt fastställda målet om högst 5 procent för en tolerabel skadesituation.

En fortsatt oroande trend är att vid mer än 90 procent av de inventerade ytorna har rönn, sälg, asp och ek svårt att växa upp till fullstora träd. Dessa trädslag har stor betydelse för den biologiska mångfalden men betas hårt av klövvilt, framför allt älg och hjortstammarna. Skogsbrukets direkta intäktsbortfall till följd av viltbete har av Skogsstyrelsen och skogsbruket beräknats till 1,3–1,4 miljarder kronor per år.

Utöver viltstammarnas storlek bidrar förbättrad ståndortsanpassning av skogsbruket med ökade fodermängder till att förbättra balansen mellan skog och vilt. Skogsstyrelsen arbetar sedan flera år med verksamheten Mera tall i syfte att öka andelen tallföryngringar på marker där tall är det mest lämpade trädslaget, vilket successivt har lett till att andelen tallplantor har ökat.

Skydd mot skadeinsekter m.m.

Skador av granbarkborre är åter på en normal nivå efter en period av omfattande skador inom främst Götaland och delar av Svealand. Dock uppvisar vissa regioner (Östergötland och Kalmar län) fortsatt förhöjda nivåer. Den stora mängd stormfälld skog efter stormen Johannes kan innebära en ökad risk för nya barkborreangrepp inom stormområdet.

Utbrott av andra insektsskadegörare har förekommit under 2025, men i begränsad omfattning. Almsjukan har däremot ökat kraftigt under 2025, med angrepp i stora delar av Götaland och Svealand. I norra Sverige fortsätter törskatesvampen att ge stora skador. Dessutom noteras en pågående ökning av snytbagge på plantor i västra Gotland och Värmland, samtidigt som ett nytt potentiellt nytt hot – den invasiva sköldlusen Toumeyella parvicornis som riskerar att etablera sig i Sverige. Skogsstyrelsen har sedan 2024 vidareutvecklat sin rådgivning kring skadegörare och skadeinsekter och fortsätter att rekommendera ståndortsanpassning som ett centralt

verktyg, där skogsägare bör eftersträva skogar med hög variation i trädslag, ålder och skötsel för att minska risken för utbredda skador.

Miljöhänsyn i skogsbruket

Vid föryngringsavverkning utgjorde den genomsnittliga andelen lämnade hänsynsytor 8,5 procent av den föryngringsavverkade arealen enligt Skogsstyrelsens senaste resultat för 2022/2023. Av denna andel utgjorde 2 procent kantzoner mot vatten, 2,9 procent kantzoner mot annan markanvändning och 3,6 procent övriga hänsynsytor. Andelen hänsynsareal är lägre för enskilda ägare, 6,6 procent, än för övriga ägare, 10,7 procent. På 15 procent av den föryngringsavverkade arealen saknades hänsynsytor helt.

På föryngringsavverkningar som gränsar mot vatten har kantzon lämnats längs knappt 70 procent av strandlinjens längd. Den genomsnittliga bredden på dessa kantzoner uppgår till 15 meter. Enskilda ägare har en större andel strandlinje utan kantzon än övriga ägare, 37 respektive 25 procent. Skogsstyrelsen framhåller samtidigt att resultaten från och med de senaste publiceringarna bygger på en vidareutvecklad inventeringsmetod, vilket innebär att nivåer inte fullt ut är jämförbara med tidigare tidsserier. På den avverkade ytan lämnas i genomsnitt 10,5 hänsynsträd per hektar. För grova hänsynsträd, med en diameter på minst 45 cm, lämnas i genomsnitt 1,3 träd per hektar. I genomsnitt lämnas även 7,5 kubikmeter (m^3) död ved per hektar på avverkade ytor, varav drygt två tredjedelar utgörs av hård död ved. Även här bör jämförelser bakåt göras med försiktighet eftersom Skogsstyrelsen redovisar tydliga tidsseriebrott till följd av ändrade inventeringsmetoder och att uppföljningen sker vid olika tidpunkter efter avverkning.

Den totala mängden död ved på produktiv skogsmark uppgår enligt Skogsdata 2026 till 260 miljoner m^3, eller 11,1 m^3 per hektar. Sedan mitten av 1990-talet har mängden död ved utanför formellt skyddade områden ökat med 74 procent. Riksskogstaxeringens redovisning visar också att volymen död ved utanför formellt skyddade områden nu ligger strax under 10 m^3 per hektar för hela landet, medan nivån inom formellt skyddade områden ligger strax under 30 m^3 per hektar. Jämfört med tidigare redovisningar framgår att ökningen har skett såväl utanför som inom formellt skyddade områden. I 2020 års redovisning uppgick volymen död ved till 7,9 m^3 per hektar utanför formellt skyddade områden och 20,4 m^3 per hektar inom formellt skyddade områden. Utvecklingen är därmed fortsatt tydligt positiv för denna centrala struktur för biologisk mångfald.

Skogsstyrelsens inventering av kulturmiljöhänsyn visar att andelen kulturlämningar med skada eller grov skada uppgick till 18 procent 2025, vilket var en ökning jämfört med 10 procent 2024. Markberedning är fortsatt den enskilt största orsaken till skada eller grov skada på kulturlämningar. Vid inventeringen 2025 hade 10 procent av kulturlämningarna skada eller grov skada till följd av markberedning, medan körskador var den näst vanligaste orsaken med 5 procent.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk bör säkerställas och att en översyn av lagstiftningen på området därför bör genomföras (bet. 2017/18:MJU17 punkt 5, rskr. 2017/18:216). Tillkännagivandet behandlades i propositionen Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och ökade incitament för naturvården i skogen med frivillighet som grund (prop.2021/22:58), där regeringen bl.a. gjorde bedömningen att Skogsstyrelsen bör upphöra med inventering och registrering av nyckelbiotoper. Genom den bedömningen ansåg regeringen i propositionen att tillkännagivandet är tillgodosett i den del som avser att säkerställa en god incitamentsstruktur för hållbart skogsbruk.

Efter behandlingen i prop. 2021/22:58 återstår tillkännagivandet i den del som avser en översyn av lagstiftningen på området.

Regeringen gav den 13 april 2022 Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen i uppdrag att ta fram förebyggande strategier, arbetssätt, riktlinjer och vägledningar för artskydd i skogen (M2022/00809). Uppdraget redovisades den 28 september 2023. Regeringskansliet beslutade den 20 augusti 2024 om ett uppdrag att biträda Klimat- och näringslivsdepartementet med att utreda, ta fram och bereda förslag till dels ändrade bestämmelser om nationell fridlysning, dels bestämmelser om en rätt till ersättning för begränsningar i markanvändningen (rådighetsinskränkningar) till följd av bestämmelser om fridlysning (KN 2024:01639). Vidare gav regeringen den 24 juli 2025 Naturvårdsverket i uppdrag att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta (KN2025/01532). I en delredovisning av uppdraget den 21 november 2025 lämnade Naturvårdsverket förslag till nationellt fridlysta arter (KN2025/02172). Som ett led i den fortsatta beredningen av förslagen i betänkandet Skydd av arter – vårt gemensamma arv om ersättning för rådighetsinskränkningar till följd av artskyddet har det inom Regeringskansliet utarbetats en promemoria, Ersättning vid rådighetsinskränkningar till följd av artskyddet (KN2025/00002). Riksdagen har antagit regeringens proposition Ersättning vid rådighetsinskränkningar till följd av artskyddet (prop. 2025/26:230) som innebär att fastighetsägare har rätt till ersättning när bestämmelser om artskydd får till följd att pågående markanvändning avsevärt försvåras (bet. 2025/26:MJU28).

Genom dessa åtgärder är tillkännagivandet tillgodosett även i den del som avser att genomföra översyn av lagstiftningen på området. Med hänvisning till vidtagna och redovisade åtgärder är tillkännagivandet därmed slutbehandlat.

Skydd och bevarande av skogsmark

Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar årligen sammanhållen statistik över formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, se tabell 2.35. Nytt för i år är redovisning för ersatta arealer enligt skogsvårdslagen för mark i fjällnära områden som Skogsstyrelsen har betalat ut intrångsersättning efter nekat tillstånd för avverkning i fjällnära skog. Under 2025 var 27,4 procent av skogsmarken undantagen från skogsbruk för virkesproduktion, vilket gynnar både växt- och djurliv. Med anledning av metodmässiga och juridiska skillnader mellan formerna ska dock en aggregering av siffrorna göras med försiktighet.

Under 2025 skyddade Skogsstyrelsen totalt 1 260 hektar skog formellt, varav 640 hektar genom biotopskydd och 620 hektar genom naturvårdsavtal. Det innebär att tillskottet av formellt skyddad skog var 550 hektar större än 2024 och att arealen skog som skyddats formellt genom Skogsstyrelsen ökade för första gången sedan 2022. Samtidigt var 2025 det sjunde året i rad då mindre än 1 500 hektar skog blev formellt skyddad av Skogsstyrelsen. Jämfört med perioden 2002–2005 är takten i det formella skyddet lägre, även om utvecklingen 2025 pekar uppåt. Sammantaget har Skogsstyrelsen under perioden 1993 till 2025 beslutat om ca 36 000 hektar biotopskydd och drygt 40 600 hektar naturvårdsavtal.

Under 2025 minskade Skogsstyrelsens utbetalningar av intrångsersättning till markägare som nekats tillstånd till avverkning i fjällnära skog till cirka 250 miljoner kronor, jämfört med 324 miljoner kronor 2024. Den ersatta arealen uppgick 2025 till 5 800 hektar. Sammantaget har Skogsstyrelsen under perioden 2020–2025 betalat ut intrångsersättning för drygt 31 000 hektar fjällnära skogsmark.

Tabell 2.35 Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor och improduktiv skogsmark, dvs. mark där det inte sker någon virkesproduktion 2025

	Areal i hektar utan överlapp mellan former		Andel av total skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	1 476 400	2 685 100	6,2	9,6
Ersatta arealer enligt skogsvårdslagen	17 800	17 800	0,1	0,1
Frivilliga avsättningar	1 405 400	1 405 400	6,0	5,0
Hänsynsytor	551 700	551 700	2,3	2,0
Improduktiv skogsmark	-	3 000 400	-	10,7

Källa: Statistiska centralbyrån, Skogsmark för naturvårdsändamål 2025 MI 41 Rapport 2026:02.

Skogsbrukets klimatnytta

Det svenska skogsbruket bidrar till betydande klimatnytta, dels genom att skogsprodukter, restprodukter och avfall från skogsbruk och skogsindustri används som förnybara material och bioenergi och ersätter fossila alternativ, dels genom nettoupptag av koldioxid i skog, mark och träprodukter. Klimatvinster från skogsprodukter uppstår även vid en cirkulär hantering av dessa när de kan återvinnas. Närmare information om bindande åtaganden som rör skogens klimatnytta lämnas i Klimatredovisningen i bilaga till volym 1.

Att bygga i trä kan ersätta fossilintensiva byggmaterial och möjliggöra en industrialiserad byggprocess med lågt koldioxidavtryck, samtidigt som det lagrar kol över tid. Andelen småhus i trä är sedan länge mycket hög, ca 90 procent. Andelen nyproducerade bostäder i flerbostadshus med stomme i trä uppgick 2024 till drygt 17 procent. Detta är en ökning sedan 2023 då andelen var 16 procent (Statistiska centralbyrån). Biobränslen från de gröna näringarna svarar i dagsläget för ca 34 procent av den svenska slutliga energianvändningen (biobränslen och biodrivmedel samt slutanvänd fjärrvärme och slutanvänd el som producerats av biobränsle). Av det kommer ca tre fyra femtedelar från skogsbruket och skogsindustrins biprodukter. Total tillförd mängd biobränsle 2024 var 135 TWh, jämfört med 150 TWh 2023.

Naturvårdsverkets redovisning av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning visar att skog och skogsmark samt träprodukter, hade ett nettoupptag 2024 på drygt 58 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket är betydligt högre än 2023, vilket främst förklaras av en återhämtning i skogens tillväxt samt även minskad naturlig avgång och avverkning. Den totala tillväxten i den svenska skogen har sedan 1990 ökat i motsvarande grad som bruttoavverkningen, varpå nettoupptaget varit relativt konstant, men mellan 2017–2023 var skillnaden mellan total tillväxt och total avgång mindre och således var nettoupptaget under den perioden lägre än genomsnittet sedan 1990. Redovisningen inkluderar upptag och utsläpp inom växande skog, mineraljord, torvmark, naturlig avgång, avverkning, massa- och träprodukter och biobränslen. Andra markkategorier redovisas samlat i Klimatredovisningen i bilaga till volym 1.

Skogsstyrelsen har fått utökade medel för att kunna genomföra information och rådgivning till skogsägare avseende ökat kolupptag samt biologisk mångfald.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som anförs i reservation 27 under punkt 20 om bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram (bet. 2018/19:MJU8 reservation 27 punkt 20, rskr 2018/19:147). Av tillkännagivandet följer bland annat att det finns ett stort behov av att skapa bättre förutsättningar och långsiktiga spelregler

för förnybara biobränslen samt säkerställa en bred råvarubas och att detta krävs för att branschen ska våga göra större investeringar exempelvis i anläggningar för produktion av biobränslen (bet. 2018/19:MJU s.75).

I propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan (prop. 2019/20:65) och i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) angav regeringen att den tillsammans med de gröna näringarna bör ta fram en svensk bioekonomistrategi som bidrar till ökad tillgång till biomassa och sysselsättning i hela landet samt skapar miljö- och klimatnytta. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen samt Sveriges lantbruksuniversitet fick i regleringsbrev 2021 i uppdrag att bistå Regeringskansliet i arbetet med den nationella bioekonomistrategin och därtill knutna handlingsplaner. Regeringen initierade en nära och fortlöpande dialog med de gröna näringarna. Inom ramen för arbetet med att ta fram Sveriges första nationella bioekonomistrategi höll regeringen under 2021 två dialogmöten med närings-företrädare från bl.a. skogs-, jordbruks- och fiskerinäringen, forskningsaktörer samt myndigheter och miljöorganisationer för att samla in erfarenheter och synpunkter kring vad som krävs för att utveckla en konkurrenskraftig och hållbar bioekonomi. Regeringen beslutade den 17 juni 2022 kommittédirektiven En nationell bioekonomi-strategi – ett verktyg för den gröna industriella omställningen (dir. 2022:77). Utredningen tog namnet Bioekonomiutredningen. Den 29 mars 2023 överlämnade Bioekonomiutredningen delbetänkandet Förnybart i tanken (SOU 2023:15), som innehåller en analys av och förslag till åtgärder som främjar effektiv produktion av flytande biodrivmedel baserat på inhemska råvaror i Sverige. Vidare finns förslag till långsiktigt produktionsstöd för produktion av flytande hållbara förnybara drivmedel. Den 1 december 2023 överlämnade Bioekonomiutredningen slutbetänkandet En hållbar bioekonomistrategi – för ett välmående fossilfritt samhälle (SOU 2023:84). Betänkandet innehåller förslag till en nationell strategi inklusive upp-följningsbara mål och åtgärder för en hållbar, konkurrenskraftig och växande bioekonomi. Delbetänkandet och slutbetänkandet har remissbehandlats. Slutbetänkandet innehåller bl.a. ett förslag om en nationell forskarskola inom bioekonomiområdet. Regeringen har i propositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60) angett att en nationell forskarskola bioekonomi etableras och vidare aviserat att det, inom ramen för Formas anslagsökning för forskning, avsätts 15 miljoner kronor 2026 för en forskarskola om bioekonomi och att därefter beräknas 20 miljoner kronor 2027 och 27 miljoner kronor 2028 för detta ändamål. I enlighet med aviseringen i propositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60) gav regeringen den 6 mars 2025 Formas i uppdrag att stödja forskning och innovation inom områdena bioekonomi, livsmedel samt lands-bygder och regional utveckling (LI2025/00550). Uppdraget redovisades den 13 oktober 2025. I uppdraget ingår bland annat att skapa ett nytt forsknings- och innovationsprogram med fokus på cirkulär bioekonomi inklusive skog och att utforma och inrätta en tioårig nationell forskarskola inom området bioekonomi i linje med förslaget i bioekonomiutredningens slutbetänkande. Formas har för genomförandet av uppdraget skapat programmet Biosociety.

Den 20 maj 2025 fick en bokstavsutredare i uppdrag att analysera och föreslå hur tillgången till hållbara, fossilfria och koldioxidsnåla drivmedel för sjöfarten och luft-farten i Sverige kan främjas (LI2025/01033). Uppdraget slutredovisades den 30 april 2026 (Ds 2026:11). I sin slutrapport lämnade utredningen förslag till en handlingsplan med åtgärder som bland annat inkluderade breddad dialog med deltagare från hela värdekedjan och en riskdelningsmekanism för att skala upp produktionen av biodriv-medel från fast biomassa. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

2.7.4 De samiska näringarna

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen inom rennäringen bidrar till målet för utgiftsområdet och målet för de samiska näringarna används följande central respektive kompletterande indikatorer:

- renbruksplanernas användning
- vinterrenhjordens antal
- årets slakt
- prisutveckling för renkött
- bedömning av rovdjursskador.

Rennäringen står inför utmaningar

Det saknas fullständig statistik över renägare och renantal sedan 2023. Med anledning av detta har Sametinget ändrat i sina föreskrifter om renräkning, renlängd och företagsregister för rennäringen (STFS 2007:2). Ändringen avser inrapportering av totalt antal renar i en sameby i stället för inrapportering för varje enskild renägare.

Betesförhållanden varierar men vinterbetet kan vara en utmaning och vintern 2024/25 var särskilt svår. Katastrofskydd beviljades 27 av totalt 51 samebyar, dvs. bidrag till utfodring som erhålls när renens bete ”låses” av is eller extremt snödjup. Klimatförändringen väntas fortsatt påverka renbetesförhållanden negativt. Kostnaderna för katastrofskadeskydd fortsätter att öka och för att möta utvecklingen arbetar Sametinget med att stärka kvaliteten och effektiviteten i arbetet med ersättningen samt skapa en enhetlig metodik. Sammanlagt har 16,9 miljoner kronor utbetalats, vilket är nästan fyra gånger så mycket jämfört med säsongen 2022/2023 när endast 4,3 miljoner kronor utbetalades. Antal slaktade renar och medelpriset per kilo renkött ligger på ungefär samma nivå som föregående år.

I syfte att utveckla användningen av renbruksplaner har en översyn och revidering av förfarandet för projektansökningar genomförts. I arbetet ingår även att fortsatt utbilda fler samebyar i den nya GIS-applikationen Renmark som används för att beskriva samebyarnas markanvändning. Sametinget har även tagit fram nya och kompletterande data som hjälper omvärlden att bättre förstå renskötselns förutsättningar.

Rovdjursskadorna inom renskötselområdet bedöms fortsatt vara högre än toleransnivån om 10 procent. Rovdjursersättning utgör ett viktigt stöd till rennäringen vilken står inför många bekymmer.

Tabell 2.36 Statistik om rennäringens utveckling 2014/15–2024/25

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/2024	2024/2025
Vinterrenhjord (antal djur)	250 364	248 139	254 247	248 702	241 013	240 419	234 623	235 958	230 427	-	-
Slakt (antal djur)	56 333	54 802	59 121	53 150	47 618	49 631	40 811	47 350	50 370	50 739	51 330
Medelpris per kilogram (kronor)	57,1	59,5	68,6	66,5	67,4	67,6	72	78,9	102,3	115,9	113,6
Pristillägg (tkr)	17 768	16 362	18 806	16 381	14 825	15 175	12 504	14 442	17 076	16 004	15 925
Slaktvärde (tkr) (exkl. pristillägg)	83 312	80 291	107 366	90 641	81 767	85 509	73 975	92 487	135 788	153 442	150 812
Ersättning för rovdjursförekomst (tkr) (från anslag 1:22)	53 822	53 120	50 412	54 268	50 130	55 493	49 329	52 576	51 135	57 810	56 882

Statistik saknas.

Källa: Sametinget.

2.7.5 Civilt försvar och krisberedskap – livsmedelsförsörjning och dricksvatten

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att redovisa resultat samt hur utvecklingen inom sektorn bidrar till målet för det civila försvaret, exempelvis den del av målet som handlar om att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, tas stöd av de gemensamma mål som myndigheterna inom beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten har definierat:

- Alla i Sverige har tillgång till tillräckligt med säker mat, säkert dricksvatten och fungerande avfalls- och avloppshantering i kris, höjd beredskap och ytterst krig.
- Myndigheterna i beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten skapar goda förutsättningar för offentliga och privata aktörer att kunna upprätthålla sin samhällsviktiga verksamhet och bidra till livsmedels- och dricksvattenförsörjning samt avfalls- och avloppshantering i kris, höjd beredskap och ytterst krig.
- Tillsammans agerar myndigheterna för att med samordnade åtgärder höja förmågan.

Sektorsspecifika indikatorer har ännu inte tagits fram men myndigheterna arbetar med att ta fram indikatorer.

Konkreta åtgärder för att öka samhällets förmåga

Livsmedelsverket är sektorsansvarig myndighet och samordnar arbetet i beredskaps-sektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Övriga beredskaps-myndigheter som ingår i sektorn är Jordbruksverket, SVA, Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Sektorn omfattar hela livsmedelskedjan, dricksvatten, avlopp och avfall. Myndig-heterna arbetar effektivt och strukturerat tillsammans.

Myndigheterna har på uppdrag av regeringen fortsatt att utveckla det nationella investeringsprogrammet för livsmedels- och dricksvattenberedskap. Programmet innehåller åtgärder som bidrar till att upprätthålla förmågan hos verksamhetsutövarna i hela kedjan att kunna producera och leverera i kris, höjd beredskap och ytterst krig. Under 2025 har myndigheterna arbetat med rådgivning och investeringsstöd för att stärka beredskapen inom primärproduktionen, investeringsstöd för att stärka kommunernas måltidsberedskap och dricksvattenförsörjning, pilotprojekt för robusta livsmedelsbutiker och utveckling av investeringsstöd inom avlopp och avfalls-hantering.

Under 2025 inledde myndigheterna också, på uppdrag av regeringen, arbete med att etablera beredskapslager på livsmedelsområdet. Upphandling av beredskapslagring av spannmål inleddes under hösten 2025 i de fyra nordligaste länen.

För att få ökad kunskap om klimatförändringens påverkan på grundvattentillgången har regeringen gett Sveriges geologiska undersökningar (SGU) i uppdrag att analysera grundvattenmagasinets robusthet och utsatthet för klimatförändringar. Uppdragets andra delredovisning lämnades till Regeringskansliet den 5 februari 2026 och i den pekar SGU på försämrad framtida grundvattenkvalitet till följd av klimatförändringens effekter (Grundvatten i framtida klimat – förändringar i grundvattenkvalitet, RR 2026:01).

Den 17 mars 2026 överlämnade regeringen proposition 2025/26:205 Beredskapslager i livsmedelskedjan till riksdagen. I propositionen föreslogs en ny lag om beredskapslager av varor i livsmedelskedjan. Den föreslagna lagen utgör ett regelverk som möjliggör för staten att hålla beredskapslager av varor i hela livsmedelskedjan. Lagen behövs för att säkerställa att hela systemet för beredskapslagring på livsmedelsområdet kan komma på plats, men var inte avgörande för att inleda upphandling. Riksdagen har sagt ja till propositionen och lagen trädde i kraft den 1 juli 2026 (bet. 2025/26:MJU25, rskr. 2025/26:293).

Förmågan när det gäller provtagning och analys har stärkts genom Livsmedelsverkets, SVA:s och FOI:s gemensamma arbete med att etablera ett nationellt beredskapslaboratorium för biologiska dricksvattenanalyser.

2.8 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har för 2025 lämnat en revisionsberättelse med reservation för SVA. Reservationen lämnades eftersom SVA inte har återrapporterat hur myndigheten har utvärderat det egna informations- och cybersäkerhetsarbetet genom användning av verktyg som Cyber-säkerhetskollen eller motsvarande, samt huruvida åtgärder vidtagits med anledning av resultatet. Återrapporteringskravet framgår av regleringsbrevet för myndigheten. Avsaknad av återrapportering är inte förenligt med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Regeringen har följt upp frågan genom dialog med myndigheten.

2.9 Budgetförslag

2.9.1 1:1 Skogsstyrelsen

Tabell 2.37 Anslagsutveckling 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

2025	Utfall	585 009	Anslagssparande	15 682
2026	Anslag	662 197[1]	Utgiftsprognos	671 811
2027	**Förslag**	**641 897**		
2028	Beräknat	609 107[2]		
2029	Beräknat	603 137[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 601 722 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 587 124 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Skogsstyrelsens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.38 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**642 197**	**642 197**	**642 197**
Pris- och löneomräkning[2]	9 700	17 693	27 476
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-10 000	-50 783	-66 535
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**641 897**	**609 107**	**603 137**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagsnivån förändras med anledning av genomförande av beslutade lagar och förordningar, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter. Med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (avskogningsförordningen) samt andra EU- och internationella frågor minskas anslaget med 10 000 000 kronor 2027. Anslaget beräknas därefter minska med 23 000 000 kronor 2028 och med 38 000 000 kronor 2029.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna också att det tidigare beräknade tillskottet på 20 000 000 kronor för information och rådgivning för ökat kolupptag inte genomförs och att anslaget därför inte ökas i enlighet med tidigare redovisade beräkningar.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna också att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 5 000 000 kronor för Skogsstyrelsens arbete med anledning av

rättsutvecklingen i skogspolitiken inte genomförs utan medel tillförs anslaget även 2027.

Regeringen föreslår att 641 897 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Skogsstyrelsen* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 609 107 000 kronor respektive 603 137 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.39 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Skogsstyrelsen

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. Resultat t.o.m. 2025	Resultat 2026	Verksamhetens intäkter 2027	Kostnader som ska täckas 2027	Resultat 2027	Ack. Resultat utgående 2027
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	-282	-300	700	500	200	-100
Uppdragsverksamhet	-20 568	-1 429	105 000	105 000	0	106
Varav Skogliga tjänster	*1 429*	*-1 429*	*93 000*	*93 000*	*0*	*0*
Varav Arbetsmarknadsrelaterade tjänster	*-22 103*	*0*	*12 000*	*12 000*	*0*	*0*
Varav Tjänsteexport	*106*	*0*	*0*	*0*	*0*	*106*

Källa: Skogsstyrelsen.

2.9.2 1:2 Insatser för skogsbruket

Tabell 2.40 Anslagsutveckling 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

2025	Utfall	569 815	Anslagssparande	24 558
2026	Anslag	574 373[1]	Utgiftsprognos	569 232
2027	**Förslag**	**574 373**		
2028	Beräknat	142 373		
2029	Beräknat	142 373		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till vissa åtgärder inom skogsbruket och finansierar natur- och kulturmiljövårdsåtgärder inom skogsbruket och åtgärder för att anlägga och vårda ädellövskog. Anslaget får användas för att täcka utgifter för biotopskydd och naturvårdsavtal. Anslaget får även användas för ersättning med anledning av beslut från Skogsstyrelsen som avsevärt försvårar pågående markanvändning. Anslaget får även användas för utgifter för att upprätta renbruksplaner och till att medfinansiera skogsträdsförädling. Vidare får anslaget användas för vissa administrationskostnader hos Skogsstyrelsen.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.41 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**574 373**	**574 373**	**574 373**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-432 000	-432 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**574 373**	**142 373**	**142 373**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 574 373 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 142 373 000 kronor respektive 142 373 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 90 000 000 kronor 2028–2030.

Skälen för regeringens förslag

I hantering av vissa bidrag och ersättningar till skogsägare och för att skapa goda förutsättningar för fleråriga naturvårdsprojekt behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 90 000 000 kronor 2028–2030.

Tabell 2.42 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030
Ekonomiska åtaganden vid årets början	56 984	49 009	83 064			
Nya ekonomiska åtaganden	36 460	70 700	55 248			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-36 516	-30 196	-48 312	-70 076	-16 475	-3 449
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-7 919	-6 449				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	49 009	83 064	90 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**110 000**	**90 000**	**90 000**			

2.9.3 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tabell 2.43 Anslagsutveckling 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusental kronor

2025	Utfall	226 186	Anslagssparande	-1 253
2026	Anslag	243 865[1]	Utgiftsprognos	241 816
2027	**Förslag**	**248 602**		
2028	Beräknat	241 116[2]		
2029	Beräknat	244 833[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 238 392 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 238 392 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens veterinärmedicinska anstalts förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.44 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**243 865**	**243 865**	**243 865**
Pris- och löneomräkning[2]	3 737	6 567	10 427
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 000	-9 316	-9 459
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**248 602**	**241 116**	**244 833**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå justeras för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.

Utifrån det allvarliga säkerhetspolitiska läget sker en omfattande upprustning av det civila försvaret. Därför överförs det i budgetpropositionen 2025 beräknade tillskottet på 1 000 000 kronor från anslaget 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet* för att öka myndighetens egen förmåga.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna att det tidigare beräknade tillskottet på 6 000 000 kronor för inrättandet av ett nationellt diagnoslaboratorium för växtskadegörare inte genomförs och att anslaget därför inte ökas i enlighet med tidigare redovisade beräkningar. Vidare innebär det att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 1 000 000 kronor för att förebygga och hantera smittsamma sjukdomar samt för att bygga upp en övervakning av vektorer inte genomförs utan medel tillförs anslaget även 2027.

Regeringen föreslår att 248 602 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Statens veterinärmedicinska anstalt* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 241 116 000 kronor respektive 244 833 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.45 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Staten veterinärmedicinska anstalt

Tusentals kronor

Verksamhet	Ack. Resultat t.o.m. 2025	Resultat 2026	Verksamhetens intäkter 2027	Kostnader som ska täckas 2027	Resultat 2027	Ack. Resultat utgående 2027
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Uppdragsverksamhet	1 882	-2 000	197 000	197 000	0	-118
varav Diagnostik mm	*-1 476*	*-1 000*	*184 000*	*183 000*	*1 000*	*-1 476*
varav Tjänsteexport	*3 358*	*-1 000*	*13 000*	*14 000*	*-1 000*	*1 358*

Källa: SVA.

2.9.4 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tabell 2.46 Anslagsutveckling 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

2025	Utfall	156 088	Anslagssparande	
2026	Anslag	158 824[1]	Utgiftsprognos	157 402
2027	**Förslag**	**161 697**		
2028	Beräknat	132 648[2]		
2029	Beräknat	134 338[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 130 619 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 130 619 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för ersättning för veterinär service. Anslaget får även användas för utgifter för att minska veterinärkostnaderna för företag med avlägset belägen djurhållning avseende livsmedelsproducerande djur.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.47 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**158 824**	**158 824**	**158 824**
Pris- och löneomräkning[2]	2 873	5 385	7 477
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-31 561	-31 963
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**161 697**	**132 648**	**134 338**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

Regeringen föreslår att 161 697 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Bidrag till veterinär fältverksamhet* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 132 648 000 kronor respektive 134 338 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.48 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Statens jordbruksverk – Distriktsveterinärernas verksamhet

Tusentals kronor

Verksamhet	Ack. Resultat t.o.m. 2025	Resultat 2026	Verksamhetens intäkter 2027	Kostnader som ska täckas 2027	Resultat 2027	Ack. Resultat utgående 2027
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	0	0	2 000	2 000	0	0
varav Distriktsveterinärerna	*0*	*0*	*2 000*	*2 000*	*0*	*0*
Uppdragsverksamhet	-27 058	16 378	926 838	909 557	17 281	6 601

Källa: Jordbruksverket.

2.9.5 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tabell 2.49 Anslagsutveckling 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

2025	Utfall	9 933	Anslagssparande	
2026	Anslag	9 933[1]	Utgiftsprognos	9 844
2027	**Förslag**	**9 933**		
2028	Beräknat	9 933		
2029	Beräknat	9 933		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för förebyggande djurhälsoarbete och djursjukdatasystem, i syfte att begränsa skadeverkningarna av sådana djursjukdomar som bara smittar mellan djur, och sådana som kan smitta både djur och människor. Anslaget får även användas till djurskyddsfrämjande åtgärder.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.50 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**9 933**	**9 933**	**9 933**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**9 933**	**9 933**	**9 933**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 9 933 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 9 993 000 kronor respektive 9 993 000 kronor.

2.9.6 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Tabell 2.51 Anslagsutveckling 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Tusental kronor

2025	Utfall	256 020	Anslagssparande	17 329
2026	Anslag	437 349[1]	Utgiftsprognos	437 349
2027	**Förslag**	**133 349**		
2028	Beräknat	133 349		
2029	Beräknat	133 349		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för bekämpning av och beredskap mot smittsamma djursjukdomar varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658), lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagarna. Anslaget får även användas för statsbidrag till obduktionsverksamhet, för utveckling och genomförande av sjukdomskontroller och för genomförande av EU-lagstiftningen om djurskydd, djurhälsa, foder och livsmedel. Anslaget får vidare användas för utgifter för nationell medfinansiering av kontrollprogram som Sverige enligt EU:s krav är skyldig att göra.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.52 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**133 349**	**133 349**	**133 349**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**133 349**	**133 349**	**133 349**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 133 349 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Bekämpning av smittsamma djursjukdomar* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 133 349 000 kronor respektive 133 349 000 kronor.

2.9.7 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tabell 2.53 Anslagsutveckling 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tusental kronor

2025	Utfall	65 369	Anslagssparande	2 409
2026	Anslag	57 778[1]	Utgiftsprognos	57 261
2027	**Förslag**	**57 778**		
2028	Beräknat	42 778		
2029	Beräknat	42 778		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Avseende förebyggande åtgärder mot skador i fisket orsakade av säl bör anslaget användas som nationell offentlig medfinansiering av åtgärder inom ramen för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.54 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**57 778**	**57 778**	**57 778**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-15 000	-15 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**57 778**	**42 778**	**42 778**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 13 000 000 kronor för att finansiera de ökade kostnader för Naturvårdsverket med anledning av ytterligare åtgärder inom vargförvaltningen inte genomförs.

Regeringen föreslår att 57 778 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 42 778 000 kronor respektive 42 778 000 kronor.

2.9.8 1:8 Statens jordbruksverk

Tabell 2.55 Anslagsutveckling 1:8 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

2025	Utfall	837 547	Anslagssparande	531
2026	Anslag	937 527[1]	Utgiftsprognos	941 497
2027	**Förslag**	**1 009 633**		
2028	Beräknat	892 655[2]		
2029	Beräknat	907 429[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 882 135 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 884 083 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens jordbruksverks förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård och för utgifter för Centrala djurförsöksetiska nämnden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.56 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:8 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**937 527**	**937 527**	**937 527**
Pris- och löneomräkning[2]	12 606	23 937	37 696
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 500	-127 489	-129 314
Överföring till/från andra anslag	57 000	58 680	61 520
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**1 009 633**	**892 655**	**907 429**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå justeras för att kunna upprätthålla nödvändiga samhällsfunktioner samt till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.

Utifrån det allvarliga säkerhetspolitiska läget sker en omfattande upprustning av det civila försvaret. För att täcka kostnader för administration av åtgärder för att stärka livsmedelsberedskapen bör medel överföras till anslaget från anslaget 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet*. Därför ökas anslaget med 57 000 000 kronor 2027 och beräknas därefter ökas med 58 000 000 kronor 2028 och 60 000 000 kronor fr.o.m. 2029. Vidare överförs det i budgetpropositionen 2025 beräknade tillskottet på 2 000 000 kronor från anslaget 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet.*

Vidare innebär de principer som tillämpats att anslaget ökas med 500 000 kronor för 2027 och beräknas ökas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2028 för att genomföra en effektivare och mer likvärdig kontroll i livsmedelskedjan.

Regeringen föreslår att 1 009 633 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Statens jordbruksverk* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 892 655 000 kronor respektive 907 429 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.57 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Statens jordbruksverk

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2025	Resultat 2026	Verksamhetens intäkter 2027	Kostnader som ska täckas 2027	Resultat 2027	Ack. resultat utgående 2027
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet						
Varav djur	*-12 626*	*1 951*	*68 252*	*64 212*	*4 040*	*-6 635*
Varav växt	*550*	*138*	*10 480*	*10 194*	*286*	*974*
Varav tillsyn	*-5 281*	*-1 039*	*39 460*	*39 473*	*-13*	*-6 333*
Varav utsäde	*11 923*	*2 059*	*38 771*	*41 005*	*-2 234*	*11 748*
Uppdragsverksamhet						
Varav utsäde	*-1 582*	*-615*	*4 160*	*4 100*	*60*	*-2 137*
Varav tjänsteexport	*1 589*	*-10*	*0*	*342*	*-342*	*1 237*
Summa uppdragsverksamhet	**7**	**-625**	**4 160**	**4 442**	**-282**	**-900**

Källa: Jordbruksverket.

2.9.9 1:9 Bekämpning av växtskadegörare

Tabell 2.58 Anslagsutveckling 1:9 Bekämpning av växtskadegörare

Tusental kronor

2025	Utfall	24 646	Anslagssparande	2 564
2026	Anslag	18 000[1]	Utgiftsprognos	17 839
2027	**Förslag**	**18 000**		
2028	Beräknat	15 000		
2029	Beräknat	15 000		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder mot växtskadegörare samt för att ersätta enskilda för kostnader eller förluster till följd av sådana åtgärder enligt växtskyddslagen (2022:725). Utgifter för beredskapsåtgärder, akuta skyddsåtgärder, kontroller, inventeringar m.m. mot karantänskadegörare finansieras också med detta anslag liksom undersökningar av organismer och växtprover som av Statens jordbruksverk överlämnas för laboratoriemässig diagnostisering. Vidare får anslaget användas till internationellt engagemang inom området bekämpning av växtskadegörare. Slutligen används anslaget för utgifter för verifiering av de svenska skyddade zonerna.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.59 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:9 Bekämpning av växtskadegörare

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**18 000**	**18 000**	**18 000**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-3 000	-3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**18 000**	**15 000**	**15 000**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 18 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bekämpning av växtskadegörare* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 15 000 000 kronor respektive 15 000 000 kronor.

2.9.10 1:10 Gårdsstöd m.m.

Tabell 2.60 Anslagsutveckling 1:10 Gårdsstöd m.m.

Tusental kronor

2025	Utfall	7 648 760	Anslagssparande	12 498
2026	Anslag	7 681 572[1]	Utgiftsprognos	7 784 516
2027	**Förslag**	**7 596 048**		
2028	Beräknat	7 540 807		
2029	Beräknat	7 267 252		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter som motsvarar EU:s finansiering av gårdsstöd och andra åtgärder inom den första pelaren av den gemensamma jordbrukspolitiken. Anslaget får även användas för utgifter som motsvarar EU:s bidrag till att förebygga, upptäcka och bekämpa djursjukdomar och växtskadegörare.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.61 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:10 Gårdsstöd m.m.

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**7 681 572**	**7 681 572**	**7 681 572**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	104 235		
Makroekonomisk utveckling	-12 247	-257 372	-315 172
Volymer	-176 498	43 197	-172 558
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-1 014	73 410	73 410
Förslag/beräknat anslag	**7 596 048**	**7 540 807**	**7 267 252**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå justeras för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.

Under 2026 har lantbrukare drabbats av ökade kostnader till följd av höjda priser på insatsvaror med anledning av den geopolitiska utvecklingen och kriget i Mellanöstern. Priserna på gödselmedel har stigit kraftigt, särskilt till följd av störningar i globala handelsflöden och ökade risker kring viktiga transportleder som Hormuzsundet. Mot denna bakgrund har Europeiska kommissionen den 27 juli 2026 beslutat om ett ekonomiskt krisstöd till jordbrukare, Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2026/1894 av den 27 juli 2026 om ekonomiskt krisstöd till jordbrukare som till följd av krisen i Mellanöstern har drabbats av specifika problem som påverkar deras ekonomiska bärkraft. Anslaget ökas därför även med 104 235 000 kronor för 2027.

Regeringen föreslår att 7 596 048 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 7 540 807 000 kronor respektive 7 267 252 000 kronor.

2.9.11 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tabell 2.62 Anslagsutveckling 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

2025	Utfall	159 842	Anslagssparande	9 158
2026	Anslag	194 333[1]	Utgiftsprognos	187 544
2027	**Förslag**	**202 196**		
2028	Beräknat	217 416		
2029	Beräknat	224 684		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för offentlig lagring, övrig intervention, stöd i form av produktions-, konsumtions- och marknadsföringsbidrag, fiberberedning samt exportbidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.63 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**194 333**	**194 333**	**194 333**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Makroekonomisk utveckling			
Volymer	7 863	23 083	30 351
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**202 196**	**217 416**	**224 684**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 202 196 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 217 416 000 kronor respektive 224 684 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 208 340 000 kronor 2028 och 2029.

Skälen för regeringens förslag

Ett av de områden som anslaget används till är stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönt. Stöden ges inom fleråriga verksamhetsprogram. Efter beslut om stöd sker betalningarna till stödmottagarna under påföljande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 208 340 000 kronor 2028 och 2029.

Tabell 2.64 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	77 830	64 617	172 883		
Nya ekonomiska åtaganden	45 981	171 931	111 664		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-58 206	-63 665	-76 207	-102 340	-106 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-988				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	64 617	172 883	208 340		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**140 000**	**180 400**	**208 340**		

2.9.12 1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027

Tabell 2.65 Anslagsutveckling 1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027

Tusental kronor

2025	Utfall	2 225 021	Anslagssparande	63 279
2026	Anslag	3 257 312[1]	Utgiftsprognos	2 528 500
2027	**Förslag**	**2 254 111**		
2028	Beräknat	2 189 821		
2029	Beräknat	1 283 666		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027. Anslaget får även användas för utgifter för nationell medfinansiering till EU:s ekonomiska stöd till jordbruksföretag som drabbats av torkan och efterföljande nederbörd 2023 samt administration av detta stöd.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.66 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**3 257 312**	**3 257 312**	**3 257 312**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 003 201	-1 067 491	-1 973 646
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**2 254 111**	**2 189 821**	**1 283 666**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå anpassas till förväntade utgifter för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas. Anslaget minskas därför med 1 003 201 000 kronor 2027. För 2028 beräknas anslaget minska med 1 067 491 000 kronor och för 2029 beräknas anslaget minska med 1 973 646 000 kronor.

Regeringen föreslår att 2 254 111 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 2 189 821 000 kronor respektive 1 283 666 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:12 *Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 479 576 000 kronor 2028–2030.

Skälen för regeringens förslag

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:12 *Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 479 576 000 kronor 2028–2030.

Tabell 2.67 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 669 786	2 698 259	3 659 160			
Nya ekonomiska åtaganden	913 795	2 143 161	1 315 539			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-885 322	-1 182 260	-1 495 123	-2 189 757	-1 283 645	-6 174
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 698 259	3 659 160	3 479 576			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**3 800 000**	**4 000 000**	**3 479 576**			

2.9.13 1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027

Tabell 2.68 Anslagsutveckling 1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027

Tusental kronor

2025	Utfall	1 755 366	Anslagssparande	187 134
2026	Anslag	2 204 200[1]	Utgiftsprognos	2 184 664
2027	**Förslag**	**2 514 238**		
2028	Beräknat	1 510 998		
2029	Beräknat	820 205		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter motsvarande EU:s finansiering för åtgärder inom pelare två, i enlighet med Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027. Anslaget får även användas för utgifter motsvarande EU:s finansiering av åtgärder för stöd till biodling för perioden 2023–2027. Anslaget får dessutom användas för utgifter motsvarande EU:s finansiering för ekonomiskt stöd till jordbruksföretag som drabbats av torkan och efterföljande nederbörd 2023.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.69 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**2 204 200**	**2 204 200**	**2 204 200**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	310 038	-693 202	-1 383 995
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**2 514 238**	**1 510 998**	**820 205**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå anpassas till förväntade utgifter för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas. Anslaget ökas därför med 310 038 000 kronor 2027. För 2028 beräknas anslaget minska med 693 202 000 kronor och för 2029 beräknas anslaget minska med 1 383 995 000 kronor.

Inom den strategiska planen för jordbruket finns fleråriga ersättningar som innebär treåriga åtaganden med årliga utbetalningar. Som stöden är utformade kommer utbetalningar av ersättning som härleds till tidigare beslut om stöd därmed belasta nästa programperiods budget. För att möjliggöra för att åtaganden om fleråriga ersättningar ska kunna ingås skjuter regeringen till medel för åren 2028–2030 i väntan på att nästa programperiods budget beslutas.

Regeringen föreslår att 2 514 238 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 1 510 998 000 kronor respektive 820 205 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:13 *Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 341 933 000 kronor 2028–2030.

Skälen för regeringens förslag

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. En del av bemyndigandet rör åtaganden finansieras av kommande programperiod. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:13 *Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 341 933 000 kronor 2028–2030.

Tabell 2.70 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 942 398	2 781 050	2 939 361			
Nya ekonomiska åtaganden	615 031	1 363 448	882 967			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-774 970	-1 205 137	-1 480 395	-1 510 968	-820 202	-10 763
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-1 409					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 781 050	2 939 361	2 341 933			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**3 210 000**	**3 399 000**	**2 341 933**			

2.9.14 1:14 Livsmedelsverket

Tabell 2.71 Anslagsutveckling 1:14 Livsmedelsverket

Tusental kronor

2025	Utfall	505 591	Anslagssparande	23 394
2026	Anslag	730 547[1]	Utgiftsprognos	715 326
2027	**Förslag**	**701 878**		
2028	Beräknat	731 028[2]		
2029	Beräknat	742 917[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 723 656 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 723 656 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Livsmedelsverkets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.72 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:14 Livsmedelsverket

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**727 547**	**727 547**	**727 547**
Pris- och löneomräkning[2]	9 613	17 122	29 233
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-35 282	-13 641	-13 863
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**701 878**	**731 028**	**742 917**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå justeras för att kunna upprätthålla nödvändiga samhällsfunktioner samt till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.

Utifrån det allvarliga säkerhetspolitiska läget sker en omfattande upprustning av det civila försvaret. Därför överförs det i budgetpropositionen 2025 beräknade tillskottet på 15 000 000 kronor från anslaget 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet* för att öka myndighetens egen förmåga.

Enligt den av riksdagen beslutade propositionen Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan (prop. 2025/26:206 , bet. 2025/26:MJU27, rskr. 2025/26:329) ska Livsmedelsverket genomföra åtgärder för en effektivare och mer likvärdig kontroll i livsmedelskedjan. Därför ökas anslaget med 23 000 000 kronor för 2027 och beräknas därefter ökas med 45 000 000 kronor fr.o.m. 2028. Med anledning av samma proposition i syfte att stärka kontrollen av fusk i livsmedelskedjan ökas anslaget ytterligare med 25 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna att det planerade tillskottet på 3 000 000 kronor till åtgärder för hälsosamma levnadsvanor, främst avseende livsmedelskonsumtion, inte genomförs. Anslaget kommer därför inte att ökas enligt tidigare beräkningar.

Regeringen föreslår att 701 878 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Livsmedelsverket* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 731 028 000 kronor respektive 742 917 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.73 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Livsmedelsverket

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. Resultat t.o.m. 2025	Resultat 2026	Verksamhetens intäkter 2027	Kostnader som ska täckas 2027	Resultat 2027	Ack. Resultat utgående 2027
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	-114 651	98 500	130 370	128 220	2 150	--14 001
varav Gränskontroll	*2 105*	*-2 900*	*21 500*	*21 500*	*0*	*-795*
varav Kontroll av livsmedelsanläggningar	*-10 756*	*100*	*37 700*	*36 700*	*1 000*	*-9 656*
varav Kontroll av slakterier och vilthanteringsanläggningar	*-105 316*	*104 200*	*7 000*	*6 000*	*1 000*	*--116*
varav Kontroll av slakterier och vilthanteringsanläggningar, fasta avgifter	*2 201*	*0*	*60 000*	*60 000*	*0*	*2 201*
varav Nationella kontrollprogram	*-2 811*	*-3 000*	*3 270*	*3 170*	*100*	*-5 711*
varav Myndighetsärenden	*-74*	*100*	*900*	*850*	*50*	*76*
Uppdragsverksamhet	1 041	-1 400	21 000	20 600	400	41
varav Uppdragsverksamhet	*1 422*	*-1 100*	*15 000*	*15 000*	*0*	*322*
varav Tjänsteexport	*-381*	*-300*	*6 000*	*5 600*	*400*	*-281*

Källa: Livsmedelsverket.

2.9.15 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tabell 2.74 Anslagsutveckling 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

2025	Utfall	209 257	Anslagssparande	14 681
2026	Anslag	131 160[1]	Utgiftsprognos	125 862
2027	**Förslag**	**131 160**		
2028	Beräknat	131 160		
2029	Beräknat	131 160		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder för att stärka konkurrenskraften i livsmedelssektorn och för att främja exporten av svenska livsmedel och för utveckling av livsmedelsförädling. Anslaget får vidare användas för utgifter till stöd för marknadsföring och deltagande i mässor samt stöd till projektverksamhet med syfte att öka kompetens och utveckla produkter, processer, teknik och logistiklösningar med anknytning till livsmedelsförädling.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.75 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**131 160**	**131 160**	**131 160**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**131 160**	**131 160**	**131 160**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 131 160 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 131 360 000 kronor respektive 131 360 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 000 000 kronor 2028.

Skälen för regeringens förslag

För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av livsmedelsstrategin behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 000 000 kronor 2028.

Tabell 2.76 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028
Ekonomiska åtaganden vid årets början	3 800		12 000	
Nya ekonomiska åtaganden		12 000	3 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-3 800		-6 000	-9 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut		12 000	9 000	
Beslutat/föreslaget bemyndigande		**12 000**	**9 000**	

2.9.16 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tabell 2.77 Anslagsutveckling 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tusental kronor

2025	Utfall	55 471	Anslagssparande	1 942
2026	Anslag	57 413[1]	Utgiftsprognos	56 899
2027	**Förslag**	**57 413**		
2028	Beräknat	57 413		
2029	Beräknat	57 413		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för medlemskapsavgifter i internationella organisationer inom utgiftsområdets ansvar.
Anslaget får användas för internationella skogsfrågor.
Anslaget får även användas för andra bidrag relaterade till utgiftsområdets internationella arbete.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.78 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**57 413**	**57 413**	**57 413**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**57 413**	**57 413**	**57 413**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 57 413 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 57 413 000 kronor respektive 57 413 000 kronor.

2.9.17 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 2.79 Anslagsutveckling 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

2025	Utfall	1 167 290	Anslagssparande	503 118
2026	Anslag	2 175 000[1]	Utgiftsprognos	2 211 473
2027	**Förslag**	**531 000**		
2028	Beräknat	531 000		
2029	Beräknat	421 000		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige för 2014–2020, inklusive förlängningsåren 2021 och 2022. Anslaget får användas för utgifter för delar av det attesterande organets (Ekonomistyrningsverket) utgifter för revision av jordbruksfonderna för programperioden 2014–2020. Anslaget får användas för utgifter för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Anslaget får även användas för statsbidrag till kommuner med geografiska och demografiska utmaningar. Anslaget får även användas för utgifter för program för lokalt ledd utveckling under programperioden 2014–2020. Anslaget får användas för utgifter för eventuella finansiella korrigeringar och straffavgifter som Europeiska kommissionen kan komma att ålägga Sverige efter granskning av Sveriges utnyttjande av EU:s jordbruksfonder, EU:s fiskefond, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Vidare får anslaget användas för eventuella ränteutgifter, rättegångskostnader, revisions- och kontrollutgifter förknippade med Jordbruksverkets inbetalningar till den europeiska unionen. Anslaget får även användas för utgifter för skadestånd. Dessutom får anslaget belastas med tekniska utgifter för offentlig lagring i den mån som ersättning inte erhålls från EU-budgeten. Anslaget får även användas för utgifter för ekonomiskt stöd till lantbrukare och trädgårdsnäringen som drabbats av höjda priser på insatsvaror 2022. Anslaget får även användas för utgifter för stöd för avveckling av verksamheter med minkuppfödning för pälsproduktion samt administration av detta stöd. Anslaget får även användas till för utgifter för ekonomiskt stöd till lantbrukare, yrkesfisket och vattenbruket som har fått ökade kostnader till följd av höjda priser på insatsvaror under 2026.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.80 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**531 000**	**531 000**	**531 000**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			-110 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**531 000**	**531 000**	**421 000**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 531 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 531 000 000 kronor respektive 421 000 000 kronor.

2.9.18 1:18 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tabell 2.81 Anslagsutveckling 1:18 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tusental kronor

2025	Utfall	34 385	Anslagssparande	445
2026	Anslag	34 830[1]	Utgiftsprognos	34 518
2027	**Förslag**	**19 830**		
2028	Beräknat	19 830		
2029	Beräknat	19 830		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för försöks- och utvecklingsverksamhet och andra insatser i syfte att styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringen mot minskat växtnäringsläckage, minskad ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av växtskyddsmedel, bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden, för ekologisk produktion samt för klimat-och energiinsatser inom de areella näringarna. Anslaget får även användas för utgifter för uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken liksom för effekterna av de verksamheter som finansieras under anslaget.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.82 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:18 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**34 830**	**34 830**	**34 830**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-15 000	-15 000	-15 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**19 830**	**19 830**	**19 830**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att den tillfälliga satsningen på metodutveckling och försöksverksamhet inom jordbruket upphör vid årsskiftet 2026. Anslaget minskas därför med 15 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 19 830 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Miljöförbättrande åtgärder för jordbruket* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 19 830 000 kronor respektive 19 830 000 kronor.

2.9.19 1:19 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tabell 2.83 Anslagsutveckling 1:19 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tusental kronor

2025	Utfall	24 116	Anslagssparande	
2026	Anslag	24 116[1]	Utgiftsprognos	24 116
2027	**Förslag**	**24 116**		
2028	Beräknat	24 116		
2029	Beräknat	24 116		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till jordbrukets yttre och inre rationalisering. Från och med 2006 disponeras anslaget helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas, Västra Götalands samt delar av Värmlands län.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.84 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:19 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**24 116**	**24 116**	**24 116**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**24 116**	**24 116**	**24 116**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 24 116 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Stöd till jordbrukets rationalisering* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 24 116 000 kronor respektive 24 116 000 kronor.

2.9.20 1:20 Åtgärder på fjällägenheter

Tabell 2.85 Anslagsutveckling 1:20 Åtgärder på fjällägenheter

Tusental kronor

2025	Utfall	1 529	Anslagssparande	
2026	Anslag	1 529[1]	Utgiftsprognos	1 529
2027	**Förslag**	**1 529**		
2028	Beräknat	1 529		
2029	Beräknat	1 529		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för underhåll, upprustning och investeringar i byggnader och andra fasta anläggningar på fjällägenheter. Anslaget får även användas för utgifter för att täcka avvecklingsbidrag och avträdesersättning till arrendatorer.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.86 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:20 Åtgärder på fjällägenheter

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**1 529**	**1 529**	**1 529**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**1 529**	**1 529**	**1 529**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 529 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Åtgärder på fjällägenheter* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 529 000 kronor respektive 1 529 000 kronor.

2.9.21 1:21 Främjande av rennäringen m.m.

Tabell 2.87 Anslagsutveckling 1:21 Främjande av rennäringen m.m.

Tusental kronor

2025	Utfall	132 126	Anslagssparande	3 789
2026	Anslag	131 915[1]	Utgiftsprognos	130 734
2027	**Förslag**	**131 915**		
2028	Beräknat	131 915		
2029	Beräknat	131 915		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter till åtgärder för främjande av rennäringen.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.88 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:21 Främjande av rennäringen m.m.

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**131 915**	**131 915**	**131 915**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**131 915**	**131 915**	**131 915**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 6 000 000 kronor för att finansiera de ökade kostnader för Naturvårdsverket med anledning av ytterligare åtgärder inom vargförvaltningen inte genomförs.

Regeringen föreslår att 131 915 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Främjande av rennäringen m.m.* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 131 915 000 kronor respektive 131 915 000 kronor.

2.9.22 1:22 Sveriges lantbruksuniversitet

Tabell 2.89 Anslagsutveckling 1:22 Sveriges lantbruksuniversitet

Tusental kronor

2025	Utfall	2 350 001	Anslagssparande	
2026	Anslag	2 421 487[1]	Utgiftsprognos	2 421 487
2027	**Förslag**	**2 454 274**		
2028	Beräknat	2 480 870[2]		
2029	Beräknat	2 516 692[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 2 454 275 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 2 454 272 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för forskning och utbildning på forskarnivå inom livsmedelsproduktion, djurhållning, djurhälsa och djurskydd, skog, skogsbruk och förädling av skogsråvara, landsbygdsutveckling, rekreation och fritid samt landskapsplanering och mark-användning i tätorter och tätortsnära miljöer. Anslaget får även användas för ersättning för behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning inom samma områden samt för fortlöpande miljöanalys.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.90 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:22 Sveriges lantbruksuniversitet

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**2 421 487**	**2 421 487**	**2 421 487**
Pris- och löneomräkning[2]	32 787	59 383	95 205
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**2 454 274**	**2 480 870**	**2 516 692**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna att det tidigare beräknade tillskottet på 2 000 000 kronor för en utbildningssatsning i de gröna näringarna inte genomförs och att anslaget därför inte ökas i enlighet med tidigare redovisade beräkningar.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna vidare att det tidigare beräknade tillskottet på 10 400 000 kronor för fler utbildningsplatser för veterinärer och djursjukskötare inte genomförs och att anslaget därför inte ökas i enlighet med tidigare redovisade beräkningar.

De principer som har tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att den beräknade ökningen av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå för 2027 enligt propositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60) uteblir.

Regeringen föreslår att 2 454 274 000 kronor anvisas under anslaget 1:22 *Sveriges lantbruksuniversitet* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 2 480 870 000 kronor respektive 2 516 692 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.91 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2025	Resultat 2026	Verksamhetens intäkter 2027	Kostnader som ska täckas 2027	Resultat 2027	Ack. resultat utgående 2027
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
Uppdragsverksamhet	-15 669	0	910 000	910 000	0	-15 699
Summa uppdragsverksamhet	-15 669	0	910 000	910 000	0	-15 699

Källa: SLU.

2.9.23 1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tabell 2.92 Anslagsutveckling 1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

2025	Utfall	820 907	Anslagssparande	-11 253
2026	Anslag	848 164[1]	Utgiftsprognos	834 376
2027	**Förslag**	**848 164**		
2028	Beräknat	848 164		
2029	Beräknat	848 164		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till grundforskning och behovsmotiverad forskning för de areella näringarna. Anslaget får även användas till projektrelaterade utgifter för utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier samt informationsinsatser inom området. Förvaltningsanslaget redovisas under utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur under anslaget 2:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader* och anslaget för forskning inom områdena miljö och samhällsbyggande redovisas under anslaget 2:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* under samma utgiftsområde.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.93 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**848 164**	**848 164**	**848 164**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**848 164**	**848 164**	**848 164**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att den tidigare beräknade ökningen av anslaget med 57 000 000 kronor för 2027 enligt propositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60) uteblir.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna också att det tidigare beräknade minskningen av anslaget med 2 000 000 kronor för satsningen på skogsträdförädling för ökad motståndskraft inte genomförs utan medel tillförs anslaget även 2027.

Regeringen föreslår att 848 164 000 kronor anvisas under anslaget 1:23 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 848 164 000 kronor respektive 848 164 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:23 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 800 000 000 kronor 2028–2032.

Skälen för regeringens förslag

Fleråriga åtaganden behöver ingås för att underlätta planering, utlysning och genomförande av långsiktiga forskningsprojekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:23 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 800 000 000 kronor 2028–2032.

Tabell 2.94 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030 – 2032
Ekonomiska åtaganden vid årets början	1 373 490	1 344 657	1 600 000			
Nya ekonomiska åtaganden	567 476	845 343	900 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-602 768	-600 000	-700 000	-650 000	-600 000	-550 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	6 459	10 000				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	1 344 657	1 600 000	1 800 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**1 600 000**	**1 700 000**	**1 800 000**			

2.9.24 1:24 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tabell 2.95 Anslagsutveckling 1:24 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor

2025	Utfall	1 177	Anslagssparande	
2026	Anslag	1 177[1]	Utgiftsprognos	1 177
2027	**Förslag**	**1 177**		
2028	Beräknat	1 177		
2029	Beräknat	1 177		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera verk-samheten vid Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA).

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.96 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:24 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**1 177**	**1 177**	**1 177**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**1 177**	**1 177**	**1 177**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 177 000 kronor anvisas under anslaget 1:24 *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 1 177 000 kronor respektive 1 177 000 kronor.

2.9.25 1:25 Slakterikontroll

Tabell 2.97 Anslagsutveckling 1:25 Slakterikontroll

Tusental kronor

2025	Utfall	172 003	Anslagssparande	6 074
2026	Anslag	168 053[1]	Utgiftsprognos	166 549
2027	**Förslag**	**170 739**		
2028	Beräknat	173 027[2]		
2029	Beräknat	175 290[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 170 739 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 170 739 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet när det gäller slaktverksamhet vid slakterier och vilthanteringsanläggningar som inte täcks av avgifter som tas ut i enlighet med artikel 79.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll). Anslaget får även användas för statligt stöd i form av nedsättning av vissa avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som bedrivs vid slakterier och vilthanteringsanläggningar.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.98 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:25 Slakterikontroll

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**168 053**	**168 053**	**168 053**
Pris- och löneomräkning[2]	2 686	4 974	7 237
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**170 739**	**173 027**	**175 290**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

Regeringen föreslår att 170 739 000 kronor anvisas under anslaget 1:25 *Slakterikontroll* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 173 027 000 kronor respektive 175 290 000 kronor.

2.9.26 1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tabell 2.99 Anslagsutveckling 1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tusental kronor

2025	Utfall	219 888	Anslagssparande	136 112
2026	Anslag	1 171 000[1]	Utgiftsprognos	962 907
2027	**Förslag**	**1 445 000**		
2028	Beräknat	1 933 000		
2029	Beräknat	1 945 000		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för planering och andra åtgärder, inklusive upphandling, stöd för investeringar hos statliga myndigheter, organisationer och företag samt bidrag till kommuner och regioner, som stärker förmågan inom sektorn livsmedelsförsörjning- och dricksvatten under höjd beredskap och då ytterst krig. Anslaget får även användas för tillhörande administrativa kostnader för fördelning av sådana bidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.100 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**1 071 000**	**1 071 000**	**1 071 000**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	431 000	920 000	934 000
Överföring till/från andra anslag	-57 000	-58 000	-60 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**1 445 000**	**1 933 000**	**1 945 000**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå justeras för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.

Utifrån det allvarliga säkerhetspolitiska läget sker en omfattande upprustning av det civila försvaret. För att upprätthålla upprustningen inom beredskapssektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten behöver anslagsnivåerna för 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet* öka i enlighet med vad som tidigare aviserats för anslaget. Med oförändrad anslagsnivå riskerar nödvändig verksamhet att inte kunna upprätthållas. Anslaget ökas därför med 431 000 000 kronor 2027. I beloppet ingår den i budgetproposition 2025 tidigare aviserade överföringen på 18 000 000 kronor till anslagen 1:3 *Statens veterinärmedicinska anstalt*, 1:8 *Statens jordbruksverk* och *1:14 Livsmedelsverket* för att öka myndigheternas egen förmåga. För

2028 och 2029 beräknas anslaget ökas med 920 000 000 kronor respektive 934 000 000 kronor.

För att täcka Statens jordbruksverks kostnader för administration av åtgärder för att stärka livsmedelsberedskapen bör medel överföras till anslag 1:8 *Statens jordbruksverk*. Därför minskas anslaget med 57 000 000 kronor 2027 och beräknas minskas med 58 000 000 kronor 2028 och 60 000 000 kronor fr.o.m. 2029.

Regeringen föreslår att 1 445 000 kronor anvisas under anslaget 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedel och dricksvattenområdet* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 1 933 000 000 kronor respektive 1 945 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 180 000 000 kronor 2028–2035.

Skälen för regeringens förslag

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:26 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels och dricksvattenområdet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 180 000 000 kronor 2028–2035.

Tabell 2.101 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030 – 2035
Ekonomiska åtaganden vid årets början		121 654	1 620 000			
Nya ekonomiska åtaganden	121 654	1 568 166	1 627 889			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden		-69 820	-1 067 889	-887 847	-523 449	-768 704
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	121 654	1 620 000	2 180 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**1 200 000**	**2 100 000**	**2 180 000**			

2.9.27 1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tabell 2.102 Anslagsutveckling 1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

2025	Utfall	36 899	Anslagssparande	97 958
2026	Anslag	104 000[1]	Utgiftsprognos	79 284
2027	**Förslag**	**71 631**		
2028	Beräknat	136 000		
2029	Beräknat	88 000		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationellt stöd till åtgärder som medfinansieras av EU inom ramen för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Anslaget får även användas för finansiering av andra projekt som ligger i linje med programmet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.103 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**104 000**	**104 000**	**104 000**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-32 369	32 000	-16 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**71 631**	**136 000**	**88 000**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå anpassas till förväntade utgifter för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas. Anslaget minskas därför med 32 369 000 kronor 2027. För 2028 beräknas anslaget öka med 32 000 000 kronor och för 2029 beräknas anslaget minska med 16 000 000 kronor.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 2 000 000 kronor för att finansiera de ökade kostnader för Naturvårdsverket med anledning av ytterligare åtgärder inom vargförvaltningen inte genomförs.

Regeringen föreslår att 71 631 000 kronor anvisas under anslaget 1:27 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 136 000 000 kronor respektive 88 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:27 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 220 000 000 kronor 2028 och 2029.

Skälen för regeringens förslag

För att skapa förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:27 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 220 000 000 kronor 2028 och 2029

Tabell 2.104 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	206 965	275 242	226 242		
Nya ekonomiska åtaganden	94 873	21 000	103 758		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-24 788	-70 000	-110 000	-134 000	-86 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-1 808				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	275 242	226 242	220 000		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**305 000**	**226 242**	**220 000**		

2.9.28 1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tabell 2.105 Anslagsutveckling 1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

2025	Utfall	132 490	Anslagssparande	127 510
2026	Anslag	200 000[1]	Utgiftsprognos	208 120
2027	**Förslag**	**163 326**		
2028	Beräknat	240 000		
2029	Beräknat	188 000		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera det belopp som motsvarar EU:s medfinansiering av åtgärder inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.106 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**200 000**	**200 000**	**200 000**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-36 674	40 000	-12 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**163 326**	**240 000**	**188 000**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslagets nivå anpassas till förväntade utgifter för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas. Anslaget minskas därför med 36 674 000 kronor 2027. För 2028 beräknas anslaget öka med 40 000 000 kronor och för 2029 beräknas anslaget minska med 12 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 163 326 000 kronor anvisas under anslaget 1:28 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 240 000 000 kronor respektive 188 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:28 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 428 000 000 kronor 2028 och 2029.

Skälen för regeringens förslag

För att skapa förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2027 för anslaget 1:28 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 428 000 000 kronor 2028 och 2029.

Tabell 2.107 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:28 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	Utfall 2025	Prognos 2026	Förslag 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	245 601	302 629	252 629		
Nya ekonomiska åtaganden	110 331	90 000	323 371		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-48 997	-140 000	-148 000	-240 000	-188 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-4 306				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	302 629	252 629	428 000		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	**400 000**	**440 000**	**428 000**		